

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Ribe Katedralskole 2001

Ribe Katedralskole er landets ældste gymnasieskole. Dens officielle fødselsdag er 13. juni 1145, hvor den allerede eksisterende skole blev overdraget til Ribe Domkirkes administration.

Indhold

Forord	3
Kalender	4
Translokation	7
Årgangsteam – kulturmøder	15
TRAX-konkurrence	19
Hav 2001	20
To fag	26
Mon hun smiler til mig	28
Ribe Katedralskole i 55 år	32
Studietur anno 2001	40
Frode Schöns legat	43
Op over det almindelige	53
Ribe Katedralskole bygger til	64
Pædagogiske dage i London og Lewes	68
Gymnasiets opbygning	70
Julelegater 2000	73
Studenter 2001	74
Sommerlegater 2001	76
Skolens ansatte	77
Personalia	84
Bestyrelsen ved Ribe Katedralskole	86
Råd og udvalg	87
Redaktion	88

Ribe Katedralskole

Puggårdsgade 22, 6760 Ribe – www.ribekatedralskole.dk

E-mail rk@ribekatedralskole.dk

Tlf. 75 42 02 66 Telefax 75 41 05 66

Elever 75 41 15 85 Sportshal 75 41 14 31

Kontoret har åbent hverdage 8.00 – 15.00	Skolen har 417 elever
Rektor Bent Karsdal	
Ledende inspektør Annette Vind	84 matematiske og 83 sproglige i 1.g
Inspektorer Birgit Bro	67 matematiske og 45 sproglige i 2.g
Ole Hedegaard Jensen	73 matematiske og 65 sproglige i 3.g
Sekretærer Jonna Bloch	
Mette M. Sørensen	Skolen har 47 lærere.
Studievejledere Anne Granum-Jensen	
Jacob Bastholm	
Jørgen Baungaard Hansen	
Bibliotekar Anna Margrethe Paludan	
Pedel Henning Skov Nielsen	

Særlige mål for skoleåret 2001-2002

Det komplekse arbejdsrum

- at gøre erfaringer med betydningen af arbejdsrummets indretning for udbredelsen af og successen med anvendelsen af nye arbejdsformer

Kernefaglighed i samspil med tværfaglighed

- at bevidstgøre eleverne om fagenes egenart og derved kvalificere fagenes bidrag til det tværfaglige samarbejde

Forsøg med nye eksamensformer

- at tilpasse eksamensformen til den daglige undervisning i fagene biologi, spansk og oldtidskundskab

Pædagogisk studietur til London

- at gøre skolens lærere bekendt med det britiske skolesystem, herunder fagudbud, pædagogiske principper og eksamensformer.

Ribe Katedralskole

Ribe Katedralskoles årsskrift skildrer årets begivenheder på skolen. Det gælder for eksempel studieturen i 3.g og det særlige årgangsteam, skolen har gennemført som projekt for alle 2.g klasser sidste år.

Årsskriftet indeholder også artikler, der rækker ud over det enkelte år, som studielektor Jens Vinds artikel om sine 55 år på Ribe Katedralskole og artiklerne om idræt og fysik.

I det kommende år begynder skolen nyt byggeri. Årsskriftet indeholder derfor en oversigt over de planer, skolen forventer at kunne gennemføre inden de(t) næste år.

Denmod indeholder årsskriftet ikke mange praktiske oplysninger. Dem kan man finde i et særligt introduktionshæfte. Yderligere oplysninger om skolen og dens aktiviteter samt om skik og brug på skolen findes i et mindre hæfte, Ribe Katedralskole i profil, og på skolens hjemmeside.

Jeg håber, at dette årsskrift vil være til glæde for elever, forældre og alle med interesse for skolen.

*Ribe, november 2001
Bent Karsdal, rektor*

1.a i Vildhaven, august.

Glade studenter, juni.

Kalender 2001

Januar:

8. Fællesarrangement i rundgangen / koncert med Very Big Band
- 8.-10. Forældrekonsultation for 1.g
9. Idrætsstævne i Aabenraa med 2 idrætshold
11. Georg Mohr konkurrence
11. Forældrekonsultation for 2. og 3.g
15. Studievejlederne holder valgfagsorientering i 1.g
18. Besøg af historielærere fra Bosnien
18. Basketstævne med drengene
26. Fællesarrangement for hele 2.g.
Forskningsstyrelsens direktør, Jens Morten Hansen fortæller om forholdet mellem naturvidenskabelige og humanistiske metoder
30. Orienteringsaften for kommende 1.g elever
31. Orientering om mellemniveauafgaver for hele 1.g i 1.-4. time

Februar:

1. Besøg af Søren Wagner, fagkonsulent i matematik
5. Besøg af Valda Sinica fra Letland
5. Forældremøde om valgfag
6. Generalprøve på skolekomedien
7. Skolekomedie
8. Skolekomedie
- 12.-19. Vinterferie
19. Forældremøde om valgfag
20. Fællesarrangement for 2. og 3.g MUs med Bo Gunge
23. Heimdal

Marts:

9. Fællesarrangement: The loyal Shakespeare Company (Det løjerlige Shakespeare Kompagni) opfører HAMLET
15. Terminsprøve for 3.g
16. KILK
19. Opbrudsperiode
19. Terminsprøve for 2.g og nogle højniveauhold

Foucaults pendul studeres på Stenomuseet, marts.

Tulipantræet oktober.

- 19. 2.g rejser til København/Odense
- 22. Særrangement for hele 2.g – Eleverne arbejder gruppevis på tværs af klasserne med kulturmøder
- 22. 3.g MUs og Lis Gjørup medvirker i en udsendelse i Danmarks Radio
- 23. Terminsprøve i dansk
- 26. Opbrudsperiode
- 26. Terminsprøve i 3.g på nogle højniveauhold
- 27. Terminsprøve på nogle hold i 3.g
- 27. 2.a, 2.b, 2.x, 2.y og 2.z på ekskursion til Stenomuseet, Århus
- 27. 2.c i Zittau
- 29. Korprøve med koret hele dagen

April:

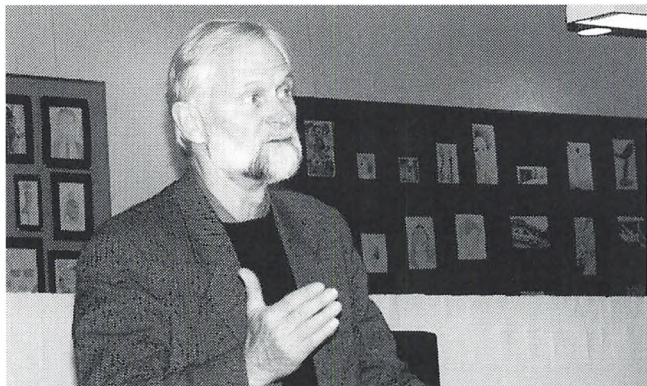
- 2. Opbrudsperiode
- 2. Korkoncert med Vestjysk Symfoniorkester i Domkirken
- 3. 2.a rejser til Güstrow
- 9.-17. Påskeferie
- 18. Eksamensorientering i 3.g
- 27. Heimdal

Maj:

- 2. Besøg fra Güstrow til 2.a
- 3. Forårskoncert
- 4. 3.g's sidste skoledag
- 7. Sidste særskema denne uge
- 7. Skriftlig studentereksamen
- 8. Dramaholdet optræder for interesserede
- 10. Eksamensplanen for 3.g offentliggøres
- 14. 1.g skriver danskopgave hele ugen
- 15. 2.g sproglig til studentereksamen i engelsk
- 17. 2.g matematisk til studentereksamen i matematik
- 18. Sidste skriftlige studentereksamen i 3.g
- 28.-1.6. Skriftlige årsprøver i 2.g

Juni:

- 1. Eksamensplanen offentliggøres for 1.g
- 1. Eksamensplanen offentliggøres for 2.g
- 8. Skriftlige årsprøver i matematik og engelsk for 1.g
- 22. Translokation

Jens Nauntofte om 11. september.....

..... der lyttes intenst den 13. september.

August:

- 17. Aktivitetsdag for 1.g
- 17. Introfest for 1.g
- 22.-30. Forældremøder for 1.g

September:

- 3.-6. 1.g på lejrskole
- 13. Fællesarrangement med Jens Nauntofte
- 14. Heimdal
- 19. Besøg fra Zittau til 1.z
- 19. Pigefodboldstævne
- 20.-21. Ekskursion med Zittaaugæsterne
- 25. Fællesarrangement for eleverne: "Racisme-fri skoler"
- 26. Fodboldstævne med drengene

Oktober:

- 1. Opbrudsperiode
- 8. Opbrudsperiode
- 9. Fagaften og valg til bestyrelse
- 15.-21. Efterårsferie

- 22. 4 ugers brobygningskursus
- 23. Fællesarrangement om Operation Dagsværk
- 31.10.-1.11. Skolekomedie: Anna Sophie Hedvig

November:

- 6.-9. Studierejse til London for alle lærere
- 7. Operation Dagsværk
- 14. Vælgermøde med lokale folketingskandidater
- 16. Heimdal

December:

- 3. 3.g deltager i STORM
- 7. St. Heimdal
- 10. Fællesarrangement v/dr.scient. i fysik, Jens Martin Knudsen om livet i universet.
- 20. Juleafslutning
- 21. Juleferie

Translokation 2001

“Gå ud og gør en forskel, der hvor I kommer hen”, sagde rektor i sin tale til studenterne

I den seneste tid har vi talt meget om værdier i samfundet og i skolesystemet. Har vi fælles værdier? Har vi fælles visioner om, hvad vi skal med uddannelse? Hvilke værdier eller visioner om fremtiden har I, som nu er blevet studenter?

Jeg har set et bud på et svar. I 1997 kunne de kommende studenter ved eksamen i skriftlig dansk vælge at skrive en opgave ud fra en tekst af Stefan Zweig. Den handlede om hans gymnasietid, og de kommende studenter skulle sammenligne deres egen gymnasietid med Stefan Zweigs studentertid i Wien omkring århundredeskiftet.

Undervisningsministeriet har indsamlet stilene og bedt en af censorerne, Anne Grete Nielsen om at undersøge budskaberne i disse stile. Resultatet blev et lille hæfte med titlen, “Fra Kierkegaard til Calvin Klein” med en sammenfatning af hovedsynspunkter fra ca. 10.000 stile. Heri kan man finde en skildring af en studenterårgangs værdier. Nu kan I kan se, om I nikker genkendende til nogle af holdningerne.

Hvis eleverne ellers gider spidse øre, kan de få al den viden, de ønsker om kunst, litteratur, geografi, matematik, fysik, filosofi etc.etc. Spørgsmål angående livet og universet bliver besvaret for eleverne, så godt som det nu kan lade sig gøre. (pige, Nakskov)

I gymnasiet får eleverne serveret alt på et sølvfad, blot man dukker op til undervisningen, kan man være med. (pige, Vordingborg)

Deri ligger næsten en modtagerrolle eller måske tilskuerrolle – sådan en à la carte udvælgelse af ting, der måtte være interessante, eller som man bliver nødt til at forholde sig til. Det bliver let et træk i videnssamfundet, at man bliver selektiv eller måske zappende, når man

nu bombarderes med informationer. Det var et træk. Det gælder ikke alle.

I praksis diskuteres, argumenteres og meningsudveksles der utroligt meget i timerne. Jeg tager ikke alt, hvad læreren siger for gode varer. Hvis jeg mener, det er forkert, forbeholder jeg mig ret til at argumentere herfor. Derfor er jeg også meget mere engageret i undervisningen. Denne åbenhed virker fremmende på et godt studiemiljø. (dreng, Vestjysk Gymnasium)

Studenterne viser også en forståelse af, at tingene hænger sammen. Det er en udpræget opfattelse blandt årgangen, at det er i gymnasiet, at formidlingen af den klassiske kultur finder sted.

Tænker jeg tilbage på nogle af de fag, jeg har afsluttet de tidligere år, er det ikke meget af dem, jeg kan huske, men jeg ved, at de er her et sted og er et solidt fundament af almen viden, som der kan bygges ovenpå, hvilket i bund og grund er hele ideen med gymnasiet (pige, Odense)

At gymnasiet sætter gang i noget, der ikke er gjort færdigt, viser dette citat.

Da jeg forlod folkeskolen, vidste jeg, at jeg havde lært, hvad jeg havde brug for på det stadie, og var klar over, at det var tid til at komme videre. Jeg kedede mig afsindigt i skolen, men til gengæld læste jeg hver eneste bog, jeg kunne få fingre i. Det er en følelse, jeg ikke har her ved gymnasiets afslutning. Jeg ved, at jeg endnu kunne lære mange værdifulde ting, og jeg har ikke lyst til at afslutte min gymnasietid, for jeg føler mig stadig som en lærling, der ikke er parat til at forlade sin mester.

Et andet træk, der går igen i besvarelserne er, at gymnasiet har været rammen om to slags liv: det faglige og

det andet – det der udfolder sig uden for klasselokalet.

Faktisk er det sådan, at man skal kunne nå det hele. Det hele indebærer, at man skal have en god eksamen samtidig med, at man skal have tid til venner, familie, kæreste og samtlige fester, der holdes i gymnasietiden. (pige, Vestjysk Gymnasium).

Hvad kan man nu bruge disse stile til? De er jo ikke skrevet på et tidspunkt, hvor glæden og stoltheden over have nået noget var det dominerende. Det er ikke udsagn efter eksamen og præget af den stemning, studenterhuerne giver. Det er udsagn produceret på små arbejdsborde i gymnastiksale, kantiner, EDB-lokaler og hvor vi ellers holder skriftlig eksamen. De er heller ikke skrevet for at behage censorerne. Det gør de ikke. De er ærlige. Og det er en anden central holdning.

Det mest fremtrædende træk i de mange besvarelser er ifølge undersøgelsen, at de kommende studenter insisterer på at ville være centrum i deres eget udviklingsprojekt. Deres tilværelse er ikke fastlagt på forhånd. Der findes ikke ifølge deres egen selvforståelse en veldefineret og velafmærket vej, ad hvilken de skal gå. Tilværelsen skabes gennem egne erfaringer, som de hverken kan eller vil planlægge på forhånd.

Man længes efter at komme ud og lære noget selv.

Ikke at skulle sidde på sin plads og få fortalt, hvad der er rigtigt og forkert. (Aabenraa, pige)

Individualismen er et andet centralt træk i stilene. Den er både en holdning og et livsgrundlag. Det er retten til at være forskellig, retten til at vælge uddannelse i forhold til sit eget helt personlige dannelsesprojekt.

En siger om årgangen:

Vi er svære at beskrive på grund af vores alsidighed. Vi påvirkes hele tiden gennem medierne af andre kulturer og nye indtryk. Der er ikke længere noget, der er rigtigt og forkert og verdenen er ikke så sort – hvid. Vi sorterer indtrykkene og får på den måde det bedste fra alle kulturer. Man kan ikke prakke os hvad som helst på. (Silkeborg, pige)

Sådan skal det også være. I skal kunne gebærde jer i et kaotisk samfund. Det indebærer også, at I må kunne vise respekt over for andres synspunkter og samtidigt turde fastholde jeres eget. Jeg vil slutte med en enkelt vision, der udtrykker noget typisk.

At opdage verden er en proces, der tager hele livet. Denne diversitet mellem forskellige interesser skaber grundlaget for udbredelse af en omfattende specialisering. Der vil opstå eliter inden for de fleste felter, og alt vil blive henlagt til specialister. Det er en fordel, hvis man ser på niveauet af de resultater, der dermed opnås,

men det medvirker også til at øge afstanden til os rent menneskeligt.

*Nutidens ungdom er ikke en flok værdiløse skumme-
re – det skal vi bare selv indse og så lære at bruge hin-
anden og vores fælles styrke – ikke til at skabe et speci-
alist-styret samfund, men til at skabe et multipotent
samfund af ligestillede, der vægter fællesskabet lige så
højt som individualiteten (Rysensteen, pige)*

Det er da en vision. Og her er plads til fællesskabet.
Ikke et fællesskab, der hviler på en overordnet ideologi

eller fælles interesse, men noget som består af forskel-
lige synsvinkler, evner og styrker. Her er moderniteten
– eller det postmoderne samfund – ikke bare tab af vær-
dier. I stedet rummer det uanede muligheder, og opgav-
ven består i at bruge dem.

Med ønsket om at I vil bruge alle disse muligheder –
og at I vil gå ud og gøre en forskel, der hvor I kommer
hen, vil jeg ønske Jer til lykke med eksamen og held og
lykke i fremtiden.

Bent Karsdal

Studenternes tale

Inden jeg begynder på talen, vil jeg gerne på vegne af studenterne sige tak til de 2.g'ere, der havde arrangeret en helt fantastisk fest som afslutning for os i onsdags!

Og så vil jeg gerne have lov at sige tak til de 4 studenter, der har hjulpet med at skrive talen, nemlig: Esben Warming, Gitte Nielsen, Aske Drost og Anja Sørensen.

Når jeg i dag kigger ud over mine kære medstudenter, er det selvfølgelig glade og lettede smil, som præger studenteransigtet. Alligevel har jeg svært ved at tro, at der ikke er nogen, der på et eller andet tidspunkt i denne festlige tid har stoppet op og spurgt sig selv, hvad det er, der er sket. Det er ikke sikkert, at det rigtigt er gået op for nogen af os, der sidder her, hvad det egentlig er, der er forbi.

Nu sidder vi med en følelse af fællesskab, vi Ribe Katedralskoles afsluttende årgang, men når vi er færdige her i dag, og det sidste glas er drukket, så er det uigenkaldeligt forbi.

Fra det øjeblik er vi overladt til os selv og har kun huen og minderne at klamre os til – huen som vi har arbejdet for i de sidste 3 år, nogen mere ihærdigt end andre -. Det har været et arbejde, der ikke kun har været præget af lektielæsning og eksamensræs, men også af skolens traditioner eller rettere afskaffelse af traditioner. Vi har været en udvalgt årgang, de sidste til at gennemgå frøløbets pinsler uden at kunne få afløb for de ophobede aggressioner på de efterfølgende årgange.

Vi er også de sidste, der har haft den fornøjelse at tage samlet afsted på studietur. Vores tur til Barcelona er en tur, som både lærere, elever og Barcelona sent vil glemme. Det var en tur med kultur, natur og en festtur – noget for enhver smag! Folk kan sige, hvad de vil, men en ting er sikkert, når vi afslutter en tradition, gør vi det med maner!

På den anden side har vi også været med til at indføre nye. Her kan bl.a. nævnes den nye skemastruktur og ek-

samsensform, som vi har været forsøgsdyr for, hvor ingen heldigvis er kommet til skade endnu!

I dag lukker Ribe Katedralskole os ud til den virkelige verden, og vi er fra mange sider blevet forberedt på, hvor svært det kan være at holde balancen, når man pludselig skal til at stå på egne ben. De sidste 3 år har vi kunnet sidde trygt og godt på stolene i klasseværelserne, og det kan virke skræmmende, at vi, når vi om lidt rejser os fra de stole, kan gå, hvorhen vi vil. Men måske er det ikke denne frihed i sig selv, der er skræmmende.

Så længe livets vej former sig som ønsket, så længe vi kan holde balancen, savner vi ikke Ribe Katedralskole at støtte os til. Men når tingene ikke går som øn-

sket, har vi nu ikke længere Ribe Katedralskole at bebrejde. Nu er støttehjulene definitivt fjernet fra cyklen, og vi må til at træde hårdt i pedalerne. Ribe Katedralskole vil stå som et fjendebillede i de flestes erindring, en fjende som vi elever var sammen om at være imod – altså et fjendebillede vi har været taknemmelige for at have.

Over indgangen til Ribe Katedralskole står de vise ord: Litteris et Artibus, for kunst og videnskab, men det er ikke det eneste, vi har fået ud af vores 3 år her. Ud over dette har vi dannet sammenhold og knyttet mange bånd. Vi har støttet hinanden, når vigtige beslutninger skulle træffes og mødt talstærkt op, når det sociale på skolen var i højsædet – det takker vi blandt andet Heimdal for.

Til sidst vil jeg på vegne af studenterne sige tak til Ribe Katedralskole og al dens væsen for de ting, som den har bidraget med for os, men først og fremmest for at skabe rammerne om de ting, som vi – nyudsprungne studenter – har kunnet dele med hinanden.

Tina Damkjær Sørensen

Ripenserssamfundets tale

På Ripenserssamfundets vegne lykønsker jeg Jer på denne betydningsfulde dag, hvor I med eksamensbeviset i hånden forlader en gammel skole, der i en venlig, men endnu uafgjort kappestrid, fremstår som en af de ældste i landet.

I denne forsamling er vi ikke i tvivl om, at Ribes skole er den ældste, men striden fortsætter indtil vore trofaste væbnere en skønne dag frembærer det endelige bevis.

Det er ikke fordi høj alder er en kvalitet i sig selv. Mange af Jer nikker bekræftende, uden lange overvejelser, med blikket rettet mod foredragsholderen, men nu handler det om vor gamle skole, som bærer enestående vidnesbyrd om dansk uddannelseshistorie, påvirket af århundreders op- og nedgangstider, og af

kulturelle og sociale omvæltninger og uden at ville det, bliver I en del af den historie, som mangler at blive skrevet.

Undervisningsministeren har i sin grundlovstale sagt, at loven baserer sig på fællesskabet i samfundet. Skolen er et af de steder, som får fællesskabet til at fungere, og skolen er et af de sidste store fællesskaber. Man mødes, fordi man skal, for at få undervisning og bestå de nødvendige prøver, men der vokser nye fælles værdier frem, der er med til at skabe ens fremtid.

Således er den begivenhed, vi deltager i i dag, beskrevet som en religionsfænomenologisk overgangsrite, så nu ved I bedre, hvad det er der foregår.

Baggrunden er jo, at den samhørighed, der er opstået mellem Jer i årene her i skolen, ligger som en basis, eller som et afsæt, for Jer i den fremtidige uddannelse. Der ligger jo i det ord, at I ikke blot er undergået en indprogrammering af viden, men også en personlig udvikling og har udviklet en personlig stillingtagen.

Afskeden med skolen er et farvel til trygge hjemlige forhold og et goddag til nye steder. Altsammen noget der kalder på såkaldt omstillingsparathed. Fremtiden frister med mange muligheder, hvor denne egenskab ved et hurtigt blik er en fordel, men faren for at miste det store overblik lurar, og muligheden for fordybelse overses. Der er brug for Jeres arbejdskraft, sommetider i et omfang, som kan være vanskeligt at kontrollere og i værste fald føre til tidlig udbrændthed. Derfor er det vigtigt fortsat at dyrke det musiske.

Tidligere fandtes mellem de nye og ældre studenter et fællesskab, hvor man kunne søge råd og støtte, de svandt hen, men får måske nye muligheder for at trives i fremtiden. Skolens historie rummer mange vidnesbyrd om betydningen af sådanne fællesskaber mellem ældre studerende og nydimmitterede ripensere, som kom fra det vestjyske til storstaden København. For to hundrede år siden kom en nybagt teologistuderende på besøg hos en ældre ripenser, som boede på Regensen.

Han blev her indbudt til at smage på vinterprovianten nys indbragt fra Ribe, røget lammelår serveret på et stykke papir og øl af thekopper.

Ripensersamfundet byder Jer efter translokationen på et traktement af nogenlunde samme omfang. På længere sigt tilbyder vi muligheden for at bevare kontakten med Jeres skole og fællesskabet med Jeres kammerater.

Som afslutning og efter traditionen og som en særlig hyldest er det mig en glæde at kunne uddele Ripensersamfundets legat på 5.000 kr. efter rektors indstilling til en person, som ifølge skolens indstilling er interesseret

i – og dygtig til – sprog og litteratur, men har overskud til at beskæftige sig med det rent faglige. Legatmodtageren er engageret i skolens sociale liv og har god analytisk sans, en fantastisk evne til at arrangere og sætte andre i arbejde, uden selv at være bange for at tage fat. Modtageren har kort sagt lederevner – noget som især Heimdal har nydt godt af.

Modtager af legatet er Lotte Ilsøe.

Ripensersamfundet ønsker tillykke!

K.W. Kastrup

50 års jubilartale

Ærede tilhørere!

Jeg er student fra 1951 og er kommet til Ribe i dag for at fejre 50-års studenterjubilæum sammen med tyve klassekammerater (ud af i alt 29). Desværre er seks kammerater afgået ved døden. Jeg vil gerne sige, at det er en stor glæde for mig at få lov til at bringe en hilsen til skolen og til årets studenter fra hele vores årgang 1951.

Når vi Ribe-jubilarer valfarter “hjem” til skolen i stort tal år efter år, så ligger det som en dyb, nostalgisk drøm i os, at vi gerne vil finde det samme smukke miljø omkring 10 linde i en gammel skolegård helt uforandret fra dengang, vi var elever her på skolen. Og når vi så træder ind i skolegården, skuffes vi bestemt ikke. Alt er der. De historiske bygninger og alle de velkendte symboler: kastanjen, soluret, fontænen, de 10 linde, Litteris et Artibus osv. Gensyn med gamle Puggård – hver en sten – de små vinduer øverst oppe, hvor vi sad og kiggede over mod Domkirken. Og ikke nok med det: vi fornemmer denne særlige Ribe-atmosfære, som på forunderlig vis har været uforandret gennem tiden.

Alt er skønt. Så bliver vi glade. Vi er kommet hjem. Og jeg erindrer et ord af forfatteren Jørgen Bukdahl, der også var discipel her på skolen: “bundet er jeg med mange tråde til dette Vestjyllands juvelskrin – Ribe”.

Og det glæder os af hjertet, at amtets vise fædre i sin

Studenter fra 1951.

tid besluttede at lade skolen udbygge på stedet – og på den meget nænsomme og smukke måde.

Nu må man jo også huske, at jeg jo har gået her på skolen – ikke i tre år som dagens studenter, men i samfulde syv år – fra 1944 til 1951. Vi skulle jo gennem fire år i den daværende mellemskole, før vi kom i gymnasiet. Den eneste virkelige afgørende eksamen i mit levnedsløb har været optagelses- prøven til 1. mellem her på skolen i 1944.

Hvis dagens jubilar går et skridt videre og begynder at interessere sig for skolens virke i dag, så vil han eller hun opdage noget helt andet, nemlig at alt er forandret. Vi har en helt moderne skole, der er blevet meget større! Og som slet ikke ligner vores gamle skole. Skolen har i dag en imponerende studenterproduktion i forhold til det sølle output i 1951!

Jeg skal nu generelt afholde mig fra sammenligninger før og nu. Den slags sammenligninger er absurde.

Man er ofte kritisk over for den gamle skole. Det er ganske uberettiget. Man kan ikke vurdere én tidsperiode med en anden tidsperiodes normer og værdier. Selvfølgelig var vor skole anderledes end skolen i dag. Eleverne var også anderledes. Fordi samfundet var anderledes og stillede andre krav til skolen. Som elever lagde vi den gang hovedvægten på skolens studieforberevende formål, fagligheden havde prioritet fremfor de almindelige elementer i skolens målsætning. I efterkrigstidens Danmark var vores mål at komme ud at genopbygge og producere. Det krævede først og fremmest faglig dygtighed. Mente vi – tro det eller ej! Ingeniørstudiet var tidens modestudium. Vi satsede derfor mest på de naturvidenskabelige fag, men vi havde jo ikke valgfag den gang. Rollemodellen var den rationelle og effektive ingeniør. I efterkrigsårene modtog Danmark økonomisk støtte til genopbygningen fra USA, og vi havde travlt med at kopiere alt fra den anden side af Dammen.

Dannelsesidealet havde dengang basis i de gode gamle borgerlige dyder med respekt for autoriteter og individuel frihed og ansvar for egen lykke. Derfor manglede vi måske den sociale dimension, som man klart finder i den nuværende skoles pædagogiske værksted. Vi satsede mere på de individuelle værdier frem for de fælles, som vi har hørt lidt om i dag.

Skoledisciplinen havde vel reminiscenser fra den gamle Latinskole: hvis man ikke overholdt skolens ret strenge ordensregler, kunne man i al fald i mellemskolen blive ramt af håndfaste sanktioner!

Men tider skifter, og sæder mildnes! Vor nye rektor fra 1948, Johs. Jørgensen, vores gode dansklærer, til hvem jeg i øvrigt står i stor taknemlighedsgæld, viste sig at være en meget åben og fremskridtsvenlig skoleleder. Han lagde grunden til en mere fri og moderne skole. Og han fremhævede altid det almindelige i skolens mål. Efter rektor Jørgensens ankomst var der ikke meget mere tilbage af den sorte skole på Ribe Katedralskole.

Vore lærere er desværre borte nu. Alle i vores studenterårgang har altid følt sig personligt stærkt knyttet til vore lærere, hvoraf mange var markante personligheder, hvis holdninger og dygtighed har tjent os som idealer gennem vort senere liv.

Min konklusion: den gamle skole var anderledes, men den var fremragende. Alle lærerne var meget professionelle og dygtige – det faglige niveau var meget højt – det gjaldt også de ældre frøkener, som nogle forfattere ellers ynder at latterliggøre!

Nuvel – enkelte sprænglærde klassikere af den helt gamle skole kunne forekomme lidt originale. De leverer stadig stof til muntre skoleminder, når vi mødes til jubilæarfesterne. Men det ændrer ikke vor dybe respekt for deres lærergerning.

Et enkelt navn mere fortjener at nævnes: lektor Heide Petersen – min matematiklærer i samtlige syv år – en stor idealist, der vel var af den gamle skole. Han krævede meget af det, der senere med et sært ord er blevet kaldt paratviden. Hans formidable energi inspirerede til stor arbejdsindsats. Resultatet var ikke alene en grundig tilegnelse af konkret viden, men han lærte os også en arbejdsmetodik, som virkelig har gavnet mig hele livet, og endelig – ved sin entusiasme for faget – noget rent æstetisk: han lærte os at se skønheden i matematikkens love og regler. Kan en lærer gøre mere?

Jeg vil slutte ringen og sige tak, fordi vi fik lov at gå i lærdoms lystgård. Og jeg vil fejre dagen sammen med mine kammerater, og vi vil mindes vor skoletid og vore gode lærere med stor taknemlighed, og så vil vi sige til hinanden: Sikken herlig ungdom, vi har haft på denne smukke, gamle skole!

Til slut vil vi ønske årets studenter tillykke med eksamen. Som led i festlighederne afholder 50-års jubilæarerne i aften stort studenterbal på restaurant Kammer-slusen. Der bydes på champagne og alle studenter er hjerteligt velkomne!

Carl Rise Damkjær

Kulturmøder

-når “det anderledes” møder eleverne, og eleverne møder det anderledes

Somme tider kan det virke, som om hvert enkelt fag i gymnasiet ganske enkelt lever sit eget liv, uden at vide det mindste om, hvad der foregår i alle de andre. Skolens sammenhæng, og folks bevidsthed om den, er et problem, det bliver stadig mere påtrængende at løse. I skoleåret 2000-2001 oprettede vi derfor på Ribe Katedralskole et “årgangsteam” for at gøre noget for at forbedre fornemmelsen af sammenhæng mellem fagene og måske endda give en fornemmelse af mangfoldigheden i skolen og verden. De af lærerne i 2.g, som mente at have noget at bidrage med og havde lyst, deltog i teamet; det måtte have et fælles emne for at gøre arbejdet mere konkret, og vi valgte kulturmøder. Det stod hurtigt klart, at der er mange måder at forstå ordet “kultur” på, og at det heller ikke nødvendigvis er let at sige, hvad et “møde” er for noget. Lærerguppen søgte derfor at finde nogle særlige synsvinkler, delemner, som arbejdet kunne samle sig om.

Europæernes forhold til de fremmede i Europa og ude i verden var f.eks. et vigtigt delemne. Verden er i bevægelse, folk møder hinanden på mange forskellige måder – som flygtninge og indvandrere i landet eller som nye EU-borgere for bare at nævne et par muligheder. Vi undrer os over anderledes reaktioner og handlemåder end dem, der gælder i vores egen kultur; vi spiser mad fra fremmede kulturer, rejser ud og besøger og bruger de andres kultur og natur og får et mere eller mindre godt kendskab til deres sprog. Og fremmede kommer til vort land og oplever vel nok det samme; undrer sig lige så meget over os og vores måde at opfatte verden på.

I særlig grad var der opmærksomhed på kulturkonflikter, som de fremstår, når mennesker fra fremmede

Gør det også ondt, når en muslim får hugget armen af? (Mehmet Necef).

kulturer søger til f.eks. Danmark eller andre dele af Europa. En mand, der har en mening om netop integrationspolitik, er Mehmet Necef fra Center for Mellemøststudier på Syddansk Universitet i Odense. Ham havde vi besøg af i december, og det var bestemt ikke kedeligt. Han havde nogle for vores elever ret provokerende synspunkter med hensyn til, hvordan vi tager imod fremmede, som ikke går helt i spænd med vores opfattelse af det danske velfærdssystem. Der blev da også diskuteres livligt i de følgende dage. At emnet skulle blive uhyggeligt påtrængende senere, kunne vi jo ikke vide.

Imperier har ikke kun europæerne bygget i tidens løb, men i de sidste århundreder har de vel nok været de flittigste. Det er altså ikke noget nyt, at kulturer møder hinanden. I historien vrirler det med eksempler på kulturmøder og kultursammensmeltning. Ikke altid til alle parters tilfredshed, men det er dog også ofte sket, at en imperiedannelse har bragt store fordele til den besatte part – og ikke kun til besætteren. Imperier var en anden vigtig synsvinkel på emnet.

Naturvidenskabelige opdagelser har også rejst i tidens løb, f.eks. fra de gamle grækere til araberne og fra dem videre til de kristne i Vesteuropa. Eller krudtets vej fra Kina til Europa. Det var et delemne at se på denne bevægelighed, og et af de mere synlige resultater af 2.g'ernes behandling af emnet blev en udstilling om krudtets kulturhistorie.

At musik og naturvidenskabelige fag som matematik, astronomi og fysik har været tæt forbundne kan nok komme som en overraskelse for mange. Det er klart, at svingninger, der kan måles og registreres i vore dages avancerede computerprogrammer, nok kan godtages som værende en slags fysik, men at musikkens klang skulle have noget at gøre med vores opfattelse af universet som sådan er straks mere besynderligt. Ikke desto mindre mente pythagoræerne (ca. 500-400 f.kr.), at de ved at udregne talforholdene i musikken (hvordan man f.eks. kunne frembringe en oktav ved at halvere en strengs længde) kunne sige noget om en fundamental matematisk struktur i universet – en guddommelig perfektion. Med musikken som grundlag beregnede man både planeternes (dem man nu kendte) placering i universet og deres hastigheder. For at tilgodese dette aspekt af mødet mellem, hvad man i dag forstår som to forskellige kulturer, men dengang forstod som en enhed, hentede vi udstillingen *Sfærernes harmoni* om musikkens naturvidenskab ned til skolen fra Steno-museet i Århus.

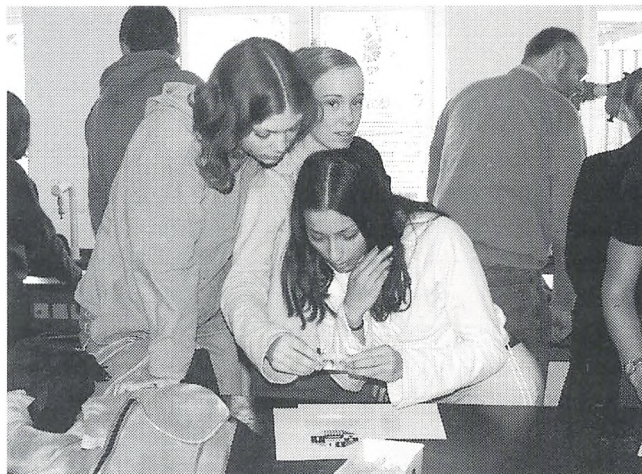
Også senere i historien har man set eksempler på, at naturvidenskaben og mere humanistiske udtryk har været gensidigt inspirerende. Uden den tyske romanti-

“Jeg har haft nære venner både blandt naturvidenskabsmænd og forfattere. Derfor er jeg blevet interesseret i det problem som jeg kaldte “de to kulturer” for mig selv (...) to grupper som er jævnbyrdige hvad intelligensen angår (...) men som næsten helt er ophørt med at stå i forbindelse med hinanden (...) I det store hele må man sige, at det er et problem, der berører hele den vestlige verden.”

C. P. Snow, 1959

ske naturfilosofis storhedstid i 1800-tallet havde vores hjemlige H.C. Ørsted muligvis aldrig hittet på elektromagnetismen, og det moderne gennembruds forfattere, som J.P.Jacobsen og Pontoppidan havde nok også skrevet anderledes uden deres ret indgående kendskab til de naturvidenskabelige landvindinger.

Den europæiske civilisation er et væsen med mange hoveder. Det kan somme tider give problemer, vanskeligheder med at forstå hinanden. F.eks. har de naturvidenskabelige fag og de humanistiske fag i de sidste par hundrede år haft meget vanskeligt ved at kommunikere med hinanden. I vore dage, hvor bioteknologi og meget andet har så vidtrækkende implikationer, er dette et endnu større problem, end det har været før. Også internt på en skole som Ribe Katedralskole kan man undertiden mærke denne kløft. Et af årgangsteamets måske vigtigste områder var derfor at forsøge at få belyst dette “misforhold”.

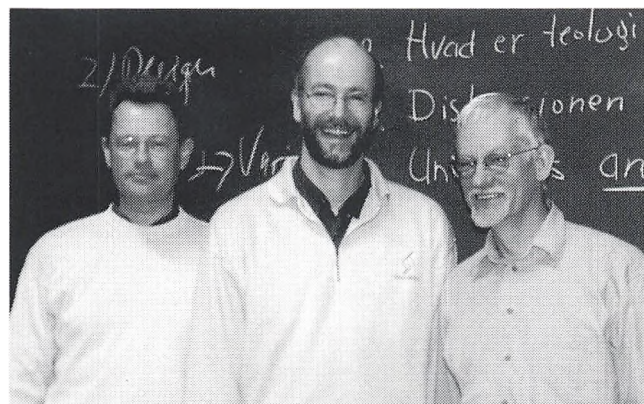

Goethes kantspektre studeres.

Et tiltag i denne retning var en fælles formiddag i marts, hvor eleverne på tværs af klasser og hold, alt afhængig af interesse, havde valget mellem en række oplæg med

så forskellige emner som f.eks. en indisk antropologs analyse af Danmark, Goethes farvelære, Spanien og mødet med den nye verden og L'Encyclopédie française. Herefter besvarede eleverne i grupper, igen på tværs af den "normale" inddeling i fag, en række spørgsmål, som udover effektivitet, koordination og samarbejde krævede en evne til at arbejde og se ud over de sædvanlige faggrænser – og det ofte alt for skarpe skel mellem naturvidenskabelige og humanistiske fag. Jens Morten Hansen, der er direktør for Forskningsstyrelsen, har skrevet en bog, "Stregen i sandet, bølgen på vandet", om Niels Stensen (der levede i 1600-tallet) og hans tanker om, hvad videnskab er for noget; om naturens sprog og erkendelsens grænser. Hansens pointe med den gamle Steno er netop, at hans forskning nød godt af, at han både var "naturvidenskabelig" og "humanistisk" i sin metode; og Hansen, der selv er geolog, mener, at mange naturvidenskabelige fag kunne være tjent med at bruge også mere "humanistiske" metoder. Som en helt naturlig følge er han også interesseret i forholdet mellem videnskaben og offentligheden i almindelighed. Bogen har vakt en del opmærksomhed, og vi hentede derfor Jens Morten Hansen til Ribe for at høre hans synspunkt.

På Aarhus universitet hænder det, at nogle teologer taler med nogle naturvidenskabsfolk. Faktisk har det, der hedder "Forum teologi-naturvidenskab" eksisteret som samtalerum i efterhånden mange år. At det har været i al ubemærkethed for de fleste, siger ikke noget om, hvilken betydning et sådant kultur møde-forum har. Hele årgangen drog en forårsdag til Århus for at få nogle folk fra "Forum teologi-naturvidenskab" til at fortælle os om, hvad det er for problemer, der har fået teologerne og naturvidenskabsfolkene til at tale sammen i de sidste mange år – og hvad de så har fundet ud af (om noget). Og jo, de havde skam fundet ud af noget! Eller i hvert fald gjort sig overvejelser om naturvidenskaben som dannelse, om forholdet mellem skabelsestro og

Niels Henrik Gregersen, Hans Buhl og Kees van Kooten Niekerk fra Forum teologi-naturvidenskab.

evolutionsteori (skal vi vælge Gud eller Darwin, er troen på Gud forenelig med tanken om tilfældigheder i naturhistoriens forløb ?) og om hvordan diskussionen mellem fysik og teologi kunne berige hinanden i dag. Alt sammen opløftende eksempler på, at der faktisk alligevel er nogle, der vil kommunikationen og kontakten mellem "de to kulturer". Selve det engagement, grænsgegængerne lagde for dagen, var en markering af, hvor vigtigt dette emne er, hvis vor kultur skal blive ved med – eller igen komme til – at hænge sammen som en helhed.

*"Vi elsker alle Ingemanns og Weyses morgensang
I østen stiger solen op, der fortæller om solen der
hilser os fra livets hjem, og om at alle stjerner
neje sig, hvor østens sol går frem, af respekt for
den hilsen, som solen kommer med fra Gud selv.
Og samtidig ved vi alle, at naturvidenskabeligt set
er det hele det rene vrøvl."
(Ebbe Spang-Hanssen, 1996)*

Når vi nu var i Århus, måtte vi også besøge det videnskabshistoriske museum, som ikke uden grund kaldes Steno-museet efter Niels Stensen, idet museet lægger vægt på en næsten "humanistisk" fremstilling af naturvidenskaben. F.eks. præsenterer museet selv, på sin hjemmeside, videnskaberne historie som noget, der handler om "hvordan mennesket gennem tiderne har undret sig over livet og naturkræfterne" og "hvordan de videnskabelige opdagelser har påvirket vores opfattelse af os selv". Også her mødte vi engagerede mennesker – vi blev vist rundt i den Videnskabshistoriske og den Medicinhistoriske afdeling, og så en planetarieforestilling "Længere end øjet rækker", og fik syn for sagn – videnskabshistorie handler faktisk om vores selvopfattelse.

Ekskursionen til Århus løb af stabelen i marts måned. Efter påske er alles tanker naturligt nok rettede frem mod den forestående eksamenstid, og vi holdt ikke flere fælles arrangementer. Emnet "kulturmøder" kunne dog stadig give stof til debat og diskussion i den daglige undervisning og eleverne var åbenbart blevet klar over, at faggrænserne ikke altid er så skarpe, ligesom temaet "de fremmede" fra efteråret igen og igen dukkede op i diskussionerne.

Når man sætter sig for at forsøge at forbedre skolens adfærd over for problemer, der som dette bunder dybt i selve vores civilisations struktur, kan mange ting gøres på flere end én måde – og det er ikke sikkert, man straks finder den bedste. Forsøget med årgangsteam var en succes, men ikke en succes, der ikke kan blive bedre. Var temaet nu det bedste? Var det alligevel for bredt? Var alle altid klar over, hvad det hele gik ud på? Eller, hvad der skulle ske? Var arbejdsformerne de rigtige – var materialet i orden?

Men der er ingen tvivl om, at både lærere og elever fandt de nye og anderledes former at arbejde sammen på spændende, og at temaet var væsentligt. Der er bred enighed om, at forsøget skal gøres igen. For det pro-

blem, der var baggrunden for hele årgangsteamets arbejde, er jo stadig, hvordan skolen hænger sammen, hvor meget de enkelte fag kender til og støtter hinanden, og hvordan man midt i gymnasiets mangfoldighed kan sørge for, at både lærere og elever bliver bedre til at skabe en helhed ud af det, og at de bliver bedre til at give udtryk for den helhed.

Nogle netadresser

Som noget nyt forsøgte årgangsteamet at bruge skolens hjemmeside som opslagstavle – her kom oplysninger om kommende såvel som om vel overståede arrangementer. Man kan finde denne "opslagstavle" på adressen: <http://www.ribekeatedralskole.dk/classica/2gteam/2gteam.htm>

Her finder man også links til de institutioner og personer, der har været involveret i teamets arbejde. F. eks. Stenomuseet (<http://www.stenomuseet.dk/>), Forum Teologi-Naturvidenskab

(<http://www.forumteonat.au.dk/>), Center for mellemøststudier (<http://middle-east.hum.sdu.dk/>); og til aktiviteter internt på skolen som f. eks. udstillingen om sfærernes harmoni (<http://www.ribekeatedralskole.dk/classica/2gteam/harmoni/harmoni.htm>).

Det er imidlertid ikke for meget at sige, at det nok vil vare nogen tid, før lærere og elever har rutine i at anvende den slags opslagstavler.

*Dorte Simonsen Gunge
Simon Laursen
Bente Ramskov Andersen*

TRAX-konkurrence

I foråret 2001 satte Danmarks Radios P3-programmer, TRAX og Katapult, igen fokus på den levende musik i Danmark med besøg i 11 byer spredt ud over hele landet, heriblandt Ribe. Målet var, som på tidligere turneer i 1999 og 2000, at bakke de ryt-

miske spillesteder rundt omkring op og at skabe en række spændende live-udsendelser, hvor amatører møder professionelle bands, og hvor nye muligheder i samspillet mellem musik, fremførelse, oplevelse og formidling afprøves.

Konceptet for disse udsendelser er "G-Kampen", en konkurrence på byernes gymnasier, hvor 3.g-musikklasser dystes om at blive nummer ét. Hver klasse skal udføre tre opgaver, forskellige fra by til by. Den 22. marts 2001 blev det Ribe Katedralskoles tur.

Som den første opgave skulle 3MU spille Danseorkestrets 80'er hit "Kom tilbage nu" i en step-udgave, vel at mærke uden brug af musikinstrumenter! Det lykkedes for holdet at blive klar i løbet af de par timer, der var til

rådighed inden transmissionstidspunktet, og ved 14-tiden genlød musiklokalet af Jørgen Klubien-sang/støn, mens der blev steppet med tegnestifter og kapsler på bageplader og spånpladekasser. Som den anden opgave skulle 3MU senere, under aftenens TRAX-udsendelse, fremføre en selvkomponeret sang, som skulle indeholde de tre ord "spagnum", "prygl" og "afløbsrens". Det

blev til nummeret "Ond Musik", fremført direkte i P3 fra TRAX-studiet i RIAMUF, og det vakte begejstring ikke mindst på grund af tekstens humoristiske langten ud efter Ribe-bandet Sacrificial, der spiller jernhård og stålkold

"dødsmetal". Som den sidste opgave havde 3MU i løbet af eftermiddagen forberedt en Ribe-quiz, som aftenens hovednavn, gruppen KONKHRA, skulle dyste i.

Den 26. april oprandt så det spændende øjeblik. Klokkeren lidt over 14.00 ringede værterne i Katapult til Aalborg og Ribe. I den anden ende af rørene var repræsentanter for 3MU-klasserne på Katedralskolerne i de to byer.

Eleverne havde blot fået at vide, at netop deres to klasser var i G-Kampens finale, så de regnede med, at en drabelig dyst skulle udkæmpes. Men radioværterne tog fusen på dem: dommerjuryen havde nemlig afgjort, at begge klasser løste opgaverne så godt og med et så åbenlyst musikalsk talent, at de derfor begge fortjente at vinde den store G-vinst: at komme gratis til Midtjys Festival samme sommer. Til slut skal det lige understreges, at prämien gjaldt hele klassen og LÆREREN!!

Undertegnede frydede sig derfor dobbelt: naturligvis først og fremmest over at have haft et så talentfuldt og kreativt hold, dernæst over at kunne hilse af ved skoleårets slutning med bemærkningen "Vi ses i Ringe".

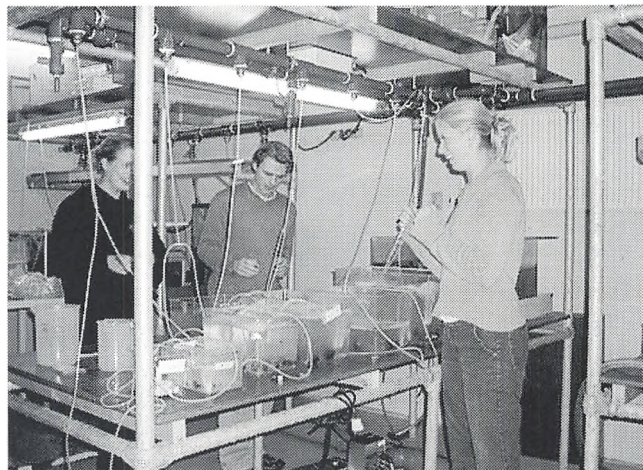
Lis Gjørup

Hav 2001

Efterårslaboratorium på Forskningscenter for Akvatisk Biologi i Kerteminde

Der sad jeg så, helt alene, på vej i toget til Kerteminde, hvor jeg skulle tilbringe de næste fem dage i min efterårsferie. I skolen havde vi fra Syddansk Universitet Odense fået tilbuddet om at komme til Kerteminde og få et kursus i havbiologi. Dette tog jeg som en oplagt chance, da jeg længe har ønsket at læse til marinbiolog. Ud af 39 ansøgere blev 19 elever valgt fra gymnasier over hele landet. Jeg var meget spændt på hvad ugen ville byde på, og inden ferien havde vi fået et omfattende kursusmateriale tilsendt. Materialet handlede om Kertinge Nor og Kerteminde fjord. Søndag den 15. oktober 2001 om eftermiddagen ankom jeg til Kerteminde Vandrerhjem, og jeg var meget spændt på at møde de andre elever, jeg tænkte meget på, om de alle sammen ville være bio-nørder. Det viste sig så hurtigt, at det var de ikke, de var alle ganske almindelige elever som jeg selv, og de havde hver især deres grunde til at være der. Nogle havde været lidt på kant med deres lærer og så det som en oplagt chance at tage kurset for at kunne komme på rette kurs igen, andre var nærmest tvunget til at tage kurset af deres lærer, og så var der dem, lige som mig, der bare ville have det sjovt med biologien. Vi var 19 vidt forskellige elever, men én ting havde vi dog tilfælles, nemlig biologi på højt niveau. Efter spændingen havde lagt sig, og alle havde hilst på hinanden, blev vi vist rundt på det laboratorium, hvor vi skulle tilbringe de næste fem dage.

Mandagens program bestod i at sejle ud og hente forskellige prøver fra vandet. Vores underviser (Ole) havde på forhånd opdelt os i hold inden sejlturen. Hvert hold skulle så sørge for at indsamle deres egne prøver, til senere bearbejdelse. Holdene havde følgende emner: flora & fauna, zoo- og fytoplankton, vandkemi og hy-

drografi. Jeg var i planktongruppen. Fra båden udtog vi planktonprøver af både zoo (dyre)- og fyto (plante) plankton på 6 forskellige stationer i Noret.

Tilbage i laboratoriet skulle vi kvantificere planktonet. Analysen skulle dokumentere planktonkoncentrationen i Noret. Det tog meget lang tid at tælle planktonet, fordi vi i mikroskopet ikke helt vidste hvad vi skulle kigge efter, og hvordan planktonet så ud. Vi fik en vejledning på et stykke papir, så vi selv kunne prøve at finde ud af det. Analysearbejdet tog det meste af tirsdagen, hvor vi sidst på eftermiddagen skulle fremlægge vores resultater for de andre. Herefter skulle vi i gang med at lave nogle forsøg. Igen var der fire emner at vælge imellem, og vi måtte selv vælge om det skulle være: vandmænd, søpunge, blåmuslinger eller havbørsteorme. Jeg valgte holdet om blåmuslinger, da jeg fandt muslinger mest interessant. På alle holdene gik forsøgene ud på at finde ud af, hvor meget disse orga-

nismer filtrerede. Endvidere åbnede vi også en levende musling for at undersøge den, og for at finde ud af hvordan den filtrerer føden fra havvandet.

Onsdag arbejdede vi videre med forsøget fra tirsdag, og omkring middagstid, var vi en tur på Fjord- og Bælt-centret, som ligger lige ved siden af vores laboratorium. Først på eftermiddagen skulle de forskellige forsøgsresultater igen fremlægges. Til sidst i fremlæggelsen havde vi så en viden om, hvilken betydning de forskellige filtrerende organismer har i økosystemet Kertinge Nor. Senere blev vi transporteret til Odense, hvor vi skulle være resten af tiden.

Torsdag tog vi ind på Odense Universitet, for at møde 8 Ph.D og specialstuderende. Dem kunne vi stille en masse spørgsmål om, hvorfor de netop havde valgt at studere biologi, og hvorfor de synes at deres speciale er så spændende o.s.v. Vi blev vist rundt på universitetet og til sidst var der fælles spisning, inden turen atter gik hjem.

Før jeg tog af sted, var der mange der undrede sig over, hvorfor jeg gad spille min ferie på dette kursus. Jeg kan nu sige, at det har været en kæmpe udfordring og oplevelse. Det var hårdt, da det var koncentreret biologi fra kl. 9 morgen til kl. 18 aften, men det har været det hele værd, og jeg gjorde det gerne igen. Det at være sammen med så vidt forskellige folk, som kun har biologien tilfælles, er en oplevelse for sig, og det var rigtig sjovt. Oven i alt det sjove, kan jeg bruge vores forsøg og resultater til min store skriftlige opgave her i 3.g. Jeg har fået nye venner, som jeg vil holde kontakt med, og det er også godt at få nogle kontakter til forskere og undervisere, som jeg måske kan bruge på et senere tidspunkt.

Ninna Andreassen, 3.y

To fag

To lærere i henholdsvis idræt og fysik skriver i det følgende om en oplevelse, et emne, der særligt har optaget dem

2 års orlov med varme, sol og masser af oplevelser

Kultur mødet

”Hvorfor sætter I altid stearinlys på bordet, når I har inviteret gæster til spisning, for I har jo alle elektrisk lys i jeres huse?” lød et af mange spørgsmål fra ugandere på besøg i Ribe.

Kultur mødet giver ofte stof til eftertanke og overvejelser over måder at gøre tingene på, som for os er blevet selvfølgeligheder.

Vi gør det for hyggens skyld, men hvordan forklarer man egentlig begrebet ”hygge”, som vist kun findes på dansk? Stearinlys og friske blomster på bordet, hvor der serveres 2 eller 3 retter velsmagende mad, med forskellige vine til og afsluttende med et glas portvin!

Hvordan mon det opfattes, når man er vant til, at maden er ret spartansk og spises hurtigt med et glas vand eller en kop te til? Det er uhøfligt at dufte til maden, og stearinlys er kun noget man tænder for at have en lyskilde, når det er mørkt eller for at ære de døde.

Vores overraskelse over kultur mødet i Afrika var på mange områder lige så stor, som afrikanernes var i Danmark, selv om vi følte os godt forberedt til 2 års ophold i Uganda.

Baggrunden

I 1999 så vi et jobtilbud som udviklingsarbejder i Uganda slået op af Mellemfolkeligt Samvirke (MS) og Danske Gymnastik og Idrætsforeninger (DGI). Vi syntes, at det kunne være spændende at få nye udfordringer, nye oplevelser og evt. få ny inspiration til arbejdet

på Ribe Katedralskole, gennem mødet med en fremmedartet kultur. Med vores erfaringer fra internationalt arbejde i rygsækken, og mine fag historie og idræt, mente vi, at det lige var noget for os. Derfor søgte jeg orlov i 2 år.

Projektets mål var at arbejde på at skabe fred og forsoning mellem stammer i Uganda, som traditionelt ikke har relationer indbyrdes, selv om de bor tæt på hinanden. Midlerne var at bruge idræt og kultur som indgangsvinkel til at mødes og skabe kontakter på tværs af eksisterende skel. Samtidig skulle der arbejdes med at bygge demokratiske og bæredygtige klubber og foreninger op, hvor erfaringerne fra den danske foreningstradition skulle inddrages.

Med spørgsmål som hvad vi dog ville som familie i et fattigt og farligt afrikansk land, og hvad idræt og kultur egentlig havde at gøre med bistandspolitik i et uland, når der nok var mere brug for rent vand og mad, tog vi til Uganda i juli 1999.

Arbejdet og brugen af mine fag

Arbejdet viste sig at blive mangeartet. Vi fik til opgave, dels at planlægge kurser inden for idræt og kultur, dels at støtte lokalt ansatte i at opbygge en overordnet struktur for projektets organisering, dels at planlægge kurser i indkomstskabende aktiviteter, og dels at arbejde med kulturel og idrætslig udveksling. På udvekslingsområdet arbejdede vi både i forhold til lokal udveksling mellem stammer i Uganda, hvor der er over 54 forskellige

stammer, og udveksling syd – syd: f.eks. fra Tanzania, SydSudan og Zimbabwe, og dels mellem syd – nord: Uganda og Danmark. I den forbindelse havde Ribe Katedralskole i oktober besøg af 7 ugandere på studieophold i Danmark.

Erfaringerne fra idrætsfaget kunne bruges direkte i forbindelse med planlægning og gennemførelse af kursusvirksomhed inden for idræt og kultur.

Brugen af historiefaget var langt mere indirekte. Jeg havde ofte brug for historisk viden til at forklare om baggrunden for en række begreber. Vi diskuterede ofte den vestlige opfattelse af demokrati. Er vores form for demokrati den eneste gyldige, eller kan man forstille sig en form, som man f.eks. har i Uganda, hvor der ikke eksisterer partier?

I kulturmødet mellem syd-syd og nord-syd opstod der mange diskussioner, som alle havde en historisk dimension. Et begreb som frivillighed gav også ofte anledning til mange hede debatter. Hvordan forklarer man om vigtigheden af at lave frivilligt arbejde i en forening, når det kan være svært at skaffe sig nok indkomst ved lønnet arbejde? Historiske erfaringer fra Danmark kan være vanskelige at forklare og overføre, når man står i en helt anden virkelighed.

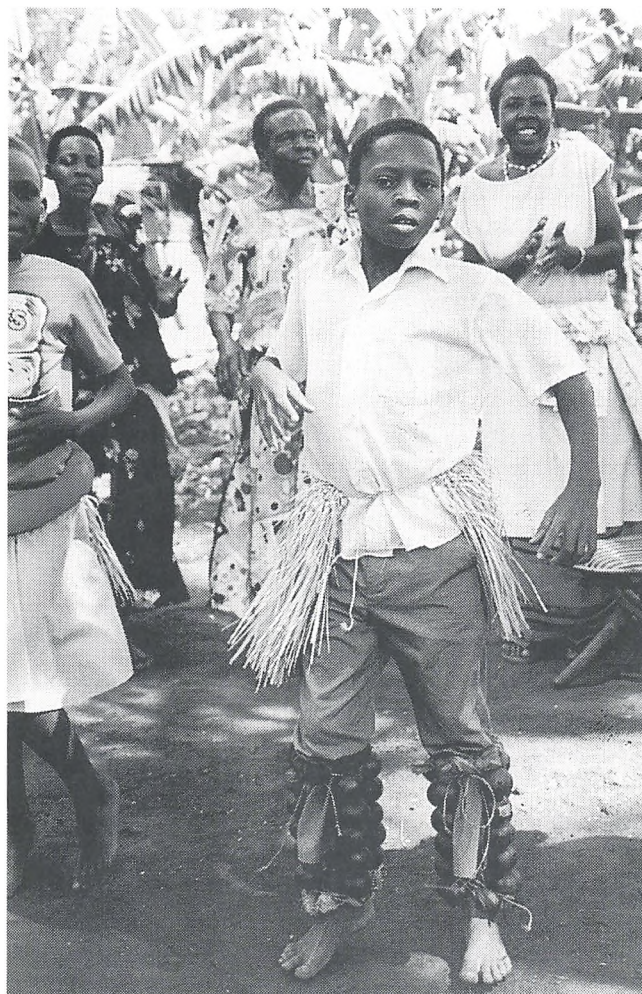
Problemer i hverdagen

Når man som familie opholder sig to år i en fremmed kultur, støder man naturligvis også ind i en række problemer og svære situationer. Det som voldte os flest problemer i starten, var at vænne os til den ugandiske tidsopfattelse.

Langt hovedparten af dem, vi arbejdede sammen med, var småbønder, der fortrinsvis producerede til eget forbrug, og kun solgte en evt. overskydende produktion på markedet. De var afhængige af naturen og fulgte dens vekslen.

Når det regnede, gik alt i stå, og bagefter skulle bønderne i marken og hakke, uanset hvad vi ellers havde af

aftaler. Det samme gjorde sig gældende, hvis de lige fandt ud af, at nu var det høsttid. Så hjalp det ikke noget, at vi havde lavet aftaler længe inden. De kom bare ikke, og det var ikke almindeligt at sende afbud. Eller de kunne blive forsinkede med morgenmaden, fordi brændet til bålet var sluppet op, så mødet vi havde aftalt til kl.10, måtte udsættes til efter de havde hentet brænde.

Deres tidsopfattelse er helt klart cirkulær og ikke lineær som vores. Omdrejningspunktet er afgrøderne fra såning til høst. Derfor bliver alt andet underordnet disse forhold. Når man som dansker skal arbejde i en kort periode i sådan et område, må man ofte revidere sine ideer om, hvor meget man kan nå. Kan man ikke indordne sig under det, kan man lige så godt tage hjem igen.

Der var også en række materielt baserede forhold, som påvirkede hverdagen meget. F.eks. var der meget ofte strømafbrydelser, så hvis man havde gjort sig afhængig af en computer, gik arbejdet ofte i stå. I hjemmet brugte vi alternative lyskilder, og ellers måtte man jo bare indstille sig på, at det ikke lige var nu, man skulle lave noget, der krævede strøm.

Telefonnettet brød også ofte sammen, så kommunikationen med omverdenen kunne være afbrudt i flere dage.

Infrastrukturen er ikke speciel god, og mange veje bliver ufremkommelige i regntiden, med mindre man har en 4-hjulstrækker til rådighed.

Da vi arbejdede i to distrikter i Uganda, Masindi og Apac, skulle vi ofte krydse Nilen på en flodpram. Her skete det flere gange, at "færgens" motor brød sammen og kunne være ude af drift i mange dage. Reservedelene skulle hentes hjem fra England, så det kunne tage sin tid. Det gjorde turen 3 timer længere. Apac var uden telefonforbindelse, så den eneste måde at komme i kontakt med de folk, vi arbejdede sammen med, var at tage derover på besøg. Nogle gange var dem, vi skulle tale med der ikke på grund af andre aktiviteter. Så måtte vi bare tage hjem igen uden at være kommet et skridt videre.

Sygdomme er der mange af, men hvis man har en generel god sundhedstilstand, er Uganda faktisk et relativt sundt land at leve i. Hvis vi ser på hele familien samlet, så har vi nok været mindre syge under vores ophold, end vi sandsynligvis ville have været i Danmark. Forkølelser er ikke så udbredte i varmen som i Ribe.

I september 2000 ramtes Uganda af den frygtelige sygdom Ebola. Den brød ud i det nordvestlige Uganda

og spredte sig faktisk til det distrikt og til den by, hvor vi boede. Vi havde udsyn fra vores have til den afdeling på Masindi hospital, som blev brugt som isoleringsafdeling for de smittede. Ebola er en virus, som smitter via væsker, og derfor virker den meget skræmmende.

Befolkningen blev da også meget opskræmte i byen, og vi besluttede, privilegerede som vi var, at det vist var det bedste tidspunkt at tage ferie og rejse bort et stykke tid.

Da vi kom tilbage var sygdommen heldigvis under kontrol. Der var relativt mange af de smittede der overlevende, sammenlignet med hvad man har oplevet ved tidligere udbrud.

Malariamyg er jo også en trussel, man hele tiden bør tage alvorligt. Man kan beskytte sig ved at tage piller, men det væsentligste er, hvordan man opfører sig de steder, hvor myggene er aktive. Malariamyg er kun aktive efter mørkets frembrud, så da bør man smøre sig med myggecreme.

I storvildtjægerens fodspor

De forventede spændende oplevelser fik vi i rigt mål indfriet. Uganda er et fantastisk grønt land, med mange pragtfulde naturområder, hvoraf nogle er unikke. Som det eneste sted i verden findes bjerggorillaer i tre naturparker i det sydlige Uganda.

Den hvide Nil tager sit udspring i Jinja i Victoriasøen ved et smukt sted. Man kan let forestille sig, hvad den engelske opdagelsesrejsende Speake har følt, da han opdagede udspringet for den 6300 km lange flod der ender i Middelhavet.

Nilen løber igennem Murchison National Park og danner et ca. 40 meter højt vandfald, der er klemt inde i en 5-6 meter bred klippesprække. Den er samtidig rammen om en vidunderlig sejltur fra Para til vandfaldet i en mindre båd, hvor man altid ser masser af flodheste og krokodiller boltre sig. Der er altid et stort fugleliv med masser af vandfugle, fiskeørne, Kingfishers,

og hvis man er heldig kan man se både elefanter, giraffer, vildsvin, løver, bøfler og diverse antilopearter. Hele familien har besøgt parken mindst 5 gange, og vi blev aldrig trætte af den store naturrigdom der.

Vi havde også mulighed for en længere ferie, hvor berømte steder som Ngorongoro krateret og Serengeti Naturparkerne i Tanzania blev besøgt. Her så vi den sidste af de fem store, som vildjægerne har rejst Afrika tyndt for at komme til at skyde, nemlig næsehornet. De fem store er: bøflen, elefanten, løven, leoparden, og næsehornet. Vi nødjes med at ”skyde dem” med vores kamera, sammen med alle gnuerne og zebraerne, som vi ikke kunne undgå at få med.

I nærheden af Ngorongoro krateret har man fundet fodspor efter nogle af de første mennesker, der gik oprejst, aftrykt i vulkanaske for mere end 3 millioner år siden. Stedet er blevet kaldt menneskehedens vugge.

På vejen kom vi forbi Kilimanjaros smukke sneklædte tinde, som rejser sig op til 5895 meter på grænsen mellem Tanzania og Kenya. Mange valfarter til bjerget for at bestige det, men vi valgte at nyde en forfriskning i solnedgangen med bjerget i horisonten.

Endvidere besøgte vi havet ved Mombassa, hvis gamle bydel ligger på en lille ø i det Indiske Ocean, som var en af de ældste bebyggelser på Afrikas østkyst. I dag er det stadig en meget benyttet havn for varer, der bliver fordelt til landene i Østafrika.

At komme hjem igen

Det er fyldt med modsætninger at komme tilbage til en meget struktureret hverdag, hvor næsten intet er overladt til tilfældighederne, og hvor man har ekstremt mange hjælpemidler til rådighed. I gymnasiet er klassekvotienten ”kun på 28 elever” i modsætning til skolerne i Uganda, hvor der er mellem 30 og 150 elever. Her kan naturligvis indvendes, at det ikke er relevant at sammenligne med et udviklingsland, men man får nu alligevel vendt nogle værdibegreber ved at rejse.

Noget af det vi har savnet mest ved hjemkomsten er tiden, som jo har en helt anden dimension i Danmark. Alt skal gå så stærkt, og der er ikke meget tid til at tænke over hvilken retning, man ønsker at bevæge sig i. Her er afrikanerne meget afslappede, og vi mindes ikke at have set en stresset afrikaner!

2 års ophold i et udviklingsland giver øget udsyn, og det kan være vanskeligt at komme fra en afrikansk rummelighed til et hjemligt snæversyn. De fleste har enormt travlt i jagten på materielle goder. Samtidig er vi ikke blevet bedre til at tage hensyn til hinanden og andre. I ulandene bliver der således talt væsentlig pænere om Danmark og danskerne end omvendt.

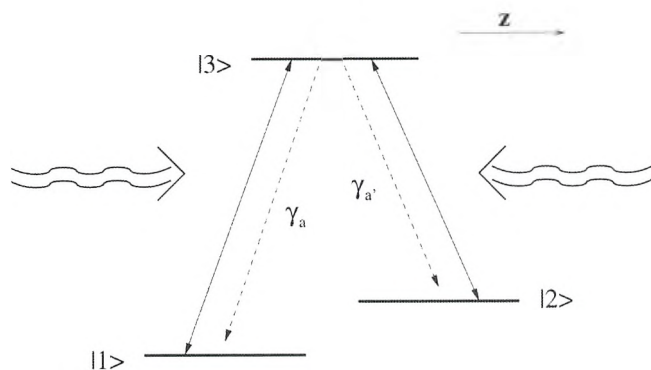
Alt i alt kan vi konkludere, at det har været en spændende måde at bruge sine fag på. Vi er ikke i tvivl om, at behovet for kulturel udveksling mellem verdensdelene ikke er blevet mindre efter d. 11 september. 2001. Verden har om muligt brug for, at der skabes endnu stærkere relationer og forståelse mellem forskellige kulturer og religioner.

Finn Nørgaard Laursen

Når atomer holder op med at lyse, og det bliver rigtigt koldt

Et atom er en yderst kompliceret størrelse. Atomet består af en kerne og et antal elektroner – uran har f.eks. 92 elektroner. Både kernen og elektronerne er elektrisk ladede, og elektronerne bevæger sig rundt om kernen med svimlende hastigheder. Dette fører til, at atomet kan befinde sig i et virvar af forskellige energitilstande. Atomet kan hoppe fra en højereliggende energitilstand til en lavereliggende, hvis den udsender en foton: en lyspartikel med en energi svarende til energiforskellen mellem de to energitilstande. Det er atomernes udsendelse af fotoner, der har givet os den eksperimentelle viden, vi har om atomerne i dag. Den modsatte reaktion, en overgang fra en lavereliggende til en højereliggende tilstand, kan også foregå, hvis atomet modtager en foton med en energi svarende til forskellen mellem de to tilstande. Man anvender typisk en laser til at producere sådanne fotoner.

Hvis man vil undersøge et atoms vekselvirkning med én eller flere laserstråler, kan man nøjes med at se på de atomare energitilstande, hvorimellem atomet bevæger sig. Da atomet kun er følsomt over for fotoner, der lige netop har den/de rette energier, vil der være tale om meget få tilstande, typisk to eller tre ud af atomets uende-

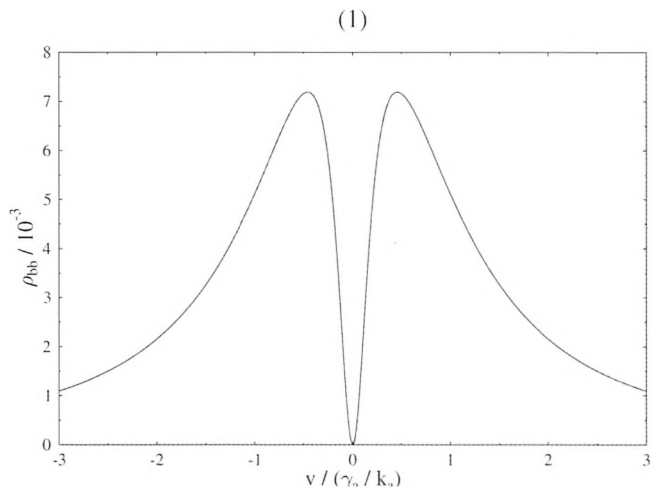
ligt mange. Man kalder disse samlinger af energitilstande for to- eller treniveaumatomer afhængigt af antallet af energitilstande. Jeg vil nu fortælle om et meget interessant fænomen, der kan optræde i et treniveauatom, altså mellem tre energitilstande.

Disse tre energitilstande er placeret i en såkaldt L-konfiguration, fordi energitilstandenes indbyrdes placering minder om det græske bogstav L (lambda). Den ene energitilstand befinder sig øverst, mens de to sidste befinder sig forneden.

På dette atom lyser vi med to laserstråler, så den ene virker på overgangen mellem tilstand 1 og 3 og den anden virker på overgangen mellem 2 og 3. Der kan ikke foregå overgange mellem tilstand 1 og 2. Dvs. de muligheder, der er, er at laserne kan bringe atomet fra de nedre tilstande til den øverste, og at atomet fra den tredje tilstand spontant hopper til én af de lavere tilstande under udsendelse af en foton. Ved at holde øje med de fotoner der udsendes, når atomet forlader tilstand 3, kan man danne sig et overblik over, hvor mange procent af atomerne, der befinder sig i tilstand 3. Dette skyldes, at jo flere atomer der er i tilstand 3, desto flere vil der også kunne forlade tilstand 3. Efter et stykke tid er antallet af nye atomer i tilstand 3 per sekund lig med det antal, der forlader tilstand 3 per sekund.

Det viser sig, at procentdelen af atomer i den øverste tilstand afhænger af hastigheden, ja endda sådan, at når atomerne har hastighed nul, vil der overhovedet ikke findes nogen atomer i tilstand 3! Atomerne er holdt op med at lyse.

Hvordan kan det hænge sammen? Hvis tilstand 3 er tom, vil alle atomerne befinde sig i enten tilstand 1 eller 2, hvor de blot venter på, at laserne skal bringe dem op i den øverste tilstand. Men sådan er det ikke, og kvantemekanikken har skylden. Ifølge kvantemekanik-

ken, behøver et atom ikke at befinde sig i én tilstand, det kan godt befinde sig i en blanding af tilstande. Det er, hvad der er overgået vores treniveaumatom. Når atomet ikke er i tilstand 3, kan det befinde sig i én af to blandinger af tilstand 1 og 2. Den ene af blandingstilstandene er påvirkelig af laserne, den anden ikke, dvs. at hvis atomet ender i den upåvirkelige blandingstilstand, vil det ikke kunne forlade den igen. Da der er 50% sandsynlighed for, hvilken af de to blandingstilstande atomet hopper ned i, når det forlader tilstand 3, vil alle atomerne efterhånden ende i den upåvirkelige blandingstilstand. Men som det ses på figuren, er den upåvirkelige blandingstilstand kun upåvirkelig, når atomet har hastighed nul.

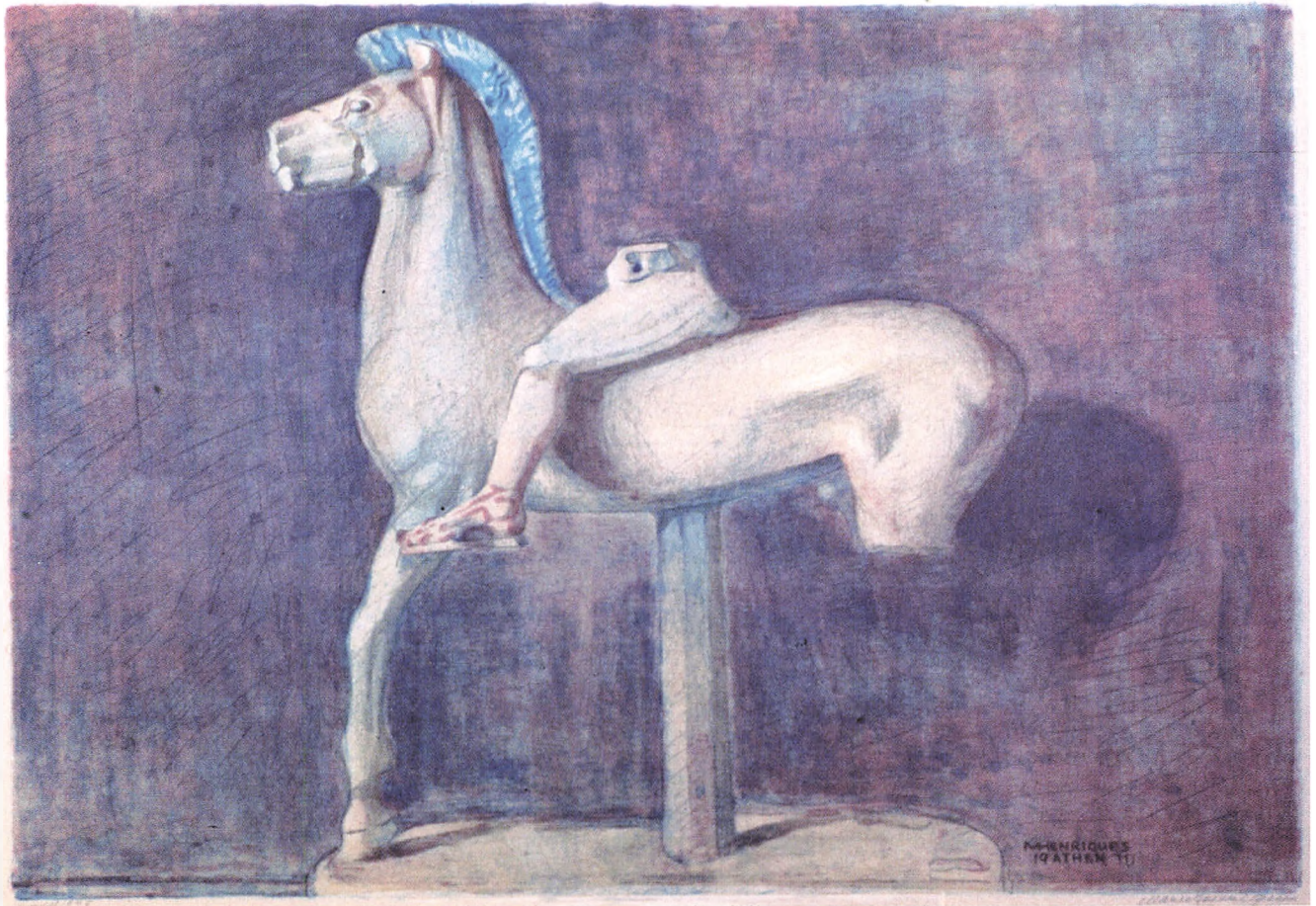
Ovenstående mulighed for at fange atomer med hastighed nul, kan man bruge til at sænke hastigheden for en gas af atomer. Når man bombarderer et atom med fotoner, vil fotonerne påvirke atomets hastighed, ligesom man godt kan påvirke en fodbolds hastighed ved at beskyde den med ærter, blot man har ærter nok. På samme vis vil atomet ændre hastighed, når det udsender en foton. Dvs. at hver gang atomet modtager eller afgiver fotoner vil det ændre hastighed, og der vil således være

en chance for, at det lander på hastigheden nul, hvorefter atomet kan blive fanget. Det er endda sådan, at hastigheden, hvormed atomet forlader den upåvirkelige blandingstilstand, afhænger af atomets hastighed. Jo mindre hastighed atomet har, desto mindre villig er atomet til at forlade den upåvirkelige blandingstilstand, hvilket vil sige, at hurtige atomer ændrer deres hastighed tiere end de langsomme. Dette fører til, at laserne efterhånden vil genne atomerne ned i – eller tæt på – de upåvirkelige blandingstilstande, hvorved atomernes gennemsnitshastighed falder drastisk.

Da der er en direkte sammenhæng mellem gassens atomers gennemsnitshastighed og gassens temperatur, jo mindre hastighed, desto mindre temperatur, vil en sænkning af gennemsnitshastigheden også give en sænkning af temperaturen. Derfor kaldes ovenstående proces også for laserkøling. Den opnåede temperatursænkning er meget kraftig, denne laserkølingsmetode kan give temperaturer så lave som nanoKelvin – få milliarddele grader over det absolutte nulpunkt.

Laserkøling fungerer i dag bl.a. som udgangspunkt for mere nøjagtige tidsmålinger og for udviklingen af kvantecomputeren.

Morten Høyrup

Hvad går der dog af mig?

Mon hun smiler til mig?

I skolens klassikerlokale har der "altid" hængt 3 billeder, som velsagtens af skiftende elevgenerationer har kunnet opfattes som komplet umoderne, men forhåbentlig samtidig som umulige at overse. Det drejer sig om 3 litografier, hvoraf de to forestiller en kvinde,

mens den tredje forestiller en rytterstatue (alle tre figurer fremstår noget skamferede). Hvad er det nu for noget?

Ved nærmere undersøgelse ser man, at litografierne har nr. 64/225 og er signeret Marie Henriques (u.å.).

Kvindebillederne bærer hver en trykt påskrift (herefter lades billedet af rytterstatuen ude af betragtning):

Statue archaïque féminine (Kore). Musée de l'Acropole Athènes. Dickins: Catalogue No. 674. Environ 500 av. J. Chr. Marbre de Paros, richement peint. H. 0 m. 92. Trouvée en 1888 au sud-ouest de Parthenon. La statue fut dédiée à Athéna. (I det egentlige billedfelt læses MHENRIQUES 19 ATHEN 11).

Statue archaïque féminine (Kore). Musée de l'Acropole Athènes. Dickins: Catalogue No. 679 (sidste ciffer rettet med blæk – BM). Environ 500 av. J. Chr. Marbre de Paros, richement peint. H. 1 m. 20. Trouvée en 1886 à l'ouest de l'Erechtheion. La statue fut dédiée à Athéna. (I det egentlige billedfelt læses 19 MHENRIQUES 11 ATHEN).

Jeg skal ikke her begive mig ud i en gennemgang af billederne som kunstværker, men nøjes med at konstatere, at der er tale om gengivelser fra moderne tid af de to mest elskede – eller i hvert fald mest kendte – repræsentanter for den såkaldte korefigur (ung, velklædt kvinde af borgerskabet) fra den antikke græske kunsts arkaiske (dvs. gammeldags) periode (ca. 700-480 f.Kr.). Sådanne ungpigestatuer blev som regel givet som gave til især gudinden Athene, byen Athens beskytter, hvis tempel – Parthenon – lå på toppen af Athens borgklippe Akropolis. I praksis blev statuerne stillet op uden for templet.

Undersøger man litografiernes historie, viser det sig, at den danske malerinde Marie Henriques (1866-1944) i 1932 udgav en mappe med netop ovennævnte tre litografier: *Trois lithographies originales en couleurs d'après des sculptures polychromes archaïques du Musée d'Acropole d'Athènes*. Udgivelsen blev bekostet af Ny Carlsberg Fondet. Mappen er bl.a. omtalt i Dagens Nyheder 30.01.1933 under overskriften "Et grafisk Mesterværk. Marie Henriques' Litografier af arkaiske græske Statuer". Til slut i omtalen hedder det: "...og de vilde være en fortrinlig Vægdekoration for Skoler og

lignende opdragende Institutioner, der har til Opgave at bibringe unge Mennesker et Indtryk af fremmede Kultureer".

Artiklen er skrevet af Sigurd Schultz, direktør for Thorvaldsens Museum 1932-63. Sandsynligvis tilskyndet af denne autoritet har Undervisningsministeriet sørget for ophængning af litografierne i en række af landets lærde skoler, velsagtens først og fremmest katedralskolerne. Og af Ribe Katedralskoles årsberetninger fremgår det, at skolen havde besøg af embedsmænd fra Undervisningsministeriet i flere omgange midt i 1930'erne. De har nok haft en mappe med under armen. Så vidt billedernes historie i relation til Ribe Katedralskole.

Men litografierne har en længere historie, for de viser jo også årstallet 1911. Hvordan hænger det så sammen? Jo, litografierne er fremstillet på grundlag af akvareller, som Marie Henriques lavede en hel del af i Athen i årene 1910-13. Sagen er den, at hun havde hørt et foredrag af professor J. L. Heiberg om græsk billedhuggerkunst, som vakte hendes interesse for polykrom (mangefarvet) græsk skulptur. Hun besluttede, at hun ville rejse til Athen for at studere de korefigurer med bevarede farverester, der sensationelt var blevet fundet på Akropolis i løbet af 1880'erne. Anbefalingsskrivelser til den græske konge (som jo var pæredansk – Prins Vilhelm, søn af Christian d. IX) og til de ledende arkæologer gav hende adgang til udgravninger rundt om i Grækenland, og hendes talrige akvareller af fundene (både arkitektur og skulptur) skaffede hende anerkendelse i de arkæologiske kredse. Iøvrigt ejer Ribe Kunstmuseum en akvarel af hende (desværre i meget elendig forfatning): *Cellaen ved Akropolis*. Udsigt fra Parthenon. 1913.

Planen var, at hendes akvareller skulle illustrere et værk om arkaisk kunst i Akropolis-museet, som Frederik Poulsen (1876-1950; bl.a. direktør for Ny Carlsberg Glyptoteket 1926-43) havde i støbeskeen. Et lignende

Tyskerne kalder mig Emma.

projekt arbejdede folk i Wien med, og det gik hverken værre eller bedre, end at Marie Henriques fik et tilbud, som hun ikke kunne afslå: hun solgte i 1910 sine akvareller til prof. Schrader i Wien, som brugte dem i sit projekt. Dermed faldt det danske udgivelsesprojekt til jorden. Akvarellerne nåede dog at blive udstillet i København, inden de forsvandt til Østrig.

Nu ville skæbnen, at den græske stat ønskede at deltage i en stor arkæologisk udstilling i Rom 1911 med det sidste nye fra oldtiden, og Marie Henriques blev bedt om at komme til Athen igen og male akvarellerne en gang til! Disse billeder købte brygger Carl Jacobsen

efter udstillingen til Den Kgl. Afstøbningssamling, hvorfra Ny Carlsberg Fondet og kunstneren så i 1932 fik mulighed for at lave litografi-mappen.

I 1913 arbejdede Marie Henriques på Akropolis-museet med at farvelægge et antal afstøbninger af polykrome arkaiske statuer, bestilt til Den Kgl. Afstøbningssamling, der som det første museum i verden fik lov at lave kopier af de i kunsthistorisk og æstetik-historisk henseende revolutionerende fund, og hendes genskabelse af den oprindelige farvelægning vakte international opsig.

Hvorfor kastede Marie Henriques sin kærlighed på antik græsk kunst og især på de polykrome arkaiske skulpturer? En del af forklaringen kan være de fantastiske fund, som blev gjort på Akropolis i årene 1885-90. Disse fund gjorde det muligt at kigge bag om den klassiske kunsts herskende hvide skønhedsideal og se en nærmest spraglet figurfremstilling: 22 strålende unge kvinder – heraf 14 hentet op af det samme hul dybt nede i det såkaldte persergrus på bare 2 dage i februar 1886! Alle var betaget! For en selvbevidst kvindelig kunstner i en gipsbleg mandeverden er her naturligvis mulighed for at sætte skub i karrieren – selv om fundene er 20 år gamle. Noget andet er så, at hun ikke var den første til at arbejde med de arkaiske korefigurer: Niels Skovgaard var i Athen 1888-89 og malede bl.a. kore nr. 675 og 682; Joakim Skovgaard malede bl.a. Parthenon 1884 og Erechteion 1895.

Marie Henriques var næsten født ind i europæisk kunst og kultur. I hendes barndomshjem i den københavnske højfinans kom kunstnere fra musikkens og billedkunstens verden, danske og udenlandske – og vigtigst af alle: H. C. Andersen var nært knyttet til familien. Det gav sig bl.a. udslag i, at han gav Marie en fantastisk gave til hendes 3 års fødselsdag, som nok kunne vække rejselysten og eventyrlysten: en hjemmelavet billedbog, som bestod af digterens egne papirklip og alle mulige billedudklip – alt sammen bundet sammen

Hej, jeg hedder Kalliste.

med ord til et mageløst eventyr om den lille Marias rejse sammen med ammen Sidse til alverdens allerdejlige steder. Marie og “Anders” var endda kærestere – indtil han en dag nogle år senere spyttede både den brændvarme æblekage og de forlorne tænder ud på tallerknen, og Marie råbte: “Du er et svin, Andersen!”.

Lad os vende tilbage til udgangspunktet: skolens litografier. Hvad betyder de for os? Pynter de? Kan de give nutidens unge et indtryk af en fremmed kultur? Fortæller de om kvindelig ynde, som – til en forandring – ikke byder sig til? Er de sporene efter en hedengangen kulturelite eller elitær kultur?

Om nr. 679 siger Frederik Poulsen: “Figuren giver os en god Forestilling om det sunde, attiske Demokrati...”. Og om nr. 674 siger han: “Yndigst af alle Korerne...”; “I Legemet begynder de kvindelige Former at aabenbare sig: i de blidt skraanende Skuldre, den fine unge Barm, den slanke Pige-hals. ... Hun er saa tyst og stilfærdig med det fine bøjede Hoved, den sarteste Blomst af Attikas Arkaisme”.

Holder disse betragtninger fra 1929? – De viser i hvert fald, at nok sætter vi som formidlere (pædagoger) os for at moralisere og ideologisere, men det bliver ikke til så meget – vi vil meget hellere drømme om elementær skønhed. Og hvis nogen kan sidde i timen og fortabe sig eller forgabe sig i de to græske piger, skal jeg være den sidste til at kalde dem tilbage til virkeligheden – der måske bare består af ord som skråtstillede øjne, optrukne mundvige, store ører, frontalitetsprincip, votivgave osv. osv.....

Bent Mortensen

Iste Mellem på katedralskolen, 1946. Forfatteren er nr. 2 fra højre i øverste række.

Ribe Katedralskole i 55 år

En personlig beretning

Siden august 1964 har jeg været ansat på Ribe Katedralskole. 37 år er en menneskealder, men ikke lang tid i forhold til skolens alder; mit bekendtskab med Ribe Katedralskole er dog af lidt ældre dato. I august 1946 nærmede jeg mig første gang skolens portal, skræmt

over at skulle næsten på tå for at nå op til håndtaget. Jeg var blevet optaget i 1. mellem samme sommer, det var et år, hvor man tilsyneladende virkelig havde besluttet sig til at gøre noget for intelligensreserven: ikke mindre end tre klasser blev optaget ved det, der allerede den-

gang hed ”den lille embedseksamen”. Så at sige alle der søgte blev optaget, men det bevirkede, at der kom en pukkel i skolens mellemskole, de 4 år børnene skulle forberedes til gymnasiet, eller til realskolen. Det følgende år kom vist næsten alle i 2. mellem, men så gik det galt: det blev kun til tre små 3. mellem’er, og i 4. mellem fladede puklen ud til kun 2 klasser. Jeg blev dog hængende trods gentagne advarsler og eftersidninger. Navnlig matematikken voldte vanskeligheder, men jeg skulle da gerne ha’ min realeksamen, så jeg kunne sikre mig en fast plads inden for postvæsenet. Alternativet var et hårdt slid hos bønderne, og legemlig ladhed var allerede i barnealderen ret udtalt hos mig. At komme i gymnasiet lå ikke inden for min horisont, hverken at blive nysproglig (jeg havde g-, svarende til 6, i engelsk og ikke meget mere i tysk) eller matematiker (her stod det endnu værre til, tg+, svarende til 5, i matematik) fristede mig.

I 4. mellem prøvede jeg at gøre en kraftanstrengelse. Jeg havde naturligvis ikke valgt latin her, for det var jo meningen, at jeg skulle i realen. Men jeg husker, at rektor Jørgensen en dag kom med karakterbøgerne (rektor gik selv rundt med karakterbøgerne til alle klasserne dengang, og uddelte ros og ris til de små stakler); det plejede for mig at være en skrækkens dag, men den dag havde han ingen bemærkninger til mig, eller måske endda lidt ros, fordi jeg havde gjort fremskridt. Da han var færdig med omdelingen, holdt han en lille tale for os om at huske, at vi jo også kunne blive *gammel-sproglige* her på skolen. Det år (det må have været foråret 1950) skulle skolen dimittere det første lille hold klassikere, fem i alt, efter en lang pause hvor klasserlinjen havde været helt død. Rektors ildtale havde ikke megen virkning, de fleste gloede flovt på hinanden eller ned i karakterbøgerne; jeg husker, at jeg fik ondt af manden; der stod han og talte så varmt og ivrigt for sin sag, og ingen gad reagere. Så det endte med at jeg – af pur medlidenhed – rakte fingeren i vejret og spurgte, om det var muligt at tage latinprøven i sommerferien,

for så ville jeg da godt... Og så skete der noget. Rektor sprang op, glad over at have vundet en proselyt, og for ned på lærerværelset for at spørge alle mine lærere, hvad de mente om sagen. Han fandt en mængde positive, den eneste der var absolut imod, var Ladegaard; ham havde jeg haft i matematik i 2 år og han skulle undervise de (forhåbentligt) kommende klassikere i både latin og græsk; han syntes ikke, det var nogen god idé! Men da alle de andre var for (eller ligeglade) – Alvad i dansk, Schmidt i historie, Hejlesen i tysk osv. – betød hans betænkeligheder jo ikke meget, og jeg blev sendt hjem med besked om at finde en latinlærer hjemme i Darum i sommerferien. Hvordan jeg klarede det kan jeg ikke huske, jeg havde jo intet nævnt hjemme om det altsammen, det *var* virkelig et øjeblikks inspiration, der havde afgjort sagen; men præsten i Darum viste sig villig til at indføre mig i latinens mysterier, og da vi kom til august, bestod jeg den lille latinprøve og kunne kalde mig gymnasiast i 1.g ks.

Gymnasiet i 50’erne

Det var meget forskelligt fra i dag. For det første var man blevet en af ”de store”. Fra nu af flintrede man ikke længere rundt i skolegården på kryds og tværs, gymnasiasterne *gik* i den grusbelagte skolegård, måske i lange rækker, rundt mod uret, de legede ikke, men førte dybsindige samtaler. Helt for sig var 3.g’erne, der boede i Asylet, adskilt fra resten af skolen; de havde deres egen gård, hvor de måtte ryge. Ingen, heller ikke 1. eller 2.g’ere, for slet ikke at tale om mellemskoleeleverne, skulle nærme sig det hellige område. For det andet var timerne helt anderledes. Vi sad ganske vist som hidtil 2 og 2 i lange rækker, med front mod katederet, som var hævet et godt stykke over gulvet. Men man blev behandlet næsten som en voksen, nogle af lærerne sagde endda ”De”. Det var naturligvis svært at vænne sig til, når man havde haft den samme lærer i mellemskolen, men heldigvis holdt de hurtigt op med det ”pjat”; foru-

den skolens "egne" 4. mellem'er var der jo kommet en hel del udefra i gymnasiet, fra Gram og Rødding f.eks. ja, fra København, og det var med til at gøre tingene anderledes. Klasserne var små; vi var seks klassikere i 1.g og havde fællestimerne (dansk, historie, fransk osv.) sammen med matematikerne, og i alt var vi måske en 18-20 individer. De nysproglige var endnu færre, 15-16 stykker. De bedste timer var dem, vi havde for os selv, vi oprindeligt seks klassikere, i græsk og latin, på "Olympen", det lille lokale i gavlen af Asylet. Ladegaard havde hurtigt affundet sig med min tilstedeværelse, og i løbet af de tre år voksede den gensidige sympati. Da vi jo havde den lille latinprøve, kunne vi straks kaste os over den rigtige latinske litteratur, begyndende med Cæsars Gallerkrig. I græsk måtte vi begynde forfra, med Hudes lille elementarbog. Men vi gik hurtigt frem, og allerede inden jul det første år var vi igennem begynderstoffet og tog fat på Xenofons Anabasis. Hvor mange parasanger og dagsrejser har vi ikke draget i den! men vi fik lært alle de uregelmæssige verber. Nogle blev trætte undervejs og gav op, og da vi kom i 3.g, var vi kun tre tilbage.

Den største forskel på dengang og nu var nok, at vi ikke havde så mange andre ting end skolen at gå op i. Skolen åbnede døren for mange af os, der kom fra landet (og det var mange i 50'erne) til en ny verden og en ny indsigt, som vi ikke altid kunne dele med familien. Det kunne godt give problemer at skulle færdes mellem de to verdener, den derhjemme og den på skolen. Man var nødt til at blive tosproget. Det gik ikke an at tale bredt jysk i klassen, så blev man til grin; og man skulle vare sig for at tale "fint" på landet, så var man "storsnudet". I 50'erne var livet på landet stadig som i "de gode gamle dage". Der var endnu ikke sket de store forandringer, som skulle komme. Gymnasiets verden var stor og forunderlig for et ungt menneske fra landet. De gamle sprog især, latin og græsk, men også fransk, åbnede nye horisonter.

Bygningerne

Skolens bygninger havde ikke gennemgået de helt store forandringer i århundredets første halvdel. Det gamle centralvarmesystem, som stammede helt fra rektor Fritsches tid (dvs. fra 1880'erne), fungerede stadigvæk, ikke uden en hvislende larm fra de kæmpestore dampapparater, der fyldte godt op i klasseværelserne; de var ikke for store i forvejen. Et sikkert hjemsted for mus, som vi fodrede med ostestumper og leverpostejmadder i middagsfrikvarteret, og som så underholdt os ved at komme frem og holde os vågne i kedelige timer, hvor man ellers let kunne slumre hen. Udvendigt præsenterede skolen sig stort set som i dag: til venstre, når man går ind i skolegården, det gamle Puggård (som husede fysik- og kemilokaler) forbundet af pigetoiletterne (og drengegygnastiksalens omklædningsrum) med hovedbygningen fra 1850'erne; til højre den (nu forsvundne) pedelbygning, hvor pedel Hansen residerede og i middagsfrikvarteret solgte kvarte mælk fra indgangen. Den nuværende pedelbolig var et privat hus, indtil 1950 beboet af skolens afgåede pedel Nielsen, som jævnligt glemte at han var gået af. Asylet blev købt af skolen i 1951 og som sagt indrettet til 3.g. Det har sit navn af tidligere at have været børneasyl, dvs. børnehave; på den hvidkalkede frise mod Puggårdsgade kunne man stadig læse "Dronning Louises Børneasyl" (som forøvrigt endnu kan skimtes under hvidtningen). Skolegården var grusbelagt, og de 10 linde yngre og mere livskraftige end i dag; der var et lavt rosenbed med det gamle solur; en mægtig hestekastanje kastede sin skygge over det, så som tidsmåler var det ikke meget bevendt. Til glæde for hvert års jubilarer var der ikke sket meget siden deres egen skoletid, men det gav rektor Jørgensen mavesår, at han ikke kunne få bevillingerne igennem. Forberedelserne til modernisering og udvidelse af skolen var ellers gjort, skolen ejede faktisk de fleste af de omgivende grunde, opkøbte så snart de var til salg. Men så snart det kom på tale at gøre noget ved

Lærerkollegiet, 1969. Forfatteren er nr. 4 fra venstre i øverste række.

sagen, var statskassen lukket; måske rumlede der allerede dengang planer om, at skolen burde ligge et helt andet sted.

Det var nu ikke noget, der generede os elever syndeligt, vi fandt os til rette i de små hyggelige lokaler og i skolegården som den var – selv med retiraderne! Kun pigerne havde rigtige toiletter; drengene var henvist til 6 – 8 lokummer med tilhørende pissoir bagved fyrrum-

met og pedelboligen; her tilbragte vi rygere meget af frikvarterene under stadig agtpågivenhed, om inspektor skulle dukke op. Det var lektor Johansen, der havde den ydre inspektion, og selv om han kunne iagttages vandrende under ivrig diskussion med frk. Willemoës, kunne han lynhurtigt ændre kurs og styre lige mod synderne, og så var fanden løs, hvis man ikke nåede at stikke cigaretten i lommen (da jeg gik i mellemskolen hav-

de jeg altid brændte huller i lommen, til min mors forundring). Kontant afregning var et par øretæver, de sad løse hos inspektør, men i gymnasiet fik man ikke længere lussinger. Det kunne synes et fremskridt, men der var mange, der foretrak dem frem for eftersidninger, som var alternativet.

Lærerne

Der var trods alt sket en vis udskiftning i lærerkollegiet i århundredets løb; men jeg husker ikke, at der kom nye lærere, mens jeg gik i gymnasiet. Nu er lærere vist altid oldtidsfund, set med elevers øjne. Hvis man ser på fordelingen mellem lektorer og adjunkter blandt skolens lærere i året 1950, var der syv lektorer mod ti adjunkter. Det giver ikke grundlag for at mene, at aldersfordelingen var særlig skæv, jeg tror faktisk, at kun ganske få var født i det 19. årh., altså over 50 år.

I græsk og latin havde vi, som sagt, Ladegaard Petersen. Han var kommet til skolen i 1947, som 40-årig; han havde tilbragt hele krigen på Færøerne, tilhørte den generation som i 30'erne havde haft meget svært ved at finde arbejde inden for sit fag. På Færøerne havde han undervist i matematik, og da han kom til skolen, inden klassikerlinjen blev genetableret, var det også matematik han underviste i her. Ladegaard var bedst i små klasser, hans lidt stive, tørre personlighed blomstrede op, endda til kådhed i klassikerklasserne. Solid og grundig var hans undervisning – og morsom; vi holdt meget af hans stilfærdige facon. I fransk havde vi Willemoës, frk. Willemoës sagde vi naturligvis i tiltale. Hun var en strålende lærer, skarp i replikken (hun kunne godt få sig fjender i klassen), men bag den barske facade havde hun et varmt, medfølelse hjerte, især for de ikke få gymnasiefremmede elever. Fransk var et svært sprog, navnlig at udtale for en jøde, men hun gjorde meget for, at vi skulle lære at forstå. Jeg husker endnu hendes gennemgang af Prévert – hun læste digtene højt, og med en skuespillers dygtighed fik hun os helt ind i atmosfæren.

Déjeuner du matin, Pour faire le portrait d'un oiseau, de digte står stadig i min erindring 50 år efter, læst af Willemoës. Om mandagen havde hun, klog af skade, givet lektiefri, i stedet åbnede hun for fri læsning på fransk. Hun havde af egen lomme betalt et helt lille bibliotek af franske bøger, som vi havde fri adgang til. Hun havde den triumf, at en meget jysk talende elev engang udtalte: "A er et' rej' for å løs' en fransk bog!" så havde hun nået hvad hun ville. I dansk havde vi Johansen, måske ikke en fremragende dansklærer, navnlig ikke i sammenligning med Alvad, som nogle af os jo havde haft i mellemskolen, men stilsikker, kunstforstandig og filosofisk (vi kaldte ham Sokrates, det var ikke venligt ment) med sin hånd under hagen og overfrakken kastet stadseligt om sig som en antik dragt. Han var en smuk mand. Heide Petersen var vores matematiklærer. Vi folte medlidenhed med ham, at han skulle trækkes med os sproglige, han som var så ivrigt optaget af sit fag. Han gjorde alverdens krumspring for at lokke os med, havde udarbejdet stencilerede hæfter om historisk matematik, men ak! først bagefter kunne vi se, hvad vi havde snydt os selv for. I historie havde vi Schmidt, som vi kendte og elskede fra mellemskolen. Han var på det tidspunkt ved at blive fuldstændig blind, men havde vidst det på forhånd og forberedt sig på det; det var nemt at snyde ham og sidde med åben bog, men så megen æresfølelse var der blandt os, at det ikke ansås for fint at gøre det. Klassikerne og matematikerne havde kun engelsk og tysk i få timer i 1. og 2.g; vi havde Sandfeld i begge sprog. Desværre førte vi krig med ham og opnåede aldrig god kontakt med den grundlærde mand, som ellers kunne have lært os meget om sprog, som var hans store interesse, ikke kun engelsk og tysk, men også slaviske sprog, og naturligvis latin og græsk. Årsagen til vores krig var, at han tromlede alt for heftigt frem mod Tysklands fortid i nazismen; vi mente nok, det var ren elevopposition, at det ikke havde været så slemt; men det havde det! og det skulle vi vide! Sand-

1997.

feld dyngede beviser på bordet, men som det går når lærere er alt for fanatiske, ville vi ikke bøje os for kendsgerninger. I virkeligheden var vi naturligvis ikke i tvivl om, at han havde ret, men vi gik fuldstændig fejl af hinanden.

Afstanden mellem lærere og elever var stor i 50'erne, som den vel havde været altid. Vi havde ikke – og stræbte heller ikke efter at få – nærmere personlig kontakt med nogen af lærerne. En sjælden gang kunne det ske, at vi blev inviteret hjem, f.eks. til Ladegaard; men det følte ufrit og var ikke særligt hyggeligt. Vores kontakt var formel og faglig, vi lærte noget, det var virkelig den sorte skole, men den var god til vores formål, vi fik en vidensbagage med til vores fremtid. Hvad vi syntes om stoffet og følte ved det, interesserede ikke lærerne synderligt, det var en privat sag, bare vi gjorde vores arbejde. "Måske skulle du hellere ta' ud og hakke roer eller plante kål", kunne en bemærkning lyde, vi skulle ikke tro, at skolen ville holde på os, hvis vi ikke gjorde, hvad vi skulle. I timerne rådede det, som Kierkegaard kalder "Undervisningens sædvanlige Gravitet", og blev den brudt engang imellem f.eks. på lejrskole, hvor man kunne opleve at spise morgenmad sammen med sine lærere, så blev den hurtigt reetableret. Et eller andet sted vidste vi naturligvis godt, at vores lærere var almindelige mennesker med forskellige sider, men det daglige møde med dem befordrede en fokusering på særlige træk, gode eller onde, hos dem; de blev originaler.

Som nyuddannet klassisk filolog vendte jeg tilbage til min gamle skole og blev adjunkt i 1964 på trods af rektor Vestergaards advarsler om, at de klassiske fag næppe ville bestå mere end 10 år. Det lærerværelse jeg vendte tilbage til, havde ikke ændret sig meget siden min egen skoletid, men det så ganske anderledes ud end i dag. Det var meget mindre; som man kan se på det gamle lærerbillede, var vi dengang ca. 25 lærere. Det lå på 1.sal, der hvor nu lærernes "stillerum" er. Det gamle egetræsbord, som står i biblioteket, stod midt i rummet og rundt om det de gamle stole, som var relativt nye i 1964. Langs væggene reoler og et skab, hvor kun udvalgte lærere havde deres private skabsplads, i den ene side en kæmpemæssig sofa og i hjørnet en hånd-

vask og en elektrisk kogeplade. Her kogte Grethe Skjødt og jeg vand til vores uundværlige Nescafé; der var ikke noget, der hed frokostopdækning. I spisefrikvarteret pakkede hver lærer sin madpakke op, når ikke man var så heldig at bo så nær ved skolen, at man kunne nå hjem at spise. Visse af stolene skulle man som ungt menneske være forsigtig med at sætte sig i, de kunne være bestemte læreres faste pladser, og det var ikke velset, når de blev besat af en timelærer! Lærerkollegiet var stort set det samme som jeg kendte fra min elevtid, og man kunne forestille sig, at jeg ville møde visse vanskeligheder ved at vende tilbage; men jeg må sige, at det stort set gik ganske glat (der var naturligvis nogle, der kunne huske mine meritter fra mellemskolen og derfor så lidt skævt til mig). Jeg kan huske, at jeg engang i en betrængt situation søgte mod de gamle drengetoiletter nede i gården, men straks kom inspektør (lektor Johansen) farende med løftet pegefinger: ”Jens, hm hr. Vind, der er et toilet for lærerne derovre!” Vi var naturligvis ’Des’, men det varede ikke længe, før jeg blev ’dus’, selv med rektor. Med lærerinderne var det lidt besværligere. Frk. Willemoës sagde man ikke ’du’ til, men vi var halvvejs ’dus’, hun sagde ’du’ til mig. Det var jo lige i begyndelsen af den nye æra, de overenskomstansattes, og i virkeligheden kunne man sagtens forestille sig, at der ville være ondt blod og misundelse hos de gamle, der havde levet med 30’ernes arbejdsløshed og blankslidte buksebage, over for os unge, der var meget bedre aflønnede, men det var der intet af. Tværtimod, venligheden og hjælpsomheden var stor hos langt de fleste ældre kolleger.

Men skoleformen var meget ændret. I 1958 var den nye gymnasielov vedtaget, hvilket betød mellemskolens forsvinden, og indførelsen af det nye grengymnasium. Helt til 1972 havde skolen stadigvæk en realafdeling, tre realklasser, som trådte i mellemskolens sted, men gymnasiet var i stadig vækst. De store årgange meldte sig. I 50’erne lå antallet af studenter på ca. 30-

40 om året, i løbet af 60’erne steg det til det tre- eller fire-dobbelte. Skolen skulle stilles om fra at være en delvis barneskole til at være en ren ungdomsskole, ikke nogen nem proces, som da også voldte en del problemer, navnlig for den ældre del af lærerkollegiet.

Ladegaard var rejst til Århus, og min nærmeste fagkollega var Flemming Kiesbye Hansen, et utroligt venligt og indsigtfuldt menneske, men upraktisk og distraet. Han var ungkarl og bogmenneske og han elskede at diskutere alt mellem himmel og jord, bøger han havde læst og film han aldrig havde set. Han var meget belæst, jeg tror ikke, der var den forfatter, han ikke kendte. Eleverne elskede ham og hans timer, men når det nærmede sig eksamen, blev de tit nervøse for, om de nu havde nået pensum. Men jeg har aldrig oplevet, at det gik galt for ham. Det var Kiesbye der engang sagde til mig: ”Tænk, de betaler én penge for at undervise i græsk!” underforstået, at det ville han da gerne gøre gratis. Da han var rejst til en stilling på Odense Universitet, måtte frk. Willemoës igen til at undervise i latin, indtil vi fik ansat Ole Balslev; det havde hun også gjort helt fra klassikerlinjens genfødsel i 1948, i virkeligheden på basis af den viden, hun selv havde som klassisk-sproglig student fra Ribe Katedralskole hos den berømmede lektor Bech. Hun havde med enorm flid udbygget sin viden, så den svarede til hovedfag i latin, men hendes undervisning i latin var nok mere præget af netop Bechs filologiske pindehuggeri end af den ésprit, der prægede hendes franskundervisning. Frk. Willemoës er et kapitel for sig, et mønster på loyalitet og pligtfølelse. Rektor Vestergaard sagde om hende: ”Hun er simpelt hen Ribe Katedralskole!” og han sørgede for, at hun fik ridderkorset inden sin afsked i 1972.

Udover de lærere, jeg har nævnt i det foregående, fortjener navnlig Thomas Alvad og Lennart Edelberg omtale. Alvad som jeg havde haft i dansk i mellemskolen, han kom til skolen i 1947, var en lærer af Guds nåde, livlig og temperamentsfuld; mig lærte han glæ-

den ved litteratur, og også ved musik, som var hans hovedfag og glødende interesse. Når han spillede til morgensangen, vågnede man virkelig op og sang med. Edelberg havde jeg ikke haft som lærer i biologi (eller naturhistorie, som det hed), men jeg lærte ham at kende på lejrskoler ved flere lejligheder, både som underviser og som kollega. Han lærte eleverne at undre sig, undersøge og måske forstå den natur, de er en del af. Det var ikke mindst lejrskoletraditionen, som han skabte den med sin ihærdige fastholden i kravene til eleverne om at bruge deres sanser, der kom til at spille en stor rolle under overgangen fra det gamle gymnasium til det nye. Den form for undervisning skulle vise sig at pege fremad.

Det ny gymnasium, de store årganges gymnasium, var en realitet fra jeg begyndte som lærer. Ribe Katedralskole var ikke godt rustet til at tage imod de mange elever; kun ganske få forbedringer havde fundet sted, varmesystemet var blevet udskiftet, skolegården asfalteret, nye drengetoiletter indrettet i den gamle pedelbolig, men bygningerne var de samme, klasseværelserne alt for små, faglokalerne til fysik og kemi under al kritik. Der skulle gå 15 år, inden der skete noget. Rundt omkring i landet byggedes der nye gymnasier; hvis ikke Ribe Katedralskole skulle gå helt bagud af dansen, måtte der gøres noget. Det indså rektor Vestergaard, og han indledte i begyndelsen af 70'erne forhandlinger med Statens Byggedirektorat; det udviklede sig til en længere kamp fra skolens side om at forblive i den indre by, frem for, som foreslået af direktoratet, at flytte ud i et helt nybygget gymnasium ude på Nørremarken; her var plads nok ved siden af Handelsskolen. Heldigvis lykkedes det at få lov at blive på stedet. I årene 1979 til 1981 blev skolen radikalt fornyet og udvidet med næsten 100%, biblioteket flyttet til den gamle drengegymnastiksal; det var prisen, at der måtte bygges en ny idrætshal uden for byen.

Nu havde vi rammerne, og de blev hurtigt fyldt ud. Mens der i 50'erne var højst 350 elever, inklusiv mellem skolens, voksede gymnasiet alene i løbet af 90'erne til over 450 elever, og det er lykkedes med sikker hånd at forny skolen både i form og indhold, så Ribe Katedralskole selv i perioder, der ellers var udpeget som de små årgange, har haft stor søgning. Lærerkorpset er i samme periode vokset til det dobbelte, hvilket har medført en faglig og personlig mangfoldighed på lærerværelset. Meget har således ændret sig i løbet af de perioder, jeg har været tilknyttet Ribe Katedralskole. Jeg bliver ikke en "laudator temporis acti", "en fortidsforherliger". I al den nødvendige og konstruktive fornyelse har skolen hele tiden formået at fastholde det bedste fra fortiden, hvilket også, tror jeg, gør det attraktivt for unge mennesker at søge den.

Den romerske digter Horats har udtrykt det, som kunne være skolens (og min) holdning i sin *Ars Poetica*:

'Multa ferunt anni venientes commoda secum,
multa recedentes adimunt. Ne forte seniles
mandentur iuveni partes pueroque viriles:
Semper in adiunctis aevoque morabimur
aptis', (AP v.175ff.).

"Mange er goderne, år bringer med, når de kommer, og mange tager de væk, når de går igen. Lad nu ikke den gamles rolle bli' lagt på den unge og ikke på drengen den voksnen: Aldre har hver deres træk, og ved dem vil vi altid forblive".

Jens Vind

Studietur anno 2001

Hvad er mere nærliggende for en gymnasieelev end at studere? Det er studiet og fordybelsen, der synes at være det, der ligger ham nærmest. Det er således også en studierejse, der er baggrunden for denne beretning, en beretning fra det "ukendte Skt. Petersborg". For udover de to timers tidsrejse, der udgør flyveturen, er der en verden af uopdaget kultur i den russiske kulturhovedstad. Det er kultur, som først og fremmest koncentrerer sig om arkitekturen som udtryk for folkets vilje efter Oktoberrevolutionen; om opbygningen af en ny verden og et nyt samfund.

Ekskursionen er en af de muligheder, som man i det danske uddannelsessystem mener at skulle tilbyde eleverne som del af deres almene dannelse. Dannelsen giver mulighed for indsigt, og med indsigten åbner der sig en ny verden, anderledes og revolutionerende. Og hvad er det så for en verden, som denne beretning omhandler? Jo, den omhandler en verden, som ligger i periferien af den by, som rummer monumenterne Vinterpaladset, Isaac-katedralen og Blodskirken. Denne verden udgør en skøn kontrast til monumenterne i byen Skt. Petersborg.

Slentrer man lidt væk fra det overdådige centrum hen ad Newskij Prospekt og springer på den første metrolinie, som åbnede i 1954, mod den syd-vestlige del af byen, ser man en anden verden end den højadelige pompøsitets. Den første forandring møder en for enden af metrostationens 30 meter lange rulletrappe, hvor der i marmorsøjlerne er støbt figurer af arbejdere, håndværkere, sømænd og værnepligtige. Det er en metrostation, hvor man ser den hjemvendte Lenin, der holder flaget med hammer og sejl som tegn på sejren i Oktoberrevolutionen. Dette er blot en begyndelse på en rejse væk fra centrum's monumenter. En overdådig socialrealisme, der kan imponere folket, er Stalins aftryk i arkitekturen.

Specielt på grund af de tredive grader, der i anledning af vintermånederne er i metroen, virker luften i Kirov-distriktet ekstra kold, når man træder ud af Narvska metrostation. Måske er det også forventningens uro, der pirrer. For på trods af de 10 minusgrader er det bare et spørgsmål om påklædning. Den umiddelbare reaktion, ved udtræden af metrostationen, er, at man nok skal gå lidt for at få et blik ind i, og af, den nye verden. Og ganske rigtigt. Først efter at være trængt igennem en vældig barriere: det stalinistiske monumentbyggeri midt på den store plads, som spærrer udsigten til det egentlige mål, når man derhen. Det, som har interesse, er nemlig den postrevolutionære arkitektur – specielt konstruktivismen (funktionalismen), der var den dominerende retning i Rusland i 1920-40'erne. Som arkitektonisk stil var den inspiration for hele Europa og spiller derfor en væsentlig rolle for vores samfund. Funktionalismen opstod og kom for alvor til Danmark i halvtredserne med Poul Henningsen og modernismen.

Nede ad den brede karré er Kirov foreviget, i et størrelsesforhold, der er mangedoblet, til minde om hans arbejde for moderlandet. I denne den sydvestlige del af byen ser man de første rigtige forsøg på byplanlægning, og her dukker de første spæde tegn på funktionalistisk byggeri op, idet man bevæger sig ned af Traktorgaden. Det røde treetagers boligkompleks er anderledes end de tidligere boligbyggerier. Formen er mere rund og bevæger sig væk fra det klassicistiske, men er dog stadig enkel og stilren. Der er gjort op med tidligere tiders spekulationsbyggeri, og der er skabt lys og luft mellem husene. Bag husene er der grønne områder, hvortil legepladser, parker og anden aktivitet er henlagt. Herinde er støjen fra den brede Gorki Prospekt, som ligger lige op ad Traktorgaden, forsvundet. Det var med boligstrukturer som denne, at det nye so-

cialt menneske skulle fostres. Herved får arkitekturen stor betydning, idet den tildeles en opdragende funktion. Og netop det faktum, at det konkrete, omgivende miljø havde stor betydning ifølge arkitekterne, skinner igennem her i denne gade.

Traktorgaden munder ud i Gorki Prospekt, hvor et andet af de funktionalistiske byggerier er placeret: Gorki distriktsrådhus. Den enkle bygning tårner sig op med hammeren og seglet i toppen. Disse symboler var oprindeligt lavet af rødt rubinglas, som skulle lyses op indefra. Kroppen af den store, slidte bygning strækker sig hen over den brede plads, der gør bygningsværket synligt for alle og ender i en let svunget cylinderform. Stilen er klar og enkel og tilgodeser også et andet aspekt, som gør funktionalismen populær, nemlig kravet om hensynstagen til samfundets økonomiske situation. Det vil sige den fremstillede bygninger med henblik på massefabrikation. Udformet efter funktionelle behov, som er stillet til bygningen, er distriktsrådhuset konstrueret i en grå, nogle ville måske sige kedelig, farve. Den er enkel og ikke overflødig dekoreret, og således tydeliggøres det, at rådhuset er det typiske eksempel på funktionalismen.

Tydligere endnu er teorien bag den næste bygning, som man støder på 100 meter længere oppe ad gaden. Her dukker det første skolebyggeri op, bygget i anledning af tiåret for Oktoberrevolutionen (1927): "Hammer og Segl Skolen". Skolens form er det, der gør den speciel, efter hvilken den også har sit navn. Den har nemlig form som en hammer og et segl, som de optræder sammenhængende i det sovjetiske flag. Tanken bag denne bygning er, hvor skønt det end lyder, at arkitekturen og selve bygningens form ville have positiv indflydelse på børnene. Med denne konstruktion tilføjes teorien om, at arkitekturen ikke blot har æstetisk betydning men også en reel funktion som opdragende, et nyt aspekt. Skolen ikke blot afspejler troen på et ideal i dets arkitektoniske kontur, men opfylder også en funktion i overensstem-

melse hermed. For så vidt man baserer sit samfund på viden og oplysning, kan man sige, at netop uddannelsen er et af de centrale punkter i systemet. Med dette forstås, at man tænker i de baner, at folk skal have ordentlige muligheder for at studere. Da denne skole konstrueredes i 1929, ville man således også, at børnene skulle have mulighed for at lære astronomi, og derfor byggede man et observatorium ovenpå.

For den studerende, som ser "Hammer & Segl Skole", og som har gjort sig en spadseretur i Narvska åbner der sig en ny og anderledes verden. Den nye og anderledes verden med dens fremmede kultur bliver et objekt, hvormed man kan interagere, bruge til forståelse af egen kultur. Således lærer den studerende, ved mødet med den nye verden og dens kultur, ikke blot at tænke på en ny måde, men også at forholde sig kritisk, idet denne nu befinder sig i en ny og mere nuanceret virkelighed. Med de perspektiver, som er vundet ved opdagelsen af den nye verden, rejser der sig en del spørgsmål omkring den gamle. Det er spørgsmål, man kan stille i forlængelse af teorien om, hvordan miljøet har

en opdragende effekt, og naturligt falder tanken på, hvilke forhold danske gymnasieelever bydes. Men måske endnu vigtigere end dette er spørgsmålet om, hvorfor man byder dem disse forhold. Det, der bliver essentielt, er i højere grad den teori, der danner grundlag for de nuværende forhold gymnasieeleverne bydes.

Det almindelige element, som den studerende således erhverver sig gennem studiet af den nye verden, er evnen til at forholde sig kritisk og på den baggrund stille spørgsmålet: Hvad er baggrunden for at byde de danske studerende de forhold, som man faktisk gør?

Anders Hadberg, 3.c

Frode Schöns legat

Nedenfor følger klip fra de rapporter, som de heldige legatmodtagere har sendt til skolen

Tübingen hin und zurück: Konjunktiv 1, Spätzle og de finurlige svabere!

Luftforandring! Ordet bliver nærmest et mantra for én efter fire og et halvt år på det samme ellers meget elskede studium – i mit tilfælde teologistudiet i Århus – de samme undervisere med de samme teologiske holdninger, de samme bygninger, de samme – om end søde – mennesker, man taler med i kantinen hver dag: luftforandringen var tiltrængt og det i en dobbelt betydning. Jeg tog til Tyskland, nærmere betegnet til universitetsbyen Tübingen lidt syd for Stuttgart, hvor jeg kunne ånde igen i nye smukke omgivelser med udsigt ud over de schwäbiske alper. Jeg fik endvidere ny luft ind, for den inspiration jeg fik i Tübingen her i løbet af foråret både på Evangelisch-Theologisch Fakultät, på mine ture rundt i omegnen og gennem lange samtaler (på skønne tyske knejper og akkompagneret af billige tyske øl) med en filosofistuderende, som jeg blev gode venner med, har været uvurderlig for mig.

Grunden til at jeg valgte at tage til Tyskland og Tübingen er, at næsten al litteratur på teologistudiet er skrevet på tysk. De fleste store teologer var og er stadig for en overvejende del tyskere. Jeg ville gerne forbedre min læsehastighed og forbedre mit tysk, som jeg altid har syntes var sjovt.

Tübingen og omegn

Tübingen ligger i Tysklands rigeste delstat, Baden-Württemberg, hvor Stuttgart er hovedby. Ud af Tübingens ca. 100.000 indbyggere er de 20.000 studerende, og hvert semester gæster ca. 2.500 udvekslingsstuderende fra hele verden den relativt lille by. Selve bykeren er vel lidt større end Ribe, så der er et Leben uden

lige – det vil sige lige med undtagelse af weekenderne, for da er de tyske studerende ofte hjemme hos deres forældre. Torsdag aften var så til gengæld den store “gå-i-byen-aften”, hvilket universitetet også havde inkalkuleret i deres læseplan i og med, at det var yderst sjældent, at der blev udbudt undervisning om fredagen.....

Tübingen består af henholdsvis en gammel og en ny bydel, og byen gennemskæres af floden Neckar. Jeg tabte virkelig mit hjerte til den idylliske gamle bykerne, selvom man jo nok er svær at imponere, når man har boet i Ribe. Husene var spidse bindingsværkshuse, gaderne små og stejle, og oppe fra den tidligere hertugs slot kunne man se grønne bjerge så langt øjet rakte – det var helt “østrigsk”.

Universitetet (som er Tysklands næstældste – det ældste ligger i Heidelberg – og blev grundlagt 1477) ligger fordelt rundt i hele byen, mens de fleste studerende bor i grimme kollegiekolosser uden for byen. Jeg boede også på kollegium højt oppe over byen, men det var et mindre hus, hvor vi kun boede 6 pr. gang. Derfor kom jeg til at lære mine bofæller rigtig godt at kende og fik derigennem talt en masse tysk.

Sprog og sprogkursus: De schwäbiske le -endelser og konjunktiv 1 og 2

Jeg brugte en overvejende del af mit legat på en måneds intensivt sprogkursus.

Sprogkurset var *meget* intensivt, men virkelig godt. 7 timer om dagen med grammatik (Konjunktiv 1 og 2 kunne bare komme an, da jeg var færdig med kurset!), gennemgang af forskellige emner, der skulle give os deltagere en bred viden om tysk politik, tyske skikke og

traditioner, tysk litteratur og kunst etc. Vi havde hele dage, hvor vi udelukkende beskæftigede os med de tyske avisers politiske standpunkter, det tyske valgssystem, det talte sprog både "Umgangssprache" såvel som slang, og ikke mindst fik vi skrevet en del tysk i og med, at vi skulle skrive mindre opgaver og gik til skriftlig prøve hver uge.

Noget særligt for det sydtyske sprog er deres måde at danne diminutiver på: en lille butik hedder en "Lädle", et lille farvel "tschüssle", o.s.v. Denne le-endelse kunne nærmest sættes efter alle ord og sammen med den sydtyske udgave af udtrykket "nicht wahr", som hed "gell", var den det vanskeligste ved sproget i begyndelsen. Jeg havde været ret spændt på, om jeg overhovedet ville kunne forstå et muk af den sydtyske dialekt – man kan vel sammenligne den med sønderjysk i forhold til rigsdansk – men for det første er det mest den ældre generation, der taler den, og for det andet lærer man hurtigt nogle af de mest gængse udtryk.

Teologiens højborg alias Theologikum

Det blev semesterstart. Dørene til Theologikum (evangelisk og katolsk fakultet) blev endelig slået op, og jeg valgte en masse fag, som jeg vidste, at jeg ikke ville kunne få i Århus. Jeg gik til forelæsninger hos "teologiens grand old man" i Tübingen, nemlig Prof. Dr. E. Jüngel, og derudover fulgte jeg en masse andre utroligt spændende undervisningsforløb.

Der var flere ting, som jeg fandt anderledes ved at studere teologi i Tyskland. I modsætning til Danmark, hvor der af gode grunde næsten udelukkende er lutherske undervisere på teologi, er der i Tübingen undervisere fra flere forskellige grene inden for den protestantiske tradition. Den calvinsk-reformerte tradition, som fremkom i Schweiz, gør sig af geografiske årsager især i høj grad gældende ved siden af den lutherske.

Det evangeliske og det katolske fakultet arbejdede i høj grad sammen og der var generelt, på trods af, at for-

skellene blev fastholdt med liv og sjæl, ingen udtalt skepsis og fordomme de to konfessioner imellem.

Noget andet jeg lagde mærke til – udover at jeg pludselig skulle vænne mig til at blive kaldt "Frau Hestehave" (jeg troede ellers, at "Frau" kun bruges, når man er gift...) – var de tyske studerende og deres måde at studere på: Læsesalen var stadig godt fyldt op fredag aften kl. 19! I det hele taget virkede de fleste utroligt flittige, og også meget aktive i deres respektive landskirker, som de har tilknytning til under hele studiet. Hvad angår fliden hænger meget af det nok sammen med, at de tyske studerende ikke får SU. Man kan få en vis månedlig støtte i få år, men i sidste ende er det forældrene, der betaler børnenes uddannelse. Dumper man eller forlænger sin uddannelse på anden måde, betyder det ekstra udgifter for ens forældre. Dette betyder også, at de studerende generelt er lidt yngre, når de er færdige med deres studier. Jeg traf i hvert fald ikke mange andre 26-årige.

Især bagefter kan jeg se, hvor utroligt meget jeg lærte på mit semester i Tübingen. Jeg havde ingen problemer med at følge med i forelæsningerne, jeg holdt mindre oplæg og stillede spørgsmål på lige fod med de andre studerende. Stoltheden kendte ingen grænser, da jeg kunne aflevere en opgave på tysk om teologen Paul Tillich.

Mensa'erne

Et andet for mig ukendt fænomen var Mensa'erne, det vil sige de store universitetskantiner, hvor de fleste studerende får deres varme mad hver dag. Jeg døbte dem hurtigt affodringshuse, for man står i lange rækker og får så stukket en bakke med dagens ret i hånden. Det er nemt og ikke mindst billigt. For ca. 17 kr. får man en suppe, en varm ret og en lille dessert – og den tyske madkultur er jo anderledes.... Menuen stod ofte på særlige schwäbiske specialiteter så som "Spätzle" (en fed slags pasta, som oftest blev serveret med et tykt lag

ost) “Maultaschen” (kæmpetortilinier, der normalt bliver spist med stegte løg og smørsovs til), og så prøvede jeg “Knödel”, en melbolle med sovs til, en enkelt gang – den var faktisk ikke værst! Udover egnsretterne var maden nogenlunde som herhjemme og slet ikke så “pølsepræget”, som jeg havde troet.

Nørdeture til kirkehistoriske “gufsteder”

En sidste ting jeg vil omtale, er alle mine små ture til byer og steder, som jeg havde læst om i faget kirkehistorie, eller som jeg hørte om, mens jeg var i Tübingen.

Byen Heidelberg har jeg allerede nævnt på grund af dens universitet, men der er meget mere at sige om denne vidunderlige, gamle by, der ligesom Tübingen ligger ved floden Neckar. Heidelberg er også omgivet af grønne bjerge, rummer et gammelt slot, der troner over byen og har smukke, gamle bygninger, broer og gader. Teologisk fakultet i Heidelberg er også et af stederne, hvor det sner for en lille udlandshungrende stud. theol.´er. Byen kan varmt anbefales!

Et andet anbefalelsesværdigt udflugtsmål fra Tübingen er Bodensee mellem Tyskland og Schweiz. Ved denne kæmpe store sø ligger byen Konstanz, som kan siges at have været “Europas hovedstad” i årene 1414 til 1418 i og med, at et stort kirkeligt koncil (møde) fandt sted der i den årrække. Under dette koncil dømte Romerkirken den tjekkiske reformator Johan Hus til døden og lod ham brænde på kætterbålet.

I forbindelse med turen til Konstanz kom mine rejsfæller og jeg forbi den lille by Messkirch, hvor vi så filosofen Heideggers fødehjem. Mindepladen på huset blev fotograferet (!), turen gik videre og sluttede på et af de smukkeste steder, som jeg har set i hele mit liv: Burg Hohenzollern med udsigt ud over hele det schwäbiske alpeområde. Borgen ligger på et højt grønt bjerg (850 meter over havet) og den er ligesom i eventyrene: et stort smukt slot på en bjergtinde. Når man er født og opvokset i flade Danmark, har man måske ek-

stra let ved at falde i svime over alt, hvad der rager højere op end Himmelbjerget – i hvert fald faldt jeg pladask for det sted.....

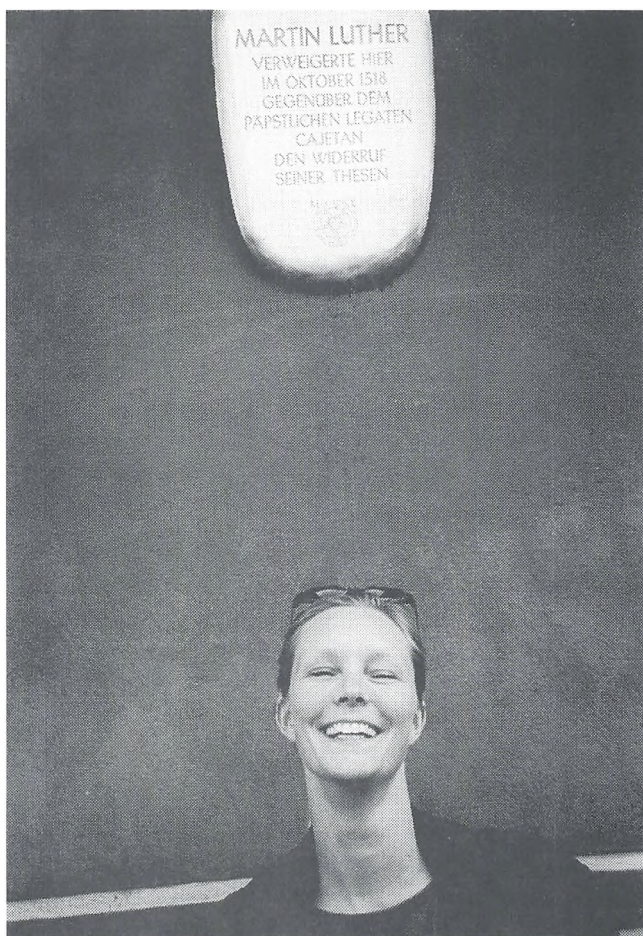
Den sidste tur jeg tog på, gik til Bayern, nærmere betegnet til Augsburg. Byen blev grundlagt af kejser Augustus (deraf navnet) omkring år 15 e.Kr., og der var stadig enkelte rester af romerske bygninger, særligt i forbindelse med nogle udgravninger foran byens kirke. Grunden til at jeg gerne ville til Augsburg var, at det var en uhyre vigtig by under reformationen. I år 1518 blev Martin Luther afhørt af den pavelige kardinal Cajetan vedrørende sine berømte teser. Dette fandt sted i Augsburg (jvf. det vedlagte billede). På rigsdagen i Augsburg i 1530 blev de lutherske kristnes bekendelsesskrift fremlagt. Den augsburgske trosbekendelse eller Confessio Augustana, som den også kaldes, hører den dag i dag med til den danske folkekirkes bekendelsesskrifter.

Jeg kan varmt anbefale Sydtyskland som feriemål – det eneste jeg manglede var havet og den luft det giver (man er vel vokset op ved Vesterhavet!!)

En tak og en opfordring

Sidst men ikke mindst vil jeg rette en stor tak til legatbestyrelsen for tildelingen af legatet, uden hvilket mit fantastiske ophold i Tübingen ikke havde været så rigt på oplevelser. Sprogkurset og alle mine ekskursioner kunne ikke have været realiseret uden den finansielle hjælp, som jeg modtog fra Frode Schön og hustru Valborg, født Windfeld’s Fond.

Jeg vil endvidere opfordre alle under uddannelse til at benytte sig af de mange muligheder, der efterhånden er for at komme på udveksling. Det er utroligt spændende, udfordrende, krævende og giver “mentale hår på brystet”. På trods af, at der selvfølgelig også er dage med hjemve, både gode og dårlige undervisere som herhjemme, og at man lige skal have vænnet ørerne og tungen til et andet sprog, så vinder man så meget ved det, for alle de gode dage, gode venner, de spændende

og flotte steder, den suveræne undervisning – for ikke at nævne sejren over det tyske eller hvilket som helst andet sprog, gør det hele genialt!

Maria Hestehave

Økonometri i Southampton

Efter at have tilbragt knap 4 år ved Nationaløkonomisk Institut på Aarhus Universitet besluttede jeg mig for at søge ophold på University of Southampton ved den engelske sydkyst i januar 2001. At tilbringe et semester

netop her var oplagt. Dels betragtes undervisning og forskning ved universitetet som noget nær unik i relation til mit interesseområde, og dels indgår Aarhus og Southampton i det EU-finanserede Socrates/Erasmus program, hvorfor der eksisterer en aftale om udveksling af studerende mellem de to universiteter. Det gav mig mulighed for at opleve et andet land og samtidig følge fag, der kunne meritoverføres til min kandidatuddannelse i Danmark, og ville supplere mit hidtidige studieforløb optimalt.

Mange udenforstående har endnu et ganske romantiseret billede af studenterlivet i England. Meget har dog ændret sig i den akademiske verden i takt med en holdningsændring i befolkningen, der foruden et politisk skifte har medført et mere nuanceret syn på uddannelse. Unge søger nu i højere grad mod de mindre traditionsrige, men dog anerkendte universiteter såsom Warwick, Southampton, Essex, Nottingham med flere. Her er omgangstonen mellem staben og studerende mindre formel. Hvor et "Sir" førhen var påkrævet, er man nu ofte på fornavn med hinanden. Ligeledes færdes de studerende blandt professorerne, som var de kolleger. Med andre ord ikke meget ulig de forhold, vi kender og praktiserer i Danmark.

For mit eget vedkommende har jeg da også kun positive oplevelser at berette om. Undervisningen har været yderst kvalificeret. Mit studium omhandler økonomisk modellering, det vil sige at relatere teori og data indenfor en kvantitativ ramme – også kaldet økonometri. Metodologien svarer til den, jeg arbejder med i Aarhus, hvilket har gjort tilgangen til studiet herovre forholdsvist nem. At forelæserne så er forfattere eller medredaktører til mange af de lærebøger, som samtlige økonometristuderende på et eller andet tidspunkt stifter bekendtskab med, er blot en ekstra motiverende faktor. Ad den vej har jeg fået nogle kapaciteter, jeg forventer at kunne trække på i fremtiden. Kravet om de studerendes aktive deltagelse i undervisningen har også betydet

indlæringen af et fremmed sprog på et akademisk niveau, hvilket nok er uundværligt i mit fag.

Studiemiljøets betydning for den daglige indlæring kan bestemt ikke overvurderes. Og når det kommer til livet ved siden af selve studierne, udmærker Southampton sig i forhold til Aarhus.

Udbudet til de studerende synes uendeligt. Alt fra sport i enhver afskygning, sociale aktiviteter i form af fester, cafeer, biograf, debataftner m.m. til studentropolitik organiseres centralt. Det sikrer, at alle har en tilknytning til universitetet, der ikke blot er af boglig karakter, hvorimod man hjemme har indtryk af, at mange tiltag strander og/eller ikke når ud til alle. Ydermere havde jeg det held at residere i et virkelig aktivt kollegium, der var kendetegnet ved et meget internationalt miljø. Jeg kan ikke bryste mig af at have mødt alle verdens nationaliteter, men jeg er vist kommet et godt stykke hen ad vejen. De kulturforskelle, man har overværet, er et kæmpe aktiv i sig selv. Sent skal jeg glemme min ven fra Eritrea, da han skulle lære at begå sig i et køkken med vestlige faciliteter, hvilket blandt andet resulterede i jævnlige besøg fra brandvæsenet. De kammeratlige kontakter, der er opstået i samme forbindelse, er nogle jeg forventer at kunne holde vedlige.

Opholdet har været så tilpas vellykket, at jeg vil benytte denne lejlighed til at opfordre andre til at søge lignende muligheder. Personligt har det givet mig mod på mere.

Niels Stenbæk

Skovbrande, bjørne og cowboys - en beretning om studieophold ved University of Montana

Efter at have afsluttet bacheloruddannelsen i statskundskab på Århus Universitetet sommeren 2000 havde jeg fået mod på at prøve noget nyt. Jeg undersøgte mulighederne og fandt ud af, at Århus Universitet havde en udvekslingsaftale med University of Montana, USA. Et

sådan ophold passede perfekt til mine planer, da jeg vil kunne overføre fag til kandidatuddannelsen i statskundskab og derved ikke "spilde" hverken tid eller SU-klip.

Montana er en stat i det vestlige USA på størrelse med Frankrig, men da der kun bor ca. 1 million mennesker, er der langt imellem byerne. Den østlige halvdel af Montana er fladt landbrugsland, hvor der for alvor er langt til naboen. Den vestlige er derimod bjergfyldt, og byen Missoula, hvor universitetet hører hjemme, ligger midt i Rocky Mountains. Der er derfor en fantastisk natur og et meget rigt dyreliv, som er meget forskelligt fra Danmarks. Montana er også staten, hvor cowboy-kulturen lever i bedste velgående. Men man vænner sig hurtigt til den enorme overvægt af countrymusik, pickuptrucks og folk med cowboystøvler og store hatte.

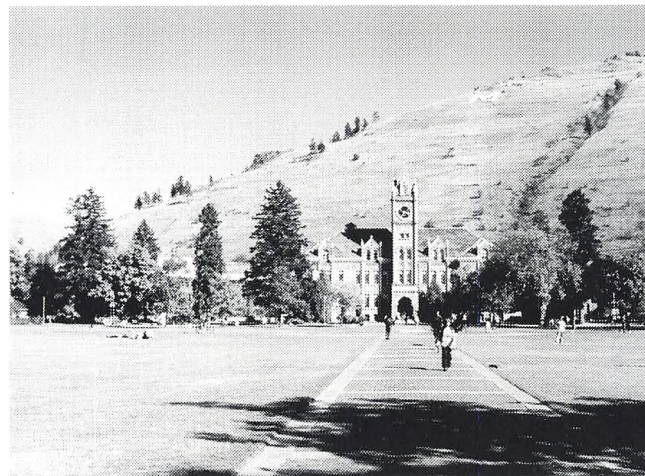
Der var arrangeret en velkomst-uge for alle de internationale studerende, og det gik hurtigt op for mig, at det ville blive et meget internationalt ophold.

Jeg blev indkvarteret på et kollegium på campus, da dette var et krav i udvekslingsaftalen. Det var i sig selv en meget speciel oplevelse, da kollegiestandarden er noget forskellig fra Danmark. Normalt bor man på tomandsværelser, men jeg var så heldig at blive tildelt et enkeltværelse, men det havde nok noget at gøre med, at jeg var en del ældre end de andre. Som regel er det kun første års studerende, der bor på kollegium, så jeg fandt mig selv omgivet af 18 – 19 årige, der lige var flyttet hjemmefra, og som for det meste kun var ude på sjov og ballade. Det betød også, at der var et hav af regler for, hvad man måtte og ikke måtte. Der var ikke mulighed for at lave mad, så man skulle tilmelde sig en madordning på universitets cafeteria. Det var en udmærket ordning, da jeg så slap for at spekulere på det hver dag.

Rent fagligt fik jeg et stort udbytte, idet jeg tog nogle fag, som jeg ikke ville have mulighed for at tage herhjemme. Som international studerende havde jeg en speciel status og kunne vælge, hvad jeg ville. Jeg be-

nyttede derfor lejligheden til at vælge en masse fag og gå til dem den første uge og på den baggrund udvælgede 4 fag jeg ville fortsætte med. Fagene lå indenfor hovedområdet International Politik, og da jeg havde meget kompetente professorer, var niveauet på ingen måde lavere end herhjemme. Undervisningsformen er til gengæld meget anderledes end i Danmark. Det betød, at jeg, i modsætning til i Danmark, hvor man læser et helt semester og kommer op til en "alt eller intet" eksamen, havde en masse løbende eksaminer og andre evalueringsformer. Udover at have 3 eksaminer i hvert fag spredt ud over semesteret havde jeg tekst-præstationer og opgaveoplæg, så der var nok at lave. Og eftersom fremmøde og aktivitet også indgår i slutkarakteren, var der på ingen måde mulighed for at gemme sig. Det blev imidlertid heller ikke noget problem for mit vedkommende, da jeg var den eneste internationale studerende i alle mine fag. Det betød, at lige meget, hvad vi diskuterede, så skulle de lige høre den "europæiske" holdning til de pågældende emner. Da der for mange emners vedkommende inden for international politik er uenighed om USAs og Europas rolle, var der basis for nogle gode diskussioner.

I min fritid udnyttede jeg, at jeg boede i et bjergigt område, og fik således mange store naturoplevelser. I Montana er sommeren meget varm, og vinteren meget kold med enorme snemængder. Da jeg ankom sidst i august, havde der været tørke i 2 måneder, og der var skovbrande i gang i hele det vestlige Montana. Det var forbudt at bevæge sig uden for asfalterede veje, og dette forbud blev først ophævet en måned senere. Det brændte flere steder tæt på Missoula, og flere dage bragte vinden røgen ind i dalen, hvor den blev liggende som en ildelugtende tåge, der ikke gjorde det rart at opholde sig udenfor. Sidst i september kom regnen endelig, og forbuddene blev ophævet. Jeg brugte efterfølgende flere week-ender på at være på vandreture i de nærliggende bjerge. En af de største oplevelser i den

henseende var mødet med bjørne, både sorte og grizzlies. Det er naturligvis ikke dyr, man har lyst til at møde på nært hold eller overraske rundt om et hjørne, men det var fantastisk at observere dem på sikker afstand. Efteråret var fantastisk smukt med et farvespil uden lige, men kort efter kom den første snestorm midt i november. Men det gav mulighed for at komme ud at stå på ski i fritiden, og det benyttede jeg mig naturligvis også af.

Alt i alt har mit studieophold været en udbytterig oplevelse både fagligt og socialt, og jeg vil gerne benytte lejligheden til at anbefale andre at søge til udlandet som et supplement til de hjemlige studier. Til slut vil jeg gerne takke Frode Schöns legat for tildelingen af støtte, der var med til at gøre dette ophold muligt rent økonomisk.

Søren Lorenzen

Studieophold ved University of Aberdeen

Her sidder jeg så cirka halvvejs inde i mit ophold her i Aberdeen og funderer over, hvad der kunne være interessant for udenforstående at høre om. Der er jo altid vejret, og de fleste har jo nok hørt om, hvor forfærdelig vejret er i det skotske, men det holder nu ikke helt stik, for jeg husker ikke vejret i Danmark som ret meget bed-

re end vejret her i Aberdeen. Det skal nu lige nævnes, at jeg har lidt svært ved at overbevise mig selv om rigtigheden af det, lige nøjagtig i dag, da det har pisket ned med regn og slud hele dagen, men det er også den eneste dag!

Hvorfor endte jeg så her i Aberdeen? Det var simpelthen en tilfældighed. Efter at jeg havde søgt forvirret rundt på diverse universiteters hjemmesider, faldt valget på Aberdeen, fordi de tilbød nogle OK fag, og så havde jeg også engang mødt en flink skotte.

Jeg ankom til Aberdeen i begyndelsen af september måned og blev med det samme introduceret til den skotske mentalitet, der blandt andet viser sig ved, at folk er meget venlige og snakkesalige. Den første person, jeg talte med, var en taxichauffør, der fortalte alle mulige fif om Aberdeen, og som derudover også gerne ville have en forklaring på, hvorfor fodboldholdet her i Aberdeen klarer sig så dårligt med Ebbe Skovdahl som træner. Det kunne jeg ikke rigtig give en fornuftig forklaring på, men det tror jeg nu heller ikke, han havde regnet med.

Den retning jeg havde valgt på agronomuddannelsen ved KVL gjorde, at jeg valgte at følge en Honours Degree i bioteknologi her i Aberdeen. Det viste sig fra første øjeblik, at det kursus, jeg følger, er utrolig godt planlagt. Blandt andet er vi i grupper af tre tilknyttet en underviser, der tager sig af eventuelle problemer, der måtte opstå undervejs. Det er mildest talt ikke det, man er vant til fra det danske undervisningssystem. Første semester på kurset bestod af en blanding af forelæsnings og arbejde i et laboratorium. Laboratoriet, jeg blev tilknyttet, var Marine Laboratory her i Aberdeen, hvor jeg arbejdede med en bakterie, der skaber store problemer for opdræt af regnbueørreder i dambrug. Selv om jeg ikke lige havde den helt store forhåndsviden om fisk, viste det sig at være ret interessant, og det udmøntede sig i et projekt, der skal forsvares om et par uger.

Ud over den rent studiemæssige side er der selvfølgelig

også den meget vigtige sociale side, og det, vil jeg sige, er endnu bedre end den rent faglige. Jeg havde bestemt med mig selv, at jeg ikke skulle risikere at sidde og kede mig på mit værelse i den tid, jeg var herovre, så jeg var fra første færd meget opsat på at møde en masse mennesker. Det har resulteret i, at jeg både er medlem af en fodboldklub og af universitetets rokklub. Dette har vist sig at være en ret god ide, da jeg har mødt en masse interessante mennesker, der har været med til at gøre mit halve år i det skotske til en utrolig positiv oplevelse, og jeg ser med glæde frem til det næste halve år herovre.

Der siges hermed mange tak for legatet fra en meget tilfreds studerende.

Bjarne Gram Hansen

Ti måneder på “Institut russkogo jazyka im. Pusjkina”

Jeg er nu godt halvvejs i mit studieophold på “Det statslige Pusjkin-institut for russisk sprog”, som ligger i den sydvestlige ende af Moskva og har både udenlandske og russiske studerende. Det har foreløbig været 6 måneder, hvor jeg har haft mulighed for at stifte nært bekendtskab med livet i den russiske hovedstad og med det russiske sprog.

Rusland er specielt, fordi det på samme tid er et ustabil og korrump land og en stormagt med mange ressourcer. Samfundet er præget af hårde livsvilkår.

Der er den lange, hvide vinter. Størstedelen af befolkningen arbejder flittigt, får latterligt lave lønninger og bor i bittesmå lejligheder. Hvis man vil opnå en levestandard, der ligner vores, er man (efter sigende) nødt til at blive en del af den mafia, som behersker store dele af landets økonomi. Oven i det kommer alskens små og store absurditeter: Moskvas radiatorer bliver styret centralt, hvilket betyder, at det kan være både iskoldt og hedt på mit kollegieværelse. Det eneste, man kan gøre i sidstnævnte tilfælde, er at åbne for vinduet.

Ikke bare udlændinge, men også russere, skal altid have deres pas på sig. Ellers bliver man anholdt – hvis man da ikke bestikker politibetjentene. Endelig er der selvfølgelig krigen i Tjetjenien, som gør værnepligt til en meget alvorlig sag for russiske mænd og deres familier. Elendighed er der altså nok af. Men de fleste russere elsker alligevel deres land – og det er der også god grund til. Det er spændende at høre dem fortælle om deres problematiske, men inderlige forhold til fædrelandet. Noget af det positive, jeg bemærker som vesteuropæer, er, at unge mennesker ofte er uvant ansvarlige, hårdt-studerende og hårdtarbejdende. Bedstemødre spiller en uundværlig rolle som opdragere af børnebørn, og de fylder godt i gadebilledet.

Russerne holder fast på, at de er halvt asiater. Ordet “Europa” bruges i daglig tale i betydningen “Vest- og Centraleuropa”, i modsætning til Rusland. Det er måske netop denne blanding, som gør alting herovre så eksotisk og konfliktfyldt.

Moskvas omgangsformer er præget af samfundets barskhed. Folk kan være meget ubehøvlede, men kan øjeblikket efter bryde ud i latter. Som for eksempel ekspeditricen, der taber en vare på gulvet eller får stillet et ubehageligt spørgsmål med udenlandsk accent. Russere er vant til en uforudsigelig tilværelse: Det er meget svært at aftale et møde med en russer mere end et par timer ude i fremtiden.

Rusland er også landet, som er kommet med et helt specielt åndeligt bidrag til europæisk kultur – blandet andet gennem forfatterne Tolstoj og Dostojevskij og, for at tage noget helt andet, med det 70 år lange sovjetstyre. Den særlige russiske åndelighed kan mærkes i den ortodokse kirke, som har fået en vældig oprejsning efter systemskiftet i 1991. Sammenlignet med vores kirke er den russiske udpræget kultisk. Under gudstjenesten kysser man helgenbilleder og kaster sig til jorden, og fasten er rent faktisk en tid, hvor man kun spiser bestemte fødevarer.

Undervisningen på mit institut rummer ikke meget russisk åndelighed, men er alligevel givende rent sprogligt. På gaden kan jeg høre, hvordan sproget uden for lærebøgerne lever et vildt og frodigt liv med en overflod af efterstavelser, som gør ordene små og søde og dertil mange små ord, som detaljeret beskriver forholdet mellem virkeligheden og det, man siger: kak raz uzh vsjo-taki ...

Alt i alt har det indtil nu været et oplevelsesrigt og lærerigt ophold og jeg takker Ribe Katedralskole og Frode Schöns Fond for deres bidrag.

Uffe Habekost Sørensen

Et frivilligt – ikke SU-berettiget – praktikophold

“Industriebachelor-uddannelsen” blev startet i 1998. I forbindelse med sit biologistudium kan man bruge et halvt år ekstra på bachelordelen, hvori der indgår et praktikophold på en privat virksomhed og et kursus i erhvervsøkonomi på handelshøjskolen. Meningen var i begyndelsen at gøre bacheloruddannelsen mere attraktiv og direkte rettet mod erhvervslivet, så den kunne bruges uden videre uddannelse, men de fleste vælger nu stadig at fortsætte på kandidatdelen. Det er efter min mening en rigtig god ordning, da der skabes en god kontakt imellem universitetet og det private erhvervsliv, og man får som studerende lidt erfaring og en chance for at se, hvad uddannelsen kan bruges til. Derudover lærer man i økonomikurserne noget om, hvordan en virksomhed fungerer, hvilket er meget interessant, og noget alle kan have brug for og glæde af.

Mit praktikophold foregik på Statens Serum Institut. Dette er jo ikke en privat virksomhed, men fungerer økonomisk næsten som de private, og der blev derfor givet dispensation.

Projektet “Bestemmelse af resistens profil og intimin type, samt opgørelse af RiboPrint profiler af virulente E. coli isoleret fra human faces i 1999” blev lavet i af-

delingen for mavetarminfektioner i deres center for molekylær epidemiologi.

Ganske kort gik projektet ud på at analysere alle de isolerede diarrégivende *E. coli* bakterier, der var indsamlet fra patienter i 1999.

E. coli, som ellers er en normal tarmbakterie, har i nogle tilfælde vist sig at være patogen, det vil sige sygdomsfremkaldende. Deres DNA-profiler skulle derfor analyseres og sammenholdes med andre oplysninger, som for eksempel patientens alder og måske rejsemål, for at vi kunne finde eventuelle ligheder. Derudover blev isolaterne resistensbestemt, da det er vigtigt at overvåge resistensudviklingen i Danmark for at forhindre ineffektive behandlinger og kunne påvise eventuelle sammenhænge mellem antibiotikaforbrug og resistensudvikling.

Det var utroligt spændende og lærerigt at være med til et projekt, der skulle bruges til noget seriøst. Jeg og en anden praktikant var medforfattere til en videnskabelig artikel efter projektet, og senere har min erfaring fra dette praktikophold hjulpet mig til et job som studentermedhjælper i epidemiologisk forskningsafdeling på Statens Serum Institut, hvor jeg nu er med i et projekt om kræft i blod og lymfesystemet.

Det har helt sikkert været værd at tage med, selvom det forlængede uddannelsen.

Mange tak for legatet.

Birgitte Schmidt Hansen

Rejserapport fra det Nord-Østlige Thailand

Efter at have brugt nogle måneder til at forberede mit feltarbejde tog jeg endelig afsted til Thailand i slutningen af maj 2000. Mit mål var at undersøge udviklingsperspektiverne i den demokratiske decentralisering i Thailand. Ideen med at decentralisere er, at man skulle kunne skabe en mere lokalt tilpasset udvikling ved at kanalisere mere magt og indflydelse ud til den lokale befolkning. Det centrale system i Thailand består af en

række provinser. Hver provins er delt op i en række distrikter, der igen er delt op i en række demokratisk valgte Tambon Councils (lokalråd). Et lokalråd dækker som oftest omkring 10 landsbyer.

Mit mål var provinsen Khon Kaen, der ligger i den nord-østlige del af Thailand, som er den fattigste del af landet. Størstedelen af befolkningen ernærer sig ved at dyrke ris, men på grund af det svingende klima og den manglende kunstvanding, er høstudbyttet ikke særlig højt, hvilket betyder, at levestandarden er ret lav.

For at få svar på hvilke udviklingsperspektiver, der er i den demokratiske decentralisering, måtte jeg først kortlægge det decentrale system. Dette gjorde jeg ved at interviewe en række embedsmænd og politikere, om hvordan det decentrale system hænger sammen. For at måle niveauet af folkelig deltagelse interviewede jeg en række almindelige mennesker i de forskellige landsbyer.

Resultatet af min undersøgelse er kort fortalt, at man til et vist niveau godt kan sige, at det decentrale system er demokratisk, men at der sker en så stor indblanding fra de overliggende administrative niveauer, at den indflydelse systemet egentlig skulle give lokalbefolkningen er temmelig begrænset. Dette skyldes blandt andet, at de politikere, der bliver valgt på lokalt niveau, ofte ikke er særligt veluddannede, og at bureaukraterne i det administrative system og politikerne i staten derfor afholder sig fra at lægge reel indflydelse ned til folk, de finder uuddannede. Et andet stort problem for det decentrale system i Thailand er de mange problemer med stemmekøb og korrupsion. I den Tambon vi arbejdede med, var 7 af medlemmerne af det forrige council blevet fjernet på grund af korrupsion.

Når alt dette er sagt, er det dog vigtigt at pointere, at lokalbefolkningen generelt var glade for det nye decentrale system. Dette skyldes, at lokalrådet havde fået gennemført en række udviklingstiltag, for eksempel var dele af landsbyerne blevet asfalteret, og man havde også skabt et beskæftigelsesprojekt for kvinder, hvor de

blev udlært som syersker. På den anden side må det siges, at de mere overordnede og langsigtede udviklingsperspektiver for regionen ikke vil blive løst gennem det decentrale system, som det fungerer på nuværende tidspunkt. Det er der hverken økonomiske eller uddannelsesmæssige ressourcer til i det lokale styre.

For at regionen for alvor skal blive styrket ville det kræve, at man får skabt et højere uddannelsesniveau i

lokalstyret, således at man opnår den administrative kapacitet til at skabe lokalt tilpassede langsigtede udviklingsprojekter.

Afslutningsvis vil jeg sige, at Thailand var et meget dejligt land at være i, og at det var en meget lærerig proces at være ude og bruge sin teoretiske viden i praksis. Det kan absolut anbefales.

Signe Søndergaard Møller

II klasse, år 1924. Legatstifteren Frode Schön er nr. 2 fra højre i forreste række.

Op over det almindelige

Skolehuset en morgen. Arbejdsdagen igang. Gennem de mange lukkede døre mærkes aktiviteten bagved. Klasserummene er arbejdende celler i et levende skolevæsen. Dets forbindelseslinier er trapper og gange og gårde, som lige nu ligger tomme hen med tøj på knager og et svingende vindue, der ikke blev lukket.

Klokken ringer skarpt, døre går op, hundreder af mennesker strømmer gennem huset. Latter og råb, kø ved opslagstavlerne, kø ved automaterne. Det er det lange frikvarter efter anden time. Halvdelen af madpakken nu. Ubevægelige kærestepar midt i vrirmlen. Lav novembersol over slidte trægelændere og rødt linoleum. Skyggetegninger på de hvide vægge mens elever haster forbi rækkerne af billeder af gamle mænd i brune trærammer. Klokken igen. Lærere med tasker. Døre lukkes, løbende trin, tiltagende stilhed.

Billederne af de gamle mænd på væggen hænger alene tilbage. Brystbilleder med parykker, kalotter, kraftige maver, skæg, nakkepisk, bindeslips, veste, briller og høje flipper. De er selvbevidste, alvorlige, en enkelt sørgmodig, en enkelt munter, mest alvorlige. Navne og årstal under nogle af dem. Hvem var de, hvad skal de, hvem har hængt dem op, hvorfor er de alle fra gamle dage?

Nogle af svarene dukker op en dag gemt i den sorte svært læselige skrift på nogle ark bleget, gult papir i skolens arkiv. Det er i det gamle, høje folioformat, blødt af alder og slidt igennem i folderne. Uden årstal og navn, med en kraftig håndskrift med stålpen og blæk. Hastigt skrevet og antageligt beregnet på kun at skulle læses af den skrivende selv. Det er et koncept, en kladder til noget endeligt og mere omhyggeligt. Bevaret ved en tilfældighed, fundet igen ved en anden. Et udkast til en ansøgning, der har at gøre med de gamle mænd på væggen.

Efter at Klasserummene til Ribe Katedralskole nu for Renterne af det Thurah-Falsterske Legat er blevne smykkede med Gengivelser af antike og moderne Kunstværker og Skolen ligeledes er velforsynet med

Bording, Borch og Brorson. Ned ad trinene fra venstre.

Billeder til Undervisningen i Kunsthistorie, skal jeg tillade mig at andrage det høje Min.(isterium) om Tildelse til for nævnte Legats Renter efterhaanden at maatte lade tilvejebringe Billeder – Fotografier – af tidligere Elever af Skolen, der som Videnskabsmænd, Forfattere, Embedsmænd, Politikere ... har hævet sig op over det almindelige.

Disse Billeder er det min Tanke at ophænge i passende forarbejdede Rammer i Korridoren paa 1ste Sal. Hermed ville der opnaas en værdig Udsmykning af Korridoren. Tillige tillægger jeg det en vis opdragende Betydning, at Eleverne – og det er navnlig de ældre Klasser, der har deres Rum paa 1ste Sal – daglig har disse Billeder for Øje.

Herved ville der skabes og styrkes en Tradition i Skolen, idet der ligesom skabtes en vis Forbindelse mellem de skiftende Slægtled, der i de løbende Aarhundreder har været Fostersønner af Skolen, og dette vilde kunne bidrage til at vække Ungdommens Ærbødighed for og Kærlighed til deres Skole og det Arbejde, der udføres her.

Endelig tvivler jeg ikke om at en saadan Udsmykning vilde kunne støtte Skolens andre Bestræbelser for at vække historisk og national Aand hos Skolens Ungdom. Og disse Virkninger turde ikke mindst forudsættes at ville indtræde i en Skole med en saa lang og ærefuld Historie som Ribes.

Som Mænd hvis Billeder jeg foreløbig har tænkt mig, saavidt Midlerne strækker til at faa bragt til Veje, skal jeg nævne:

Den skrivende holder på dette sted en plads åben til at skrive navne på tidligere elever, og slutter ansøgningen med at gentage dens begyndelse, som man ofte gør det.

Sammen med udkastet til ansøgningen fandtes fire smalle sedler, mærket med hver sit århundrede – 16., 17., 18. og 19. På dem var noteret et foreløbigt udvalg

af elevnavne, skrevet med samme blæk og hånd som ansøgningen og med senere understregninger, spørgsmålstegn og notater med blyant.

Ud for en del af navnene står der tilføjelser: *Kgl. Historiograf, Biskop, Rektor, Kgl. Livlæge, Konferensraad, Professor, Naturforsker, Kommandør i Søetaten, Gymnastikinspektør, Justitsraad, Assessor ved Højesteret, Digter, Deputeret i Rentekammeret.* Ud for Jens Juel, som blev student i 1649, står der: *Baron, Broder til Niels, Generaladmiral.*

Der er flest notater om de ældste. Jo nærmere vi kommer den skrivendes tid, jo færre notater er der. Dog skriver han med blyant om fire, som døde i de Slesvigske krige. *Faldet ved Dybbøl 1864. Faldt ved Isted 25/7 1850. Faldt i 64, Korporal i 2det Regiment. Død af sine Saar i Januar 1865.*

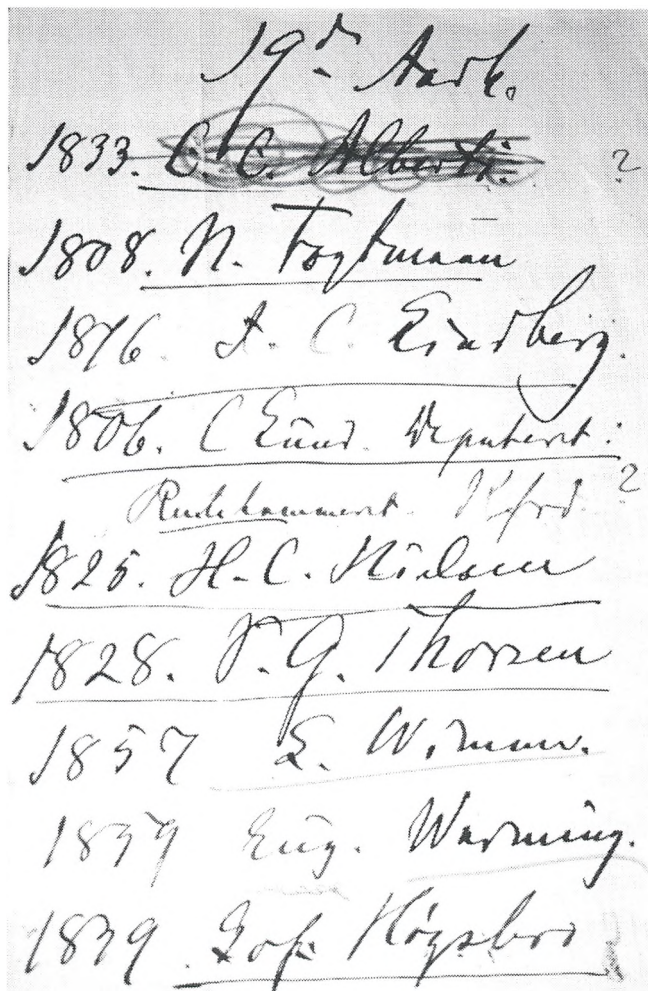
Sådan er indholdet af de slidte papirstykker. Femoghalvtreds navne på tidligere elever, der gennem fire århundreder "har hævet sig op over det almindelige". Seks biskopper, tretten professorer og blandet gods af højere embedsmænd og militærfolk plus nogle få, der er alment kendte fra Danmarkshistorien. Hvem fik ideen til det her og lavede notaterne? Hvornår?

Af skolens årsskrifter kan man se, at i 1913 blev der hængt ni sådanne billeder op, og syv i 1919. Siden er der kommet fire mere til. Den skrivende taler så selvsikkert om "Jeg" over for det høje ministerium, at det må være en rektor. Men Julius Nielsen, som var rektor i 1913, havde en håndskrift med små, skrå flueben, helt anderledes end den som er brugt i kladden. Måske overtog han ideen og oplægget fra sin forgænger, rektor Øllgaard, som døde pludseligt i 1909. Det er der også andet, som tyder på.

På sedlen med mulige emner fra 1800-årene er øverst nævnt C.C. Alberti, som blev student fra Ribe i 1833. Han blev jurist, stiftede Den sjællandske Bondestands Sparekasse og blev en kendt politiker, som valgtes til det første Folketing i 1849 og siden genvalgtes uafbrudt

indtil sin død 41 år senere. En fremtrædende personlighed som arbejdede livslangt for landets vel. Men hans navn er som det eneste af alle streget ud. Godt og grundigt med en blød blyant.

Hans søn, P. A. Alberti, blev også jurist, formand for sparekassen, politiker og med tiden landets justitsminister. Men i 1908 meldte han sig selv til politiet, og det

Nogle af de udvalgte hædersmænd fra 1800-årene.

viste sig, at han igennem årene havde bedraget sin sparekasse for 18 millioner kroner. Et umådeligt beløb på den tid og en lige så umådelig skandale.

P. A. Alberti idømtes otte års tugthus som straf, og i Ribe blev hans fars navn strøget af skolens hædersliste. Dette viser måske, at man har skrevet listen med faderens navn før 1908, hvor bedrageriet blev afsløret. I rektor Øllgaards tid. Det viser ihvertfald, at mens det som regel er fædrenes synder, der nedarves på sønnerne, så er det her gået omvendt.

Rektor Øllgaard fik måske en ide, rektor Nielsen tog den måske op i 1913, og rektor Mortensen gik videre med sagen i 1919. Det sidste underbygges af tre små breve i arkivet.

Et af dem er skrevet på Ellinorsvej 8 i Charlottenlund, den 15. februar 1919:

Kære hr. rektor Karl Mortensen! det er mig en stor glæde at vende tilbage til min gamle skole om end kun in effigie. Og idet jeg hermed sender Dem et billede, som forhåbentlig svarer til hensigten, skal jeg udtale det ønske, at der må være forundt Ribe by en kraftig opblomstring i det ny Danmark. Med hjertelig hilsen, Holger Pedersen.

“In effigie” betyder “som billede”, og “det ny Danmark” må have at gøre med Sønderjyllands forventede tilbagevenden til Kongeriget. Tiden siden 1864 havde været en nedgangstid for Ribe. I en sådan grad at Rigsdagen havde truffet særlige foranstaltninger for byen, som blandt andet havde ført til oprettelsen af Forsorgen og Seminariet.

Da Holger Pedersen skrev sit lille brev, var han professor i sammenlignende sprogvidenskab ved universitetet i København. Han havde især interesseret sig for Keltisk, Slavisk, Armenisk og Albanesisk, men også for Latin, Græsk og Hittitisk og en del andre sprog. Hans afhandlinger, som for eksempel “De demonstrative pronominer i gammel Armenisk” og “Aspirationen i Irsk”, er talrige.

Holger Pedersen voksede op i en landsby ved Kolding. Hans far døde tidligt, og moderen, som havde meget små midler, flyttede med sit begavede barn til Ribe, fordi Katedralskolen havde så mange legater. Familien klarede sig, efter hvad Holger Pedersen har fortalt, for en krone om dagen. I 1885 tog han studentereksamen med de højeste karakterer, der var givet og senere blev

Feilberg, Høgsbro, Wimmer. På vej op fra højre.

givet i mange år, og moderen flyttede tilbage til Kolding-egnen, da sønnen begyndte sine studier i København.

Samme dag som Pedersen sendte sit billede fra Charlottenlund, sendte Jannik Bjerrum sit fra Havnegade i København. Han var student fra 1869 og var nu professor i Øjenlægevidenskab, skrev mange lærebøger og havde foretaget vigtige førstegangsundersøgelser af synsfeltet.

Hvis det kan lade sig gøre, vilde jeg bede Dem sende billedet tilbage efter afbenyttelsen, da min datter, hvem det tilhører, nødig vil af med det, og jeg har ikke noget andet billede at give hende. Med hilsen og tak til den gamle skole, fra hvilken jeg kun har gode minder, og som jeg skylder så meget. Deres ærbødige J. Bjerrum.

Det tredje brev er skrevet i Askov seks dage senere af H. F. Feilberg. Han var præstesøn fra Vester Vedsted, student fra 1849 og selv præst og dialekt- og folkeminddeforsker. Foruden folkelivsskildringer skrev han mange videnskabelige afhandlinger og det enestående trebindsværk, "Ordbog over de jydsk Almuesmaal."

Det er grumme elskværdigt af Dem, at De vil medtage mig som den tredje i kløverbladet Warming og Wimmer, som jeg har nogen personlig kendskab til. Den gamle skole har jeg bevaret i såre venlig erindring og er vel den ældste nulevende af dens elever, alle mine kammerater er ialtfald døde. Hver vinter lægger jeg planer for en sommerrejse endnu engang til Ribe, og hver sommer – er de gået i stykker, skriver den 88 årige med fast og rolig hånd. Skriften her i 1919 er så klar som på hans endnu bevarede prøve i skønskrift fra 1844 på skolens bibliotek.

Det er interessant, at alle tre brevskrivere anvender den retskrivning – med små bogstaver og nordisk å – som først officielt blev indført 29 år senere, i 1948.

De to andre dele af trekløverbladet, som Feilberg nævner, Wimmer og Warming, der altså også var udvalgt til at få deres billeder hængt op på skolen, kom

begge til Ribe i 1856 fra den lærde skole i Kolding, som stod foran nedlæggelse. Wimmer blev student allerede året efter, så Kolding havde sin rigelige del af æren for at have huset og belært ham, da hans berømmelses lys begyndte at skinne.

På en tid hvor de fleste studenter for brødets skyld valgte at studere teologi eller jura, fulgte Ludvig Wimmer sin lyst og læste sprogvidenskab. Han blev professor i nordiske sprog i København, og hans værker er banebrydende inden for studiet af oldnordisk sprog og er grundlaget for den moderne runeforskning.

Eugenius Warming blev student to år senere, i 1859. Også han blev professor i København, i botanik. Han beskæftigede sig især med planterigets inddeling og udvikling, med planternes formverden og med deres tilpasning til naturforholdene. Han står derved som fastlægger af en videnskabeligt ny betragtningssvinkel på naturen – den økologiske. Der er skrevet udførligt om Warming og hans betydning i Katedralskolens jubilæumsskrift fra 1995.

Disse fem tidligere elever var alle levende, da deres billeder blev hængt op. Men blandt de mange andre nævnte fra tidligere århundreder – hvem valgte man dér til denne særlige ære?

Af de mange biskopper kom to op at hænge: Peder Palladius, som gik nogle år i Ribe skole og har fortalt livfuldt derom. Han drog senere til Assens og videre til Roskilde, hvorfra han blev student omkring 1520. Han blev Sjællands første protestantiske biskop, berømt for sine djærve religiøse skrifter fra sit virke som reformator af den katolske danske kirke. Han blev altså ikke student fra Ribe, men skolen har alligevel lånt af hans lys på grund af hans tidlige år i byen.

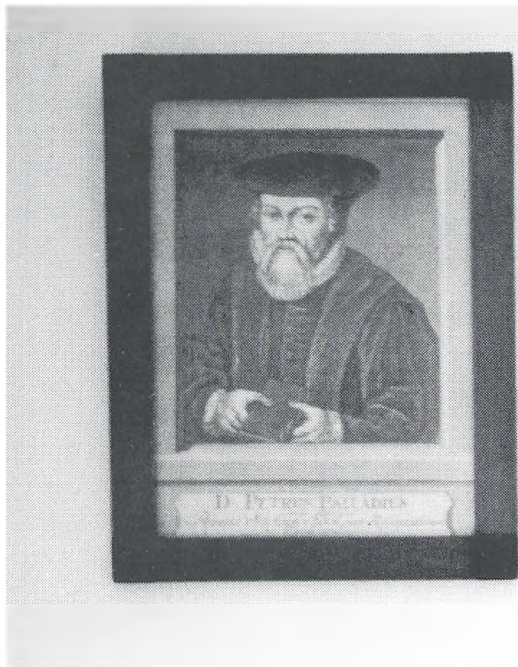
Hans Adolf Brorsons billede hænger her med nok så megen ret. Han blev student fra skolen i 1712 og senere biskop i Ribe og derved med-administrator af sin gamle skole, hvor flere af hans brødre og børn var og havde været lærere. Man finder hans faste signatur

sammen med amtmandens og rektors under regnskaber, breve og dokumenter, skønt administration langt fra var hans største kærlighed. Brorson var pietismens salmedigter. Han var musikalskt højt begavet og trak tætte linier fra hverdagslivet og hverdags sproget til de store salmer. Vegt og uskarpt fortæller det brune billede på væggen kun lidt om hans livs store anfægtelser og sorger.

De mange titler, der er noteret på sedlerne med forslag fra de forskellige århundreder – Deputeret i Rentekammeret, Assessor ved Højesteret, Generaladmiral – har ikke haft stor betydning for valget af tidligere elever til ærefuld ophængning. Vi finder heller ikke dem, der gav deres liv i de Slesvigske krige. Krige består, men deres døde forgår. Man har valgt mænd, som havde et værk bag sig, en faktisk indsats af nationalt omfang eller nybrydende karakter. Videnskabsmænd især. Det var længe siden, skolen kun var for kommende præster og jurister.

Anders Sørensen Vedel var fra den gamle tid. Han blev student i 1561 og siden præst, men også historiker, folkevisesamler, bogforlægger og oversætter af sin forgænger Saxos Danmarkshistorie fra latin til dansk. Hans billede hænger i højrevendt profil ved siden af Palladius. Men her er intet billede – måske fordi intet findes – af Niels Krag, student fra Ribe i 1568, der blev Vedels efterfølger som kongeligt udnævnt historiograf. Til ham måtte Vedel til sin store sorg på kongens bud aflevere sit vældige, men ubehandlede materiale til det danske riges historie. Krag blev den første professor i historie ved Københavns universitet.

Der er et magtfuldt billede af Ole Borch, præstesøn fra Vestjylland og student fra Ribe i 1641, det år da Maren Spliid blev brændt for hekseri. Også han blev professor i København, i filosofi, botanik og i den nye videnskab kemi. Han blev en af de store lærde i det forunderlige 17. århundrede, hvor alle slags ulykker drog i flok gennem Danmark, men hvor lærdom og ny viden

Peder Palladius, skomagerson fra Ribe. Anders Sørensen Vedel, rådmanssøn fra Vejle, t.h.

blev grundlagt samtidigt med den begyndende adskillelse af religion og videnskab.

Velstående og enlig stiftede Borch før sin død det kollegium, der siden fik hans navn, og hvor der nu i 300 år har været fortrinsret for to studerende fra Ribe skole. *Og om de end ej udi første være saa fuldkomne i Lærdom som de andre, saa maa det dem dog forundis, saafremt de for Guds frygt og Skikkelighed ere berømmelige*, står der i kollegiets fundats. Så der var gode grunde til at komme Borch i hu undervejs på skolens trappe og gange. Om Borch, se også 1999 årsskrift.

“Naturforsker”, står der ud for Otto Frederiks Müllers navn på sedlen med mulige personbilleder til ophængning. Han kom fra beskedne kår, blev student i 1748, var først huslærer, men giftede sig rigt og kunne resten af livet hellige sig studier af havets og det ferske vands dyreliv. Han gjorde mange grundlæggende iagt-

tagelser, som blev lagt frem i en række bøger, illustrerede efter hans egne præcise tegninger og beskrivelser. Efter hans død stiftede hans enke et legat i hans navn til brug for skolen til indkøb og for elever til livets oprettholdelse.

Ribedrengen Anders Bording, som blev student i 1637, og Peter Foersom fra Øster Lindet, student fra Ribe i 1793, blev ikke udvalgt til ophængning in effigie, selvom deres navne i 1913 stod på de oprindelige lister. Bording levede som huslærer på flere større gårde og af at skrive lejlighedsdigte til fornemme folks større begivenheder fra vugge over bryllup til grav. Han forsøgte sig som rektor på Sjælland og et enkelt år som lektor ved sin gamle skole og præst i Vester Vedsted, men det var ikke en levevis, der passede ham. Han fandt først sin ro og fuld udnyttelse af sine talenter, da han fra 1666 til sin død elleve år senere på kongens bud

O. F. Müller, hoftrumpetersøn fra København. Peter Foersom, præstesøn fra Øster Lindet, t.h.

og regning skrev og udgav *Den danske Mercurius*, den første avis på dansk og på vers. Den havde fire sider og udkom een gang månedligt.

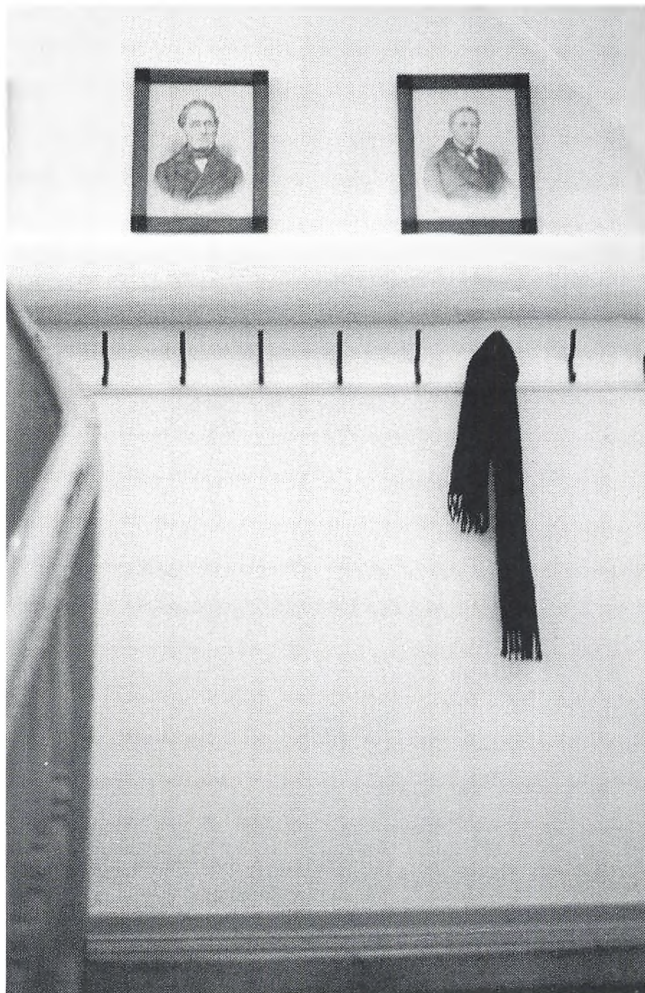
Peter Foersom blev skuespiller ved Det kongelige Teater i København, hvor han blandt andet optrådte i den jævnaldrende Adam Oehlenschlägers stykker. På en tid hvor kendskab til engelsk var usædvanligt i Danmark, oversatte han som den første en række af Shakespeares dramaer til dansk – *Hamlet*, *Julius Cæsar*, *King Lear*, *Romeo og Julie* og andre med *Macbeth* som det sidste. Det blev spillet som mindeforestilling for ham efter hans pludselige død i 1817.

Når Bordings og Foersoms portrætter dengang ikke kom op at hænge på 1. sal til elevernes opbyggelse, skyldtes det måske, at deres virke var kunstens mere end videnskabens. Selvom rektor Bendtsen allerede i 1856 havde ladet skrive på latin over døren til det den-

gang nye skolehus, at det var helliget både kunst og videnskab. Og skønt rektor Fritsche senere, i 1890'erne, havde forsynet det så rigt med gengivelser af både antikkens og senere tids kunst. Hvad man netop kan læse på det slidte stykke papir, der er baggrunden for denne artikel.

Som de eneste repræsentanter ud over Brorson for kunsten som en del af menneskets mulige virke hænger Bordings og Foersoms billeder der idag, ophængt i forbindelse med den store udstilling om skolens historie ved 850 års jubilæet i 1995. "Jeg bærer det onde og håber på det gode" står der på latin på gengivelsen af Karel van Manders maleri af Anders Bording. Under Foersoms billede kunne der have stået de sidste linier af Oehlenschlägers mindedigt over vennen: "Som Shakespeares Tolk Du aldrig os forlader / Sov sødt Du gode Kunstner, Ven og Fader!"

På trappen undervejs til skolens edb-lokale i tagetagen hænger i selskab med Feilberg og Bjerrum og Holger Pedersen andre af de udvalgte fra 1800 årenes skole. Over et glemmt halstørklæde på en knage ser Jacob Lindberg, tilbagelænet, men vagtsomt, ud på de mange passerende. Hans far var en tid lærer ved skolen og siden præst i Seem. Jacob blev student i 1816 og stude-

Jacob Lindberg. P. G. Thorsen, t.v. Et hvil undervejs.

rede teologi og orientalske sprog. Han var lærer ved Metropolitanskolen i København, blandt andet for Søren Kirkegaard, og deltog med skarpe meninger i tidens religiøse debat som fortalere for Grundtvigs kirkesyn. Han udgav mange artikler om det hebraiske sprog og om sine studier af antikkens mønter. I sine senere år blev han præst og ligesom Grundtvig folketingsmand og senere medlem af rigsrådet. Hans hovedværk var intet mindre end en nyoversættelse af biblen.

Ved Lindbergs side hænger billedet af Peder Thorsen, student 1828. Han var i tredive år leder af universitetsbiblioteket i København og forestod dets flytning fra Trinitatis kirkes loft til den nye bygning på Frue Plads. Han var sprogforsker, medlem af Videnskaberne Selskab og skrev et tobindsværk om danske runesten, der siden blev sat i skyggen af Wimmers arbejder, hans nabo to billeder til venstre.

Imellem dem hænger billedet af Sofus Høgsbro, student fra skolen i 1839. Han var forstander for den oprindelige Rødding Folkehøjskole fra 1850 til 1862. Også han var folketingsmand og fra 1887 til 1901 formand for folketetinget.

Man kan synes, at de sidstnævntes indsats ikke er så stor eller usædvanlig som andre af de udvalgte. At deres billeder alligevel hænger her kan være et udtryk for, at en samtidig bedømmelse af betydningsfuldhed ikke altid holder til at komme på større tidsafstand. Ligesom omvendt indsatser, der blev overset i samtiden, først senere står klart.

Højere oppe ad trappen hænger Christian Blinkenberg, student fra 1880, men på billedet klædt i et nobelt jakkesæt, der viser, at 1800 årene forlængst er forbi. Blinkenbergs far var drejermester i Ribe, men sønnen blev klassisk arkæolog og med tiden den første professor i faget ved Københavns universitet. Hans mest kendte udgravningsindsats er frilæggelsen af Athenes helligdom og byen omkring den ved Lindos på østkysten af Rhodos.

På Rhodos arbejdede han sammen med K. F. Kinch, student fra Ribe i 1870, søn af historikeren J. F. Kinch, der var lærer ved skolen i 41 år, skrev Ribe Bys Historie i to berømte bind, men aldrig selv underviste i historie. Sønnens største arbejde handler om Triumfbuen i Saloniki. Skolens årsskrifter viser, at både Blinkenberg og Kinch har haft rektor Bendtsen i græsk, og de må vel af og til have set hans tunge skikkelse for sig, når de diskuterede endnu en græsk indskrift i Middelhavets skarpe lys.

Billedet af Hans Brix er hængt op senere end de andre. I 1919 var han endnu kun docent på universitetet. Han blev professor i dansk litteratur i 1924. På billedet er han en gammel mand, selvom der stadig er bid i hans skarpe øjne. Han er kommet sent med i flokken, måske hængt op af en, der har haft ham som lærer. Han er student fra 1887 og ses på det ældste fotografi af den samlede skole fra efteråret 1884. Han står som mørkhåret dreng mellem 96 andre elever, 10 lærere og 1 pedel op ad muren til sangsalen. Brix er hovede nummer to til højre for det midterste vindue, og det store og lyse hovede to rækker under hans er Holger Pedersens, som venter på sommeren og studentereksamen.

Øverst på trappen ved døren til edb-lokalet hænger billedet af P. Boysen Jensen, student fra 1902. Han blev vidt berømt som plantefysiolog og grundlagde studiet af hormoners betydning ved planters bevægelse. Han foretog også væsentlige undersøgelser af stofproduktionen i havet og i skoven og var dermed en af mange, som videreførte Warmings tidlige økologiske studier.

Også han blev professor, og her på trappen hænger der så syv af slagsen på rad. Det fortæller tydeligt, hvor man i begyndelsen af 1900 årene især søgte efter dem blandt skolens tidligere elever, der havde "hævet sig op over det almindelige".

Nu er det hundrede år siden, Boysen Jensen blev student. Han er den yngste i flokken, ingen er kommet til siden, og der kommer næppe nogen, selvom der kunne

Holger Pedersen og Hans Brix, t.v. 117 år efter.

foreslås mange, som engang var unge på disse tålmodige trapper, og nu er kendte personer i dagens samfund. Billedrækkerne på væggen er blevet en afsluttet historisk forekomst på en gammel skole, hvor man i dag fra alle rum har internetadgang med den bærbare via radiobølger.

Skoler er åbne huse, beregnede på at deres brugere efter en kort tid atter forlader dem, spredes og fortsætter deres liv andetsteds. Huset står tilbage. Hvad holder sammen på det, når alle altid forlader det?

Dengang billedgalleriet blevet oprettet i Ribe i begyndelsen af 1900 årene, fandt skolen sin identitet og et holdepunkt i tidens løbende strøm i sin alder og hos nogle af de elever, der senere i livet havde markeret sig.

Som have skaffet sig et Navn ... ere blevne bekjendte, skrev rektor Thorup, da han i årsskriftet for 1824 bragte den første udgave af sin *Fortegnelse over Mænd, som*

Frikvarter, 3x. Etagen over sangsalen. November 2001.

i sin Tid have gaaet i denne Skole med Oplysning om, hvad de siden ere blevne for Samfundet. Det var altså en gammel interesse, den anonyme kladdeskriver gav udtryk for, da han omkring 1910 hentede navne frem på elever, hvis billeder han tænkte sig ophængt.

Hvad man dengang ønskede var en række forbilleder for de unge, som da færdedes i skolens gange. Og man søgte dem blandt mænd, der havde gjort en indsats inden for områder, som var af betydning for samfundets fælles viden og identitet. Områder som var forbeholdt de få, som dengang tog en studentereksamen.

Siden har samfundet ændret sig, og skolen som en spejling af det. I dag har man det anderledes med forbilleder. Man kan stadig blive en udmærket professor med en studentereksamen, men også en udmærket sygeplejerske eller elektriker. Og ingen af delene medfører normalt en berømmelse, der kan måle sig med en oplæser i TV eller en begavet forboldspillers.

De billeder, som eleverne i dag selv hænger op på klassernes opslagstavler, fortæller om krops- og beklædningsbevidsthed og om musik-, medie- og ungdomsberømmelse. De er meget forskellige fra de hundredårige forbilleder, som stadig hænger i gangene udenfor.

Men de alvorlige gamle mænds levnedsløb fortæller stadig meget om dansk kulturhistorie, hvis man sætter sig ind i, hvem de var, og hvad de gjorde. De var her engang, fordelt over fem århundreder, og deres tilstedeværelse gør en til deltager i tiden. Giver et fast gulv at færdes på når man lægger disketten i computeren og utålmodigt venter på, at skærmens uvirkelige virkelighed bliver klar.

Torkil Funder

Det ældste fotografi af den samlede skole

97 elever fra Katedralskolen og dens to forberedelsesklasser. Hertil pedellen og 10 lærere: ialt 108 ansigter på en kold og bladløs dag i efteråret 1884.

Til venstre sidder overlærer Riis efter 41 år ved skolen. Til højre for ham den elegante adjunkt Fraas, den buskede naturhistorilærer Spang og rektor Fritsche med fløjskraven.

Bag ham, med hat og hvidt skjortebryst, adjunkt Øllgaard, hans efterfølger som rektor i 1903.

Midt i højre fløj den lige ansatte adjunkt Dybdal.

Over ham, med fløjskrave, Trugaard, som oversatte oldpersiske og oldarabiske digte. Foran ham historikeren Kinch. Bag ham pedel Nielsen, der, fulgt af sin søn, fik skolen til at fungere i 73 år. Det store overskæg er ritmester Fahrners, lærer i gymnastik og riffelskydning.

De unge ansigter blev gamle. Om de fleste ved vi ingenting. Men sangsalen, de står foran, fik en etage til og højere vinduer fire år senere.

Ribe Katedralskole bygger til

Plads til eksperimenter og til fordybelse – laboratorium og bibliotek

Ribe Amt har bevilget 8,2 mill. kr. til løsning af skolens lokaleproblemer. For tiden tegner arkitekten nyt bibliotek, nye klasselokaler og nyt laboratorium. Antikvarisk Samling foretager prøveboringer af undergrunden der, hvor der skal bygges. Og ingeniøren beregner hvor tyk en plade, nye bygninger skal stå på, når man bygger uden at pilotere. Derved undgår vi at undersøge nye byggepladser for fortidslevn og bevarer samtidigt de ældste kulturlag i Ribe til eftertidens arkæologer.

Skolens bygninger spænder over ca. 500 år. Den ældste del af skolen – Puggaard – er opført senest o. 1500, og det nuværende skolehus er indviet i 1856. Der er siden kommet en stor gymnastiksal til i 1914. Der er yderligere opført rektorbolig, der nu er inddraget til billedkunst og studievejledning. Den sidste store ombygning fandt sted i 1979-81, hvor Rundgangen med faglokaler samt en moderne idrætshal blev opført. Skolen har fået et stort samlingsområde i Rundgangen i 1994 og har et par år senere omdannet det tidligere overtagne Dronning Louises Børneasyl i Puggardsgade til klasselokaler. Nu rækker det ikke længere, når der både skal være plads til de mange elever og til, at eleverne kan få tidssvarende uddannelsespladser.

I det kommende byggeprojekt indgår 2 laboratorier, så skolen ialt råder over 5. Det ene etableres ved at om-

Nyt laboratorium sammen med eksisterende Rundgang – set fra nordsiden.

bygge et eksisterende klasselokale. Det andet ved, at der bygges nyt. Det ny laboratorium bygges således, at Rundgangen forlænges op mod Sviegade. Det bygges i samme stil med samme højde som Rundgangen.

Det får stort lysindfald til laboratoriegangen med opholdsareal indenfor.

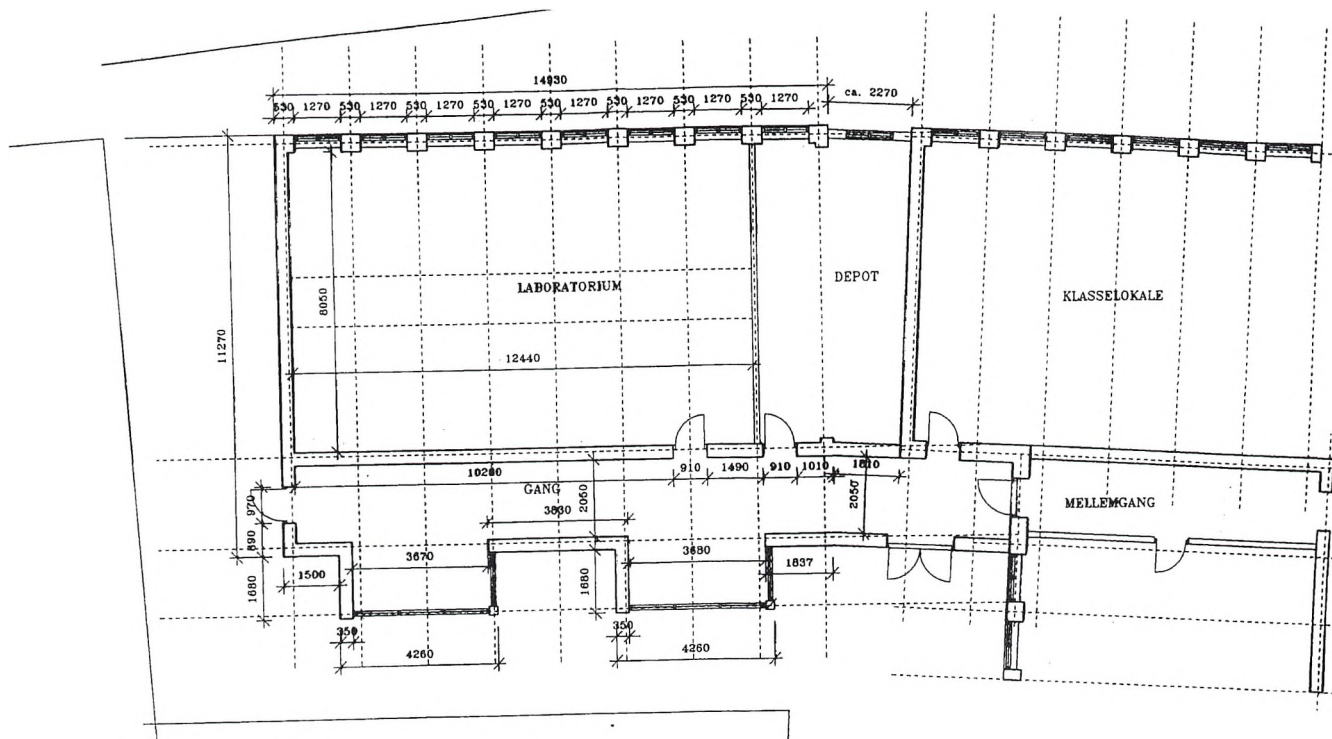

Nyt laboratorium set fra syd.

Der bliver god plads – 100 kvm. laboratorium og 30 kvm. tilhørende depot. Det skal indrettes som undervisningslaboratorium med tilhørende øvelsespladser, så det er tilstrækkeligt stort til at rumme en 1.g. Måske bliver der også plads til, at nogle forsøg kan stå fremme, så andre elever kan se, hvad der f.eks. foregår på et valghold. Det ene af lokalerne skal kun at være laboratorium, så eleverne kan få en ide om, hvad det vil sige at arbejde professionelt i laboratorium.

Den ny bygning betyder, at al undervisning i naturvidenskabelige fag for fremtiden kan foregå i laboratorier. Det vil styrke de naturvidenskabelige fag på skolen og måske også øge den andel af elever, der vælger at fortsætte med naturvidenskabelige fag efter studentereksamen.

Det har også tidligere været de naturvidenskabelige fag i skolen, der satte byggeri i gang. Da skolen i 1856 flyttede fra placeringen over for domkirken til den nu-

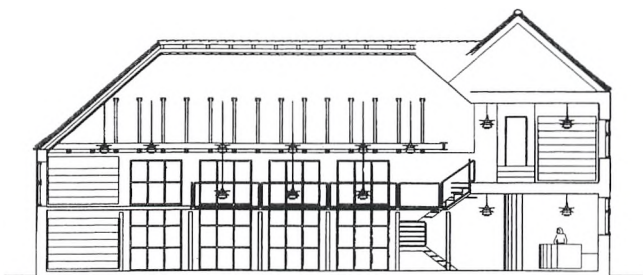
Grundplan for nyt laboratorium

værende i Puggardsgade, var det afgørende en ny fag-række med bl.a. naturhistorie, geografi og naturlære og dermed behov for plads til fysiske og naturhistoriske samlinger. Skolen fik sit bomærke det år: Litteris et Artibus – “Kunster og videnskaber til hvis Dyrkelse Bygningen nu indvies” som rektor Bendtsen udtalte ved de nye bygningers indvielse i 1856. Med de nye laboratoriepladser får skolen opfyldt et meget væsentligt behov og håber endnu bedre at kunne interessere elever for naturvidenskab.

Skolens bibliotek stammer fra 1720, Bibliotheca Scolastica Ripensis. Biblioteket var oprindeligt indrettet i mesterlektion (den ældste klasse) ud mod Grydergade i den gamle skolebygning over for domkirken. Bøgerne var alle gaver. De bestod af to samlinger, den

ene skænket af gejstligheden ved biskop Thura, den anden givet af byens præsidet (borgmester) Carsten Worm. Da skolen flyttede til Puggardsgade i 1856, oprettedes et bibliotek oven over morgensangssalen. Ved ombygningen i 1979-81 opførtes en idrætshal, og den daværende drengegygnastiksal fra 1914 indrettedes til bibliotek.

Over årene er samlingerne vokset og består nu af ca. 40.000 bind. Biblioteket er delvis et teologisk bibliotek. De mange gamle og sjældne bøger kunne også udgøre et museum i sig selv, men biblioteket er først og fremmest et brugsbibliotek for skolens elever til opgaver og projekter. Her kan man finde faglitteratur og håndbøger. Her kan man også finde arbejdspladser med pc'ere til materialesøgning. Og man kan få god hjælp af

Biblioteket 2 niveauer – længdesnit.

bibliotekaren. Bogsamlingen er på nettet, og fra bibliotekets hjemmeside er der links til andre biblioteker.

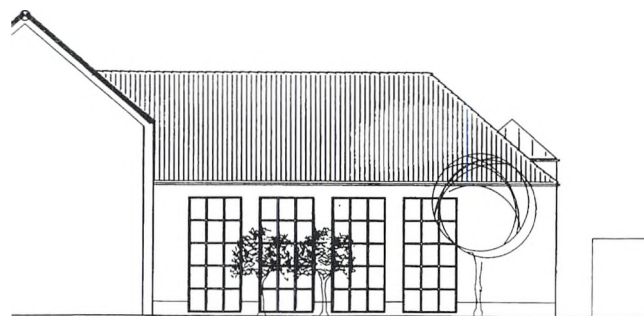
Det er imidlertid begrænset, hvor mange arbejdspladser der kan være i den tidligere gymnastiksal. Det råder de nye planer bod på. Biblioteket ombygges, så der skydes en ekstra etage ind. Og biblioteket forlænges ud mod skolegården, så gangen bag biblioteket og bibliotekarens arkiv inddrages. Der kommer vinduer mod skolegården og store vinduer ud mod haven. Der bliver lys og plads. Bibliotekets præg af gymnastiksal forsvinder og erstattes af områder med reoler, arbejdspladser og conferenceborde. Man kommer til at opleve flere niveauer i det store rum og forskellige rum.

Som det fremgår af billederne, bliver der arbejdspladser med plads til individuelt arbejde og til arbejde i grupper. Med nye klasselokaler ud mod Gravsgade kommer biblioteket til at ligge lige i centrum af skolen. Med sine arbejdspladser og helt nye muligheder for eleverne er det vores håb, at biblioteket også må få en central placering i elevernes uddannelse her på skolen. Og for de humanistiske fag på skolen vil det i endnu højere grad blive et laboratorium, der kan svare til det, som naturvidenskab får ved ombygningen.

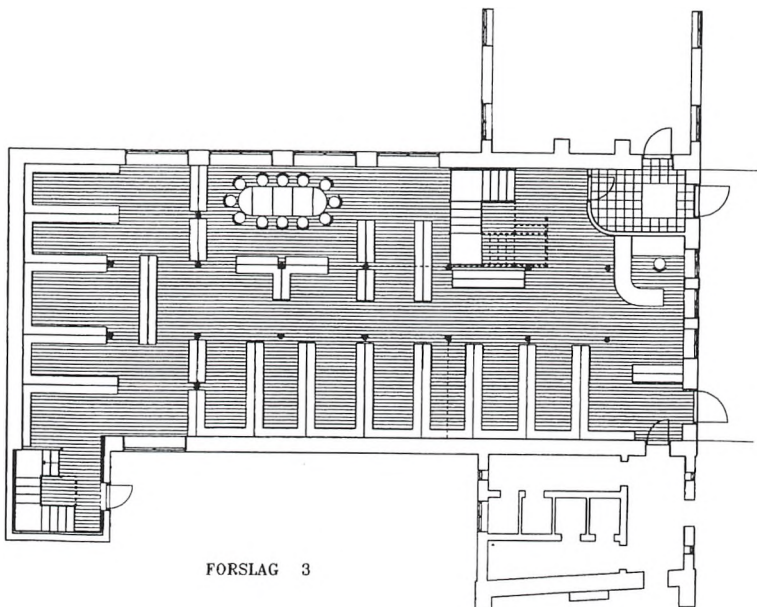
Det tredje område, der indgår i planerne, er en bygning ud mod Gravsgade. Den kommer til at rumme 4 store klasselokaler. Det vil sikre, at der er lokaler nok, når ungdomsårgangene i de kommende år vokser. Der vil således kunne være op mod 7 klasser pr. årgang på

skolen, når byggeriet er færdigt. Derved har Ribe Amt med sin bevilling fremtids sikret skolen. Der er da blevet plads til eleverne og til de mere individuelle og elevaktiverende arbejdsformer, vi vil lægge mere vægt på i de kommende år. Med de planer, vi er ved at realisere, har vi skabt arbejdsrum og studierum et godt stykke ud i fremtiden.

Bent Karsdal

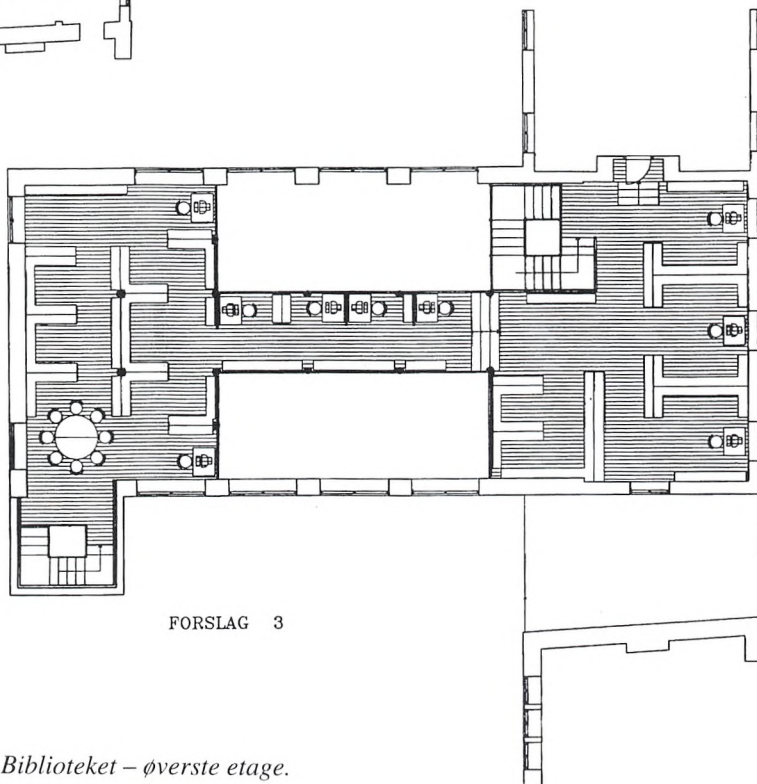

Biblioteket – nye vinduer – facade mod vest.

FORSLAG 3

Biblioteket – nederste etage.

FORSLAG 3

Biblioteket – øverste etage.

Pædagogiske dage i London og Lewes

Skolens ansatte deltog i en studietur til England i november. Det danske kulturinstitut havde sammen med et udvalg af lærere planlagt det faglige program.

Programme for Ribe Katedralskole/Denmark

Onsdag den 7. november 2001 / Kings College og andre faglige besøg

- kl. 9.15 Ankomst til Kings College
kl. 9.30 Professor Philip Adey: "Cognitive Acceleration"
kl. 11.00 Kaffe/te
kl. 11.30-13.00 Dr Meg Maguire: "The education system as a market place"

kl. 9.53
kl. 10.10

Arrival in Lewes
Venue: Pelham House
(East Sussex Council chamber)
Topic: Introductory talk about the English education system with particular reference to the 16 – 19 age range
Departure by foot for
Venue: Lewes Tertiary College
Welcome and introduction to Lewes Tertiary College

Torsdag den 8. november 2001 / Skolebesøg – Lewes, East Sussex

- kl. 8.00 Departure from hotel by tube to London Victoria
kl. 8.47 Departure from London Victoria on the Lewes-Eastbourne-Hastings service

"Stanley" byder velkommen til Lewes.

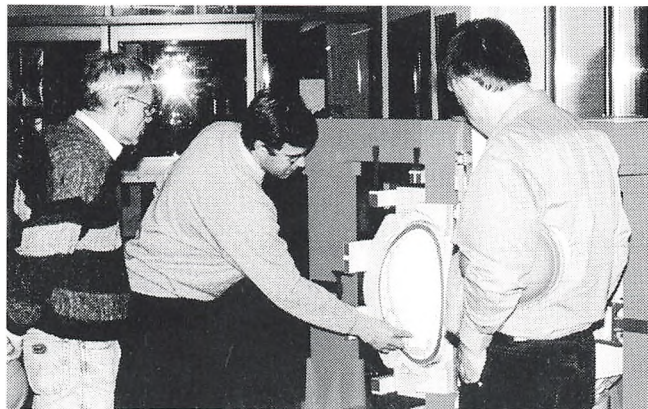
På Lewes Tertiary College.

Group A:

- kl. 11.45 Walk to Lewes Priory School in time for lesson beginning at 12.00 hrs
- kl. 12.00 Observation of a lesson in Priory School
- kl. 13.00 End of the lesson
Walk back to Lewes Tertiary College
Buffet lunch in conference room
- kl. 13.50 Move off in time for a lesson observation in Lewes Tertiary College
- kl. 13.55 Observation of a lesson in Lewes Tertiary College
- kl. 15.20 End of the lesson
Return to the conference room

Group B:

- kl. 11.45-12.00 Spare time
- kl. 12.00 Move off in time to get to lesson
- kl. 12.05 Observation of a lesson in Lewes Tertiary College
- kl. 13.30 End of the lesson
Buffet lunch in conference room
- kl. 14.05 Walk to Lewes Priory School
- kl. 14.15 Observation of a lesson in Lewes Priory School
- kl. 15.15 End of the lesson

Fysiklærere på besøg i Oxford.

Trine Ryhave introducerer Bente Bundgaard, journalist ved dagbladet Information

Gymnasiets opbygning og de valgfag, der tilbyde

Sproglig linie

3. g	Idræt 2 timer	Dansk 4 timer	Historie 3 timer	Religion 3 timer	Billed- kunst 2 timer	Oldtids- kundskab 3 timer	Valgfag 4-5 timer	Valgfag 5 timer	Valgfag 5 timer	I alt 31-32 timer pr. uge	
2. g	Idræt 2 timer	Dansk 3 timer	Historie 3 timer	Fortsætter- sprog 4 timer	Geografi 3 timer	Begynder- sprog 4 timer	Engelsk 4 timer	Naturfag 4 timer	Valgfag 4-5 timer	I alt 31-32 timer pr. uge	
1. g	Idræt 2 timer	Dansk 3 timer	Historie 3 timer	Fortsætter- sprog 4 timer	Biologi 3 timer	Musik 3 timer	Begynder- sprog 4 timer	Engelsk 4 timer	Naturfag 3 timer	Latin 3 timer	I alt 32 timer pr. uge

Sproglig linie

De mørke felter er obligatoriske fag, der er fælles for både sproglig og matematisk linie. De grå felter er fag, der er obligatoriske for sproglig linie alene. Fortsætter-sprog er tysk eller fransk. Begyndersprog er enten fransk, russisk, spansk eller tysk. Naturfag består af elementer fra matematik, fysik og kemi.

Matematisk linie

3. g	Idræt 2 timer	Dansk 4 timer	Historie 3 timer	Religion 3 timer	Billed- kunst 2 timer	Oldtids- kundskab 3 timer	Valgfag 4-5 timer	Valgfag 5 timer	Valgfag 5 timer	I alt 31-32 timer pr. uge	
2. g	Idræt 2 timer	Dansk 3 timer	Historie 3 timer	Sprog 2 4 timer	Geografi 3 timer	Engelsk 4 timer	Matematik 5 timer	Fysik 3 timer	Valgfag 4-5 timer	I alt 31-32 timer pr. uge	
1. g	Idræt 2 timer	Dansk 3 timer	Historie 3 timer	Sprog 2 4 timer	Biologi 3 timer	Musik 3 timer	Engelsk 3 timer	Matematik 5 timer	Fysik 3 timer	Kemi 3 timer	I alt 32 timer pr. uge

Matematisk linie

De mørke felter er obligatoriske fag, der er fælles for både sproglig og matematisk linie. De grå felter er fag, der er obligatoriske for matematisk linie alene. Sprog 2 er tysk, fransk, russisk eller spansk.

På sproglig linie tilbydes følgende fag på højt niveau:

	Gennemsnitligt ugetimetal	
	2.g	3.g
latin	5	5
græsk	5	8 (incl. oldtidskundskab)
samfundsfag	5	5
musik	5	5
biologi	5	5
matematik	5	5
engelsk	-	5
tysk	-	5
fransk	-	5
russisk	-	5
spansk	-	5

Valgfagene består af fag på *højt niveau* - det vil sige fag, der strækker sig over mindst 2 år eller bygger videre på et 2-årigt obligatorisk fag - og fag på *mellemniveau*.

Som fag på *mellemniveau* med 4 ugentlige timer i 2.g eller 3.g tilbydes:

Billedkunst, biologi, datalogi, design, dramatik, erhvervsøkonomi, filosofi, geografi, idræt, kemi, latin, matematik, musik, psykologi og samfundsfag.

Valg af fag: I 1.g vælges sprog. I 2.g vælges ét fag og i 3.g skal man have 3 valgfag.

Alle elever skal vælge mindst to fag på højt niveau.

Sproglige skal vælge mindst et sprog på højt niveau.

Matematikere skal vælge mindst et af fagene matematik, fysik, kemi, biologi, samfundsfag eller musik på højt niveau. Elever på matematisk linie, der vælger samfundsfag eller musik på højt niveau skal yderligere vælge mindst ét af fagene matematik på højt niveau, fysik på højt niveau, biologi på mellemniveau, datalogi

På matematisk linie tilbydes følgende fag på højt niveau:

	Gennemsnitligt ugetimetal	
	2.g	3.g
matematik ^{x)}	-	5
fysik	-	5
kemi	4	5
biologi	5	5
samfundsfag	5	5
musik	5	5
engelsk	-	5
tysk	-	5
fransk	-	5
russisk	-	5
spansk	-	5

^{x)} Matematik i 1.g er fælles for alle. I 2.g kan matematik vælges på obligatorisk niveau eller på højt niveau. Hvis man vælger højt niveau allerede fra 2.g undervises man på særligt hold og fortsætter på højt niveau i 3.g. Hvis man vælger matematik på obligatorisk niveau i 2.g, kan man vælge at slutte på dette niveau eller at fortsætte i 3.g med matematik på højt niveau.

på mellemniveau, geografi på mellemniveau eller kemi på mellemniveau.

Sproglige kan vælge både græsk og latin på højt niveau i 2.g. I dette tilfælde fravælges et af de øvrige sprog.

Der er mange muligheder for at kombinere fag. Man kan vælge tre naturvidenskabelige fag, man kan vælge tre sprog i 3.g eller man kan kombinere sprog, naturvidenskab, samfundsfag og musik.

Nogle hold vil bestå af både sproglige og matematiske elever, andre hold alene af sproglige eller matematikere.

Skolen kan ikke garantere, at der oprettes hold i alle tilbudte fag, men vil søge at opfylde elevønsker bedst muligt og tage særligt hensyn til højniveaufag.

Julelegater 2000

Moltkes legat

Karen Johanne Bruhn, 2a

P. Schmitz og hustrus legat

Linda Johnsen, 3a

Kasper Kruse Sonnichsen, 2x

Lektor C. Amørsens legat

Randi Skovbjerg Sørensen, 1a

Aske Drost, 3y

Øllgårds legat

Ditte Marie Østerlund Christensen, 3b

Morten Rishede Philipsen, 1y

Nis Nissens legat

Ronnie Hansen, 1b

Mia Grabski Larsen, 2b

Søren Frederik Bregenov, 3c

Pernille Klok Ingvarsen, 1z

Signe Platz Bertelsen, 2z

Stipendiefonden

Mette Gad, 1x

Jørn Fyhn Lykke Sørensen, 2c

Esben Warming Pedersen, 3z

Louise Hørlyck, 2y

Britt Bøgesvang Basse, 3x

Studenter 2001

3.a

Stine Aagaard, Karen Louise Bech, Bolette Ilskov Borgvardt, Sidsel Faurholt, Helene Høy, Lotte Ilsøe, Jesper Jensen, Linda Johnsen, Michelle Jørgensen, Suna Koop, Signe Kretzschmer, Christina Hauch Lynggaard, Gitte Margrethe Madsen, Susanne Lind Dollerup Mathiesen, Cindie Kristina Nielsen, Nina Særkjær Olsen, Kirsten Agergaard Pedersen, Anne Kristine Petersen, Thomas Rytter Petersen, Helle Warming Sylvester, Søren Høj Thomsen.

3.b

Randi Bennetzen, Anne Klara Bom Nielsen, Ditte Marie Østerlund Christensen, Nanna Juhl Hansen, Mette Vodsø Husted, Tanja Jensen, Kenneth Larsen Johansen, Gregers Jørgensen, Charlotte Kjær, Jane Ravn Lorenzen, Karina Madsen, Mike Poulsen, Anne Carl Rasmussen, Helle Strandbygaard, Line Sørensen, Rikke Thyssen Østergaard.

3.c

Julie Andersen, Søren Frederik Bregenov, Kathrine Storgaard Carlsen, Jacob Duelund, Stine Forsberg, Majbritt Hellesøe-Poulsen, Mette Bridstrup Jacobsen, Didde Jensen, Charlotte Lassen Johannsen, Conja Klingenberg, Anders Moslund Lykke, Kerly Giuliana Moreano Diaz, Tina Nielsen, Sine Petersen, Sara Louise Schau, Rasmus Skovdal, Marie Voetmann, Anja Falk Grove Wollesen, Kia Øland.

3.x

Britt Bøgesvang Basse, Lotte Birkelund, Anne Bjørnskov, Lisbeth Blak, Thomas Holm Gerken, Carsten Thoning Hansen, Martin Sixhøj Hyldahl, Lars Rune Westerlund Ibsen, Lau B. Jensen, Svend Kjær Jensen, Mette Kalff, Mathias Ried Larsen, Esben Wille Lunde, Karen Mylin, Jesper Troelsgaard Nielsen, Niels Munk Ebbesen Nielsen, Susanne Nissen, Tina Sillesen Pedersen, Linda Post, Johanne Schmidt, Lisa Funder Sørensen, Torkild Skovbjerg Sørensen, Bernd Wunsch.

3.y

Anna-Luisa Tanggaard Alonso, Stine Birk Andersen, Dorthe Andreasen, Søren Moe Astrup, Karina Kirstine Balle, Marie Kirkebæk Brandt, Christian Clausen, Aske Drost, Sidsel Ullerup Frølund, Gitte Graff, Marianne Nyboe Karstensen, Michal Gloggengiehser Knudsen, Jens Maae, Dorte Hyldgaard Madsen, Bjørn Edelmann Nielsen, Martin Nissen, Lene Nyhøj, Jannie Møller Pedersen, Signe Enemark Pedersen, Esben Agerkov Smith, Anja Sørensen, Jeppe Sejer Sørensen, Tina Damkjær Sørensen.

3.z

Aleida Johanna van Beek, Elers Christian Boesen, Astrid Bruun, Lone Juul D. Christensen, Pia Christensen, Mikkel Fischer Friedrichsen, Esben Abrahamsson Grande, Susanne Brinch Hansen, Tina Fack Horsbøl, Tom Hvitved, Dagny Kristina Rosengård Jansen, Sune B.V. Jensen, Lars Lange, Kristina Elenius Frølund Mikkelsen, Gitte Nielsen, Michael Nebel Nissen, Mette Bruun Okholm, Morten Schøler Okholm, Esben Warming Pedersen, Lena Tønning Pedersen, Anne Petermann, Maj Rabjerg, Steffan Rosenborg, Lise Stenbæk, Bethina Frølund Thinnesen, Frej Laursen Würtz.

Sommerlegater 2001

Thorsens legat

Rikke Thyssen Østergaard, 3b
Gitte Nielsen, 3z

Jubilæumslegat

Andreas Hjørnholm, 2b
Ninna Andreasen, 2y
Esben Bock Michelsen, 1y

Brock Iversen og Jens Thue Jensens legat

Elers Christian Boesen, 3z

Haunstrup Andresens legat, Ellen Reinckes legat og Søljøtnant Grønbæks mindelegat

Stine Forsberg, 3c

Sechers legat

Ditte Marie Østerlund
Christensen, 3b

Greisens mindelegat

Stine Aagaard, 3a

Jens Chr. Petersens legat

Britt Bøgesvang Basse, 3x

Korsgaards legat

Karen Kondrup, 2a

Moltkes legat

Sousane Khalidan, 1a
Sidsel Faurholt, 3a

Ripensersamfundets legat

Lotte Ilsøe, 3a

Sydbanks legat

Signe Kretzchmer, 3a

Frøs Herreds Sparekasses legat

Marie Kirkebæk Brandt, 3y
Torkild Skovbjerg Sørensen, 3x
Tom Hvitved, 3z

Jyske Banks legat

Michael Nebel Nissen, 3z

Den Danske Banks legat

Sidsel Ullerup Frølund, 3y

Unibanks legat

Aske Drost, 3y

BG Banks legat

Kathrine Storgaard Carlsen, 3c

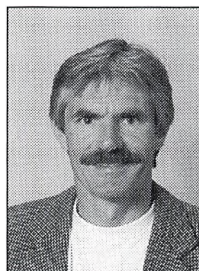
Ribe Byråds legat

Tina Damkjær Sørensen, 3y
Mathias Frank Holmquist, 1z

Skolens ansatte

Hanne Aagaard (HA)
Lektor
fransk, engelsk
Vibevænget 1, 6760 Ribe
75 42 30 92
ha@ribekatedralskole.dk

Jacob Bastholm (JB)
Lektor
historie, geografi, studievejleder
formand for Pædagogisk Råd
Blokvej 2E, Lustrup, 6760 Ribe
75 42 07 08
E-mail: bastholm@ribekatedralskole.dk

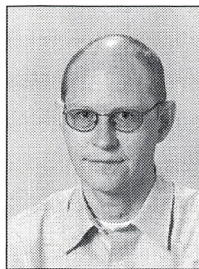
Elisabeth Abrahamsen (EA)
Lektor
historie, engelsk
Grævlingetoften 15, 6760 Ribe
75 44 52 84
E-mail: elisabeth@ribekatedralskole.dk

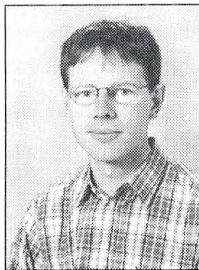
Kirsten Beck (KB)
Lektor
engelsk, dansk
Hans Jacobsvej 49, 6760 Ribe
75 41 07 01
E-mail: beck@ribekatedralskole.dk

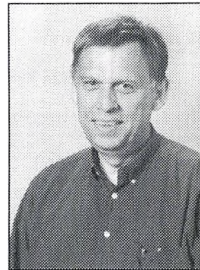
Bente Ramskov Andersen (BR)
Lektor
fysik, matematik, naturfag
Sønderportsgade 20 A. 1.tv., 6760 Ribe
75 41 18 16
E-mail: bente@ribekatedralskole.dk

Poul René Bertelsen (PR)
Lektor
fysik, matematik, naturfag, filosofi
Engdraget 16, 6760 Ribe
75 41 01 72
E-mail: prb@ribekatedralskole.dk

Lars Bjørn (LB)
Lektor
biologi, kemi
Ternevej 10, 6600 Vejen
75 36 48 26
E-mail: lb@ribekatedralskole.dk

Per Bøgeholdt (PB)
Lektor
fysik, kemi, naturfag, datalogi, datavejleder
Daneng 7, Ø.Vedsted, 6760 Ribe
75 42 22 28
E-mail: pb@ribekatedralskole.dk

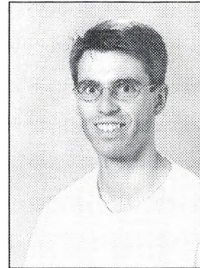
Jonna Øllgaard Bloch
Sekretær
Søndergade 14, 6690 Gørding
75 17 86 21
E-mail: jonna@ribekatedralskole.dk

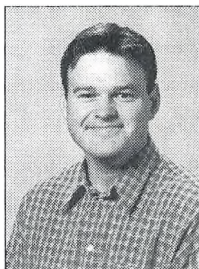
Inge Marie Dahl (ID)
Lektor
engelsk,
Sønderportsgade 49, 6760 Ribe
75 42 38 41
E-mail: dahl@ribekatedralskole.dk

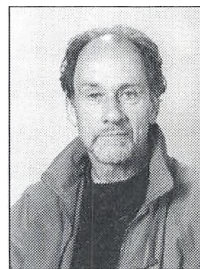
Birgit Bro (BB)
Lektor
biologi, kemi, inspektor
Sct. Laurentiigade 11, 6760 Ribe
75 42 45 20
E-mail: bb@ribekatedralskole.dk

Niels Dohn (ND)
Adjunkt
biologi, idræt
Blokvej 2P, Lustrup, 6760 Ribe
75 42 50 00
E-mail: ndohn@ribekatedralskole.dk

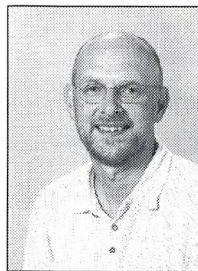
Jesper Bunk (JE)
Adjunkt
dansk, billedkunst
Skolegade 1 B st. mf., 6760 Ribe
75 42 55 38
E-mail: je@ribekatedralskole.dk

Torkil Funder (TF)
Lektor
geografi, biologi
Gravsgade 32, 6760 Ribe
75 42 22 35

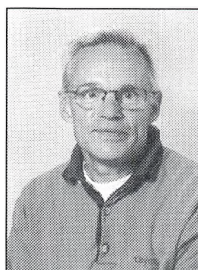
Lis Annie Gjørup (LG)
Lektor
musik, fransk, billedkunst
Sct. Laurentiigade 4, 6760 Ribe
75 41 04 91

Jørgen Baungaard Hansen (BH)
Lektor
biologi, studievejleder
Tangevej 47, 6760 Ribe
75 42 40 91
E-mail: baungaard@ribekatedralskole.dk

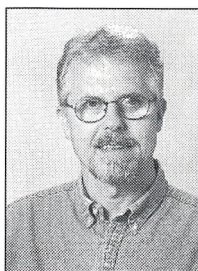
Anne Granum-Jensen (AG)
Lektor
græsk, oldtidskundskab, matematik,
studievejleder
Grøndalsvej 18, 6000 Kolding
75 53 05 89
E-mail: anneg@ribekatedralskole.dk

Jørgen Olaf Hansen (JH)
Lektor
fysik, matematik, naturfag
Tørresager 13, 6760 Ribe
75 42 19 71
E-mail: jh@ribekatedralskole.dk

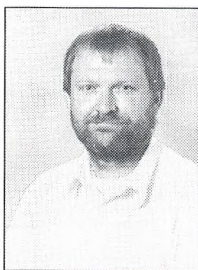
Dorte Simonsen Gunge (DG)
Adjunkt
dansk, musik
Tangevej 71, 6760 Ribe
75 42 00 62
E-mail: dgunge@ribekatedralskole.dk

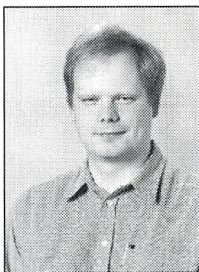
Steen Hansen (SH)
Lektor
musik, tysk
Sønderportsgade 13, 1., 6760 Ribe
75 42 24 27
E-mail: sh@ribekatedralskole.dk

Frantz Visti Hansen (FH)
Adjunkt
dansk, religion
Gråbrødregade 6, 6760 Ribe
75 42 05 24
E-mail: frantzvisti@ribekatedralskole.dk

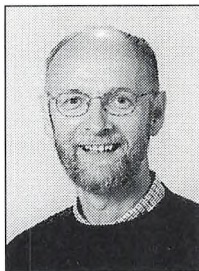
Søren Hansen (SØ)
Lektor
matematik, fysik, kemi, naturfag, skema-
lægger
Tangevej 92 A, 6760 Ribe
75 42 21 26
E-mail: soeren@ribekatedralskole.dk

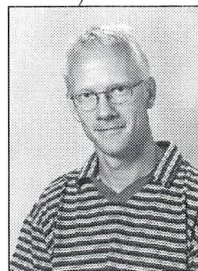
Morten Høyrup (MH)
Adjunkt
fysik, matematik, naturfag, datavejleder
Stenbogade 1, 2.tv., 6760 Ribe
75 41 13 05
E-mail: hoyrup@ribekatedralskole.dk

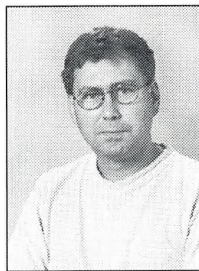
Inga Johansen
Rengøringsassistent
Tørresager 16, Ø. Vedsted
6760 Ribe
75 42 04 71

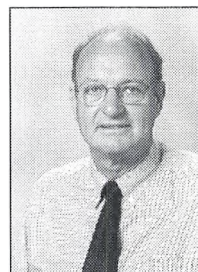
Lars Ilsoe (LI)
Lektor
dansk, tysk,
Tangevej 49, 6760 Ribe
75 42 38 05
E-mail: ilsoe@ribekatedralskole.dk

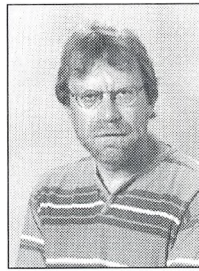
Benni Johanson (BJ)
Adjunkt
engelsk, idræt
Albert Skeelsgade 6, 6760 Ribe
75 42 52 00
E-mail: bj@ribekatedralskole.dk

Ole Hedegaard Jensen (OH)
Lektor
dansk, samfundsfag, inspektor
Midtfenner 10, 6760 Ribe
75 42 28 66
E-mail: oh@ribekatedralskole.dk

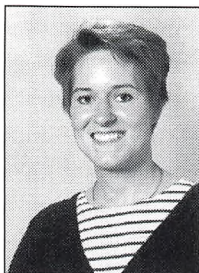
Bent Karsdal (BK)
Rektor
historie, samfundsfag
Tangevej 9, 6760 Ribe
75 41 03 33
E-mail: karsdal@ribekatedralskole.dk

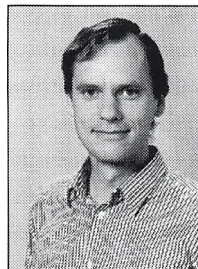
Carl Christian Jespersen (CJ)
Lektor
samfundsfag, dansk, erhvervsøkonomi
Daneng 10, Ø. Vedsted, 6760 Ribe
75 42 47 55
E-mail: christian@ribekatedralskole.dk

Kirsten Kirkelund (KK)
Lektor
fransk, idræt, spansk
Finsensvej 30, 6760 Ribe
75 41 06 24
E-mail: kk@ribekatedralskole.dk

Katrine Lund Jørgensen (KL)
Adjunkt
historie, dramatik
Sct. Laurentiigade 28, 6760 Ribe
76 88 06 05
E-mail: katrine@ribekatedralskole.dk

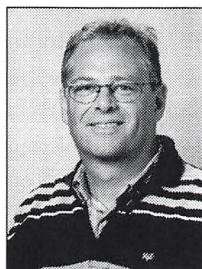
Gunnar Adolf Lundsgaard (GL)
Lektor
religion, dansk
Kongevej 59, 6100 Haderslev
74 53 57 00
E-mail: gunnar@ribekatedralskole.dk

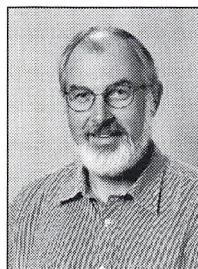
Camilla D. Larsen (CL)
Adjunkt
matematik, musik
Sønderportsgade 20, st. tv., 6760 Ribe
75 42 06 34
E-mail: tibbe@ribekatedralskole.dk

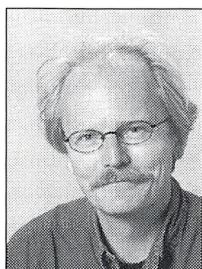
Dorte Stig Madsen (DM)
Lektor
fransk, russisk, spansk
Damvej 4, 6760 Ribe
75 41 03 49
E-mail: dortesm@ribekatedralskole.dk

Finn Nørgaard Laursen (FL)
Lektor
historie, idræt
Lundgårdsvej 41, 6760 Ribe
75 42 13 70
E-mail: fl@ribekatedralskole.dk

Bent Bækgaard Mortensen (BM)
Lektor
russisk, latin, oldtidskundskab, dansk
Sct. Laurentiigade 11, 6760 Ribe
75 42 45 20
E-mail: bm@ribekatedralskole.dk

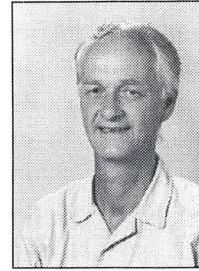
Simon Laursen (SL)
Lektor
latin, græsk, oldtidskundskab
Heimdalsvej 31, 6000 Kolding
75 53 22 53
E-mail: simon.laursen@ribekatedralskole.dk

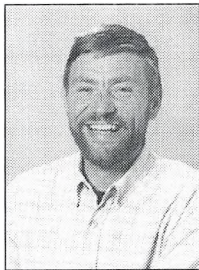
Marleen Müller (MM)
Adjunkt
historie, tysk
Klostergade 24, 6760 Ribe
E-mail: mueller@ribekatedralskole.dk

Gitte Møller (GI)
Lektor
engelsk, idræt
Sct. Laurentiigade 3, 6760 Ribe
75 42 44 62
E-mail: gm@ribekatedralskole.dk

Hans Chr. Rasmussen (HR)
Lektor
matematik
Engdraget 55, Ø.Vedsted, 6760 Ribe
75 42 16 19
E-mail: hc@ribekatedralskole.dk

Henning Skov Nielsen
Pedel
Puggårdsgade 20, 6760 Ribe
75 42 36 41

Pia Rusborg (RU)
Lektor
engelsk, psykologi
Grønnegade 22 st., 6760 Ribe
75 41 13 49
E-mail: ru@ribekatedralskole.dk

Anna Margrethe Paludan (AP)
Lektor
historie, dansk, bibliotekar
Lustrupvej 16, 6760 Ribe
75 42 26 09

Trine Ryhave (TR)
Lektor
religion, historie
Bellisvej 3, 6760 Ribe
75 41 18 38
E-mail: tr@ribekatedralskole.dk

Lise Vind Petersen (LP)
Lektor
dansk, oldtidskundskab, tillidsrepræsentant
Midtfenner 10, 6760 Ribe
75 42 28 66
E-mail: lp@ribekatedralskole.dk

Finn Steiness
Pedelmedhjælper
Hundegade 1, 6760 Ribe
75 42 40 77

Susanne Stender (ST)
Lektor
idræt, matematik
Ribevej 78, Sdr. Hygum, 6630 Rødding
74 84 54 12
E-mail: st@ribekatedralskole.dk

Mette M. Sørensen
Sekretær
Sennepsmarken 33, 6771 Gredstedbro
Tlf. 75 43 11 90
E-mail: mette@ribekatedralskole.dk

Anne Marie Strøm (AS)
Lektor
tysk, idræt
Tørresager 4, 6760 Ribe
75 42 24 89
E-mail: astr@ribekatedralskole.dk

Annette Vind (AV)
Ledende inspektør
latin, græsk, oldtidskundskab, dansk
Bordingsvej 9, 6760 Ribe
75 42 13 67
E-mail: annette.vind@ribekatedralskole.dk

Anne Sønderup (AN)
Adjunkt
matematik, kemi, naturfag
Dr. Dagmarsvej 8A, st., 6760 Ribe
75 42 54 25
E-mail: annes@ribekatedralskole.dk

Lene Sørensen (LS)
Lektor
fransk, engelsk
Bredkjærtøft 15, Hviding, 6760 Ribe
75 44 58 50
E-mail: lenes@ribekatedralskole.dk

Personalia

Efter 37 år som lærer på Ribe Katedralskole gik studielektor Jens Vind på pension ved slutningen af skoleåret 2000/2001. 37 år ved samme skole er helt usædvanligt, og Jens Vind har da også spillet en helt særlig rolle på skolen.

Jens Vind har haft gymnasiets ældste fag latin, græsk og religion. Hertil kommer det i denne sammenhæng noget nyere fag oldtidskundskab. Skolen vil gerne her i årsskriftet udtrykke sin taknemmelighed for indsatsen for de klassiske fag og for skolen. Jens Vind har i den grad forstået både at værne den klassiske arv og samtidig se nødvendigheden af, at skolen fornyr sig. Jens Vind har således været medlem af opgavekommissionen i latin i en lang årrække og dermed bidraget til at fastholde gymnasiets faglige niveau. Han har også taget initiativ til at oprette forældreaftener, hvor lærerne underviste forældre i skolens fag for dermed at åbne skolen over for det omgivende samfund. Jens Vind har været formand for FOF i Ribe – og dermed forbundet latinskoletraditioner med folkelige oplysningsidealer. Han har haft ansvaret for skolens store bibliotek i en årrække, og han har bidraget til historieskrivningen om skolen med fine artikler, der har vist sammenhængen mellem skole i Ribe og tidernes kulturelle strømninger.

I sit virke på skolen har Jens Vind forstået at vægte faglighed og hensynet til den enkelte elev og i sin undervisning forstået at sætte sit fag ind i en bred huma-

Jens Vind og Anne Granum med 3 af årets klassikerstudenter.

nistisk og europæisk sammenhæng og dermed give eleverne indblik i en ny verden. Skolen takker for et langt, flittigt og udbytterigt arbejdsliv i gymnasieskolens og i Ribe Katedralskoles tjeneste og ønsker mange gode år i fremtiden. Ribe Katedralskole vil også ønske Hans Staunstrup Jeppesen til lykke med en ny stilling ved Nykøbing Katedralskole. Skolen siger samtidig tak til Hans Staunstrup Jeppesen for 26 år her ved skolen og for hans særlige indsats ved opbygning af lokaler og samling i billedkunst og design.

Også til lykke til Bodil Eriksen med ny stilling på Vestjysk Gymnasium og tak for 10 års undervisning her med fagene kemi, fysik og naturfag.

Endelig takker skolen Bo Bertelsen for hans 2 år her som årsvikar i fagene historie og idræt og ønsker til lykke med en fast stilling på Esbjerg Statsskole.

*Kjeld Abell kunne i år være blevet 100 år. Han var født i 1901.
Hans skuespil, Anna Sophie Hedvig, opførtes i år som skolekomedie.*

Bestyrelsen

Bestyrelsen for Ribe Katedralskole fastlægger skolens budget, udbud af valgfag og ferieplan. Desuden varetages skole- og hjemsamarbejde af bestyrelsen. Der holdes 3 møder om året.

Bestyrelsen har følgende sammensætning:

Johannes Michelsen, formand, valgt af forældrene

Jørn Frants Andreasen, næstformand, valgt af forældrene

Marianne Moslund Lykke, suppleant, valgt af forældrene

Willi Weber, suppleant, valgt af forældrene

Hans Brun Hansen, Ribe Amt

Tage Rosenstand, Ribe Kommune

Bjarke Thomassen, Kommuneforeningen i Ribe Amt

Helge Jensen, Skærbæk Kommune

Jacob Bastholm, valgt af lærerne

Lise Vind Petersen, valgt af lærerne

Pedel Henning Skov Nielsen, valgt af teknisk, administrativ personale

Andreas Hjørnholm, 3.b

Lise Hansen Jepsen, 3.z

Bent Karsdal, tilforordnet

Annette Vind, sekretær

Råd og udvalg

Pædagogisk råd

Jacob Bastholm, formand
Elisabeth Abrahamsen, næstformand
Christian Jespersen, sekretær

Økonomiudvalg

Anne Granum-Jensen
Ole Hedegaard Jensen
Carl Christian Jespersen
Benni Johanson
Bent Karsdal
Anna Margrethe Paludan

Fællesudvalg

Birgit Bro
Jørgen Baungaard Hansen
Katrine Lund Jørgensen
Gitte Møller

Støttefundsudvalg

Kirsten Kirkelund
Hans Chr. Rasmussen (revisor)
Lene Sørensen

Introudvalg

Jørgen Olaf Hansen
Ole Hedegaard Jensen

Legatudvalg

Hanne Aagaard
Dorte Simonsen Gunge
Bent Karsdal
Bent Mortensen
Gitte Møller
Anne Marie Strøm
Lene Sørensen

Udviklingsudvalg

Elisabeth Abrahamsen
Poul Rene Bertelsen
Bent Karsdal
Kirsten Kirkelund
Dorte Stig Madsen
Annette Vind

Bygningsudvalg

Birgit Bro
Lis Gjørup
Søren Hansen
Lars Ilsøe
Bent Karsdal
Henning Skov Nielsen

Edb-udvalg

Lars Bjørn
Niels Dohn
Morten Høyrup
Ole Hedegaard Jensen
Gunnar Lundsgaard

Kunstudvalg

Poul Rene Bertelsen
Niels Dohn
Lis Gjørup

Informationsudvalg

Bente Ramskov Andersen
Kirsten Beck
Torkil Funder
Dorte Simonsen Gunge
Jørgen Baungaard Hansen
Morten Høyrup
Annette Vind

Bestyrelsen

Jacob Bastholm
Lise Vind Petersen
Bent Karsdal
Annette Vind

MED-udvalg

Jacob Bastholm
Birgit Bro
Jonna Bloch
Bent Karsdal
Simon Laursen
Henning Skov Nielsen
Lise Vind Petersen
Annette Vind

Redaktion

Bente Ramskov Andersen
Kirsten Beck
Torkil Funder
Dorte Simonsen Gunge
Jørgen Baungaard Hansen
Mette M. Sørensen
Annette Vind

Foto

Bente Ramskov Andersen
Poul René Bertelsen
DK Foto
Torkil Funder
Dorte Simonsen Gunge
Jørgen Baungaard Hansen
Morten Høyrup
Esben Warming Pedersen
Ripensersamfundet

Produktion: Grafisk Service – Ribe Amt
Omslag og farvebilleder: Grafisk Produktion.
ISBN: 87-7941-158-4

Også en pedelfunktion.

RIBE AMT

